LIET. BIBLIOT. TARNYBOS DOVANA

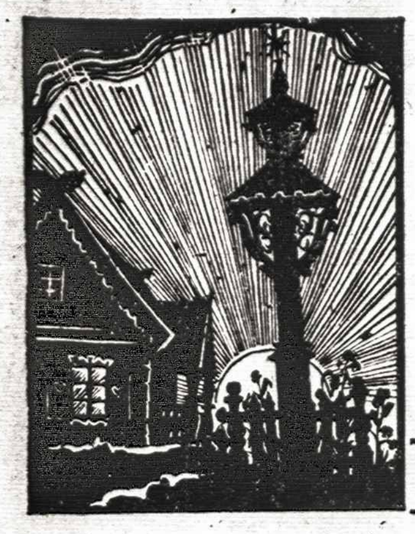

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 30 (498) TORONTO, Ontario, 1959 m. liepos (July) mėn. 23 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Lietuva okupuota

Labai nevienodai mūsų yra vertinama dabartinė Lietuvos padėtis bei ten šiuo metu pasireiškią lietuviai, savo valia, gyvenimo ar prievarta įjungti į "tarybinį" valdžios aparatą ar ūkinę bei kultūrinę veiklą. Atrodo, jau laikas būtų vieną kartą tą painų klausimą nuodugniau išsiaiškinti. Nuo to juk priklauso vertinimas daugelio dabartinio Lietuvos gyvenimo reiškinių bei vertinimas žmonių, kurių dauguma gal kenčia daug daugiau, negu mes galime įsivaizduoti, kai mūsuose neretai apšaukiami išgamomis ir parsidavėliais.

Pirmiausia mes visi ir visas pasaulis žino, kad Lietuva buvo okupuota raudonosios armijos. Visi vėlesnieji aktai, kuriais buvo stengiamasi įteisinti okupaciją ir paskelbti aneksiją buvo prievartos aktai — nuo pat vad. liaudies seimo komedijos iki tariamo prašymo priimti į Sovietų Sąjungos respublikų tarpą. Užėmimas krašto ginkluotos jėgos pagalba tarptautinėje teisėje vadinamas okupacija. Jos įteisinti negali jokie okupanto aktai. Aneksija yra teisinis aktas. Lietuvos atžvilgiu jis nėra įvykęs, nors okupantas ir tvarkosi lyg tai jau būtų įvykęs faktas. Dėl to aneksijos pasaulis iki šiol nėra pripažinęs. Ir mums taip pat netinka apie tai kalbėti. Visa, kas šiandien Lietuvoje padaroma pačių lietuvių rankomis, pereito karo terminologija tariant, tėra kvislingizmas — nelegalus okupanto pasirinktų asmenų vadovavimas, tempimas tautos ten, kur ji pati nenori eiti, pastangos iškreipti ją iš amžių nužymėto savo lietuviško kelio.

Tauta yra pavergta. Bet ji juk yra ta pati lietuvių tauta. Ji neprarado nei savo lietuviškųjų savybių, nei savo lietuviškojo veido, nei savų lietuviškųjų aspiracijų. Nedaug žinių mes tegauname iš pavergto krašto, tačiau jų gauname pakankamai, kad galime drąsiai tvirtinti, jog tauta laikosi didvyriškai. Tautinė lietuviškoji sąmonė yra neabejotinai gyva ir daug kur labai ryškiai pasireiškia. Kai visos kitos sritys yra dar labiau suvaržytos, kai politinė savarankiška veikla visiškai neįmanoma, kai ūkinis gyvenimas yra griežtoje Maskvos agentų priežiūroje ir tvarkomas pagal Maskvos nukaišiotas gaires, tauta savo dėmesį yra sukoncentravusi į kultūrinę veiklą. Šioji taip pat ne laisva, taip pat turi derintis prie bendrojo tono ir "didžiosios sesers" vadovybės, tačiau galimybės čia daug didesnės ir mes galime pasidžiaugti daugeliu tikrai vertingų kultūrinio gyvenimo apraiškų. Kas yra viso to spiritus movens, kas yra įkvėpėjas ir kas sudaro sąlygas, mes iš tolo tiksliai nustatyti negalime, o spėlioti nebūtų tikslu, kad kartais mūsų samprotavimai nevirstų įskundimu rusų saugumiečiams. Bet mes negalime nepasidžiaugti, kad tokiose sunkiose okupacijos bei prievartavimų sąlygose lietuvių tautos rankos nenuleistos ir daroma tai, kas dar galima.

Žmonės, kuriuos matome valdžios aparate, žinoma, gali būti ir parsidavėliai ar komunistinės idėjos vergai, bet gali būti ir gyvenimo įstatyti į tas vėžes, iš kurių pasitraukimas yra neįmanomas. Komunistinėje santvarkoje juk nėra kelio atgal. Kiekvienas turi atiduoti tai, ko iš jo reikalaujama. Ko kuris iš dabar eksponuotųjų yra vertas ir kiek kuris išliko lietuviška asmenybe, kada nors įvertins lietuviškas istorikas, turėdamas medžiagą po ranka. Šiandien juos teisti dar per anksti. Argi kas gali abejoti, kad išnykus okupacinėms pajėgoms ir jie tuojaus pat pasikeistų, bent didžioji jų dalis. Štai dėl ko mes gal per dažnai blogu žodžiu juos paminime. Gal ir tuos, kurie kada nors pasirodys verti paminklo! Ne lietuviai komunistai yra didžioji lietuvių tautos nelaimė, bet rusai okupantai. Jei nebūtų okupacijos nebūtų ir tų komunistų, kaip jų beveik nebuvo ir prieš okupaciją. Mūsų lietuvių yra nedaug ir kiekvienas lietuviškas žmogus mums yra brangus, dėl to netikslu ir greičiausia neteisinga tautos vargo, skurdo ir kančių kaltininkais laikyti savus žmones, tegul kartais ir dėl savo naivumo įklimpusius į bolševikinę makalynę.

Atsišaukimas pavergtųjų reikalu

Pavergtųjų tautų savaitės proga prez. Eisenhoweris paskelbė šį atsišaukmią:

"Kadangi daugelis pasaulio kraštų buvo pavergta imperialistinio bei agresyvaus komunizmo politikos;

kadangi sovietų valdomų kraštų tautoms buvo atimta valstybinė nepriklausomybė ir individualinės laisvės;

kadangi tinka bei dera JAV valdžiai ir gyventojams remti pavergtųjų tautų tsisingus laisvės ir valstybės nepriklausomybės siekius;

kadangi Kongresas jungtine 1957 m. liepos 17 rezoliucija įgalino ir įpareigojantį leisti panašų atsišaukimą kasmet kol bus grąžinta laisvė visoms pavergtoms pasaulio tautoms,

aš, Dwight D. Eisenhower, JAV-bių prezidentas, skelbiu savaitę, prasidedančią ilepos 19 d. 1959, pavergtųjų savaite.

Kviečiu JAV gyventojus minėti šią savaitę su atitinkamomis iškilmėmis, domėtis sovietų pavergtų tautų būkle ir atnaujinti savo paramą teisingiems pavergtųjų tautų troškimams.

Liudiju, kad savo ranka pasirašiau ir pavedžiau pridėti JAV antspaudą.

Duota Vašingtono mieste liepos 17 d. 1959 Viešpaties ir 184 JAV nepriklausomybės metais.

pasirašė D. D. Eisenhower".

Memmingeno Vargo mokyklos vyresnieji mokiniai dainuoja birželio 14 d. minėjime. (Žr. straipsnį 2 pls.)

Jei kuri tauta sukiltų...

Sov. Sąjungos premjeras ir partijos gen. sekretorius Nikita Chruščiovas, lankydamasis Lenkijoj, pasakė eilę kalbų įvairiomis progomis. Kalbėdamas tarptautiniame angliakasių suvažiavime Sosnowiec vietovėje, jis pareiškė, kad Sov. Sąjunga niekados ir niekam neskelbsianti karo. Esą ir kapitalistai pasidarę išmintingesni, nes biją sovietų raketinių ginklų, kurie galį pasiųsti tonas atominių bombų, kai tuo tarpu amerikiečių ginklai galį pasiųsti tiktai "apelsinus". Ilgėliau sustojo Chruščiovas ties darbininkų būkle kapitalistiniuose kraštuose, pabrėždamas jų kovą už savo gerovę. Esą tai nereiškia, kad jis kviečiąs nekomunistinių kraštų darbininkus sukilti, tačiau: "Jei kuri tauta sukiltų, tai už savo gerovę. Aš gėrėčiausi tokia tauta, nes ji kovotų už savo teisingą bylą, už darbininkų laisvę ir už savo darbo vaisius. Juk ar yra kas tauresnio, kaip kova prieš išnaudotojus?" Jei Chruščiovas pamatytų sukilusią Lietuvą ir kitus pavergtus kraštus, tikrai nesigėrėtų, o pasiųstų raudonąją armiją, kaip tai buvo padaryta su Vengrija, R. Vokietija, Tibetu ir kt. kraštais. Juk kai Lietuvos partizanai buvo sukilę, raudonarmiečiai masėmis buvo siunčiami "banditų" žudyti.

Kapitalistus vanojo Chruščiovas, cituodamas šv. Raštą. "Jūs sakote tikį Dievą. Jei Jis būtų ir galėtų... paimtų šluotą ir jus išmestų lauk". "Kritikuojantiems revoliucinį sąjūdį aš atsakyčiau cituodamas Bibliją bei primindamas, kad kai pinigų mainininkai įrengė savo verslą šventykloje, Kristus juos išvijo". Dabininkai galį išsikovoti laisvę tiktai per klasių kovą.

Chruščiovas sakėsi nenorįs įžeisti lenkų tikinčiųjų jausmų, tačiau pabrėžė, kad K. Bažnyčios kunigai žadą laimingą rojų danguje, o komunistai — žemėje. "Ar esate patenkinti savo likimu šioje žemėje?" — klausė Chruščiovas ir laukė atsakymo, bet minia tylėjo... Tuo jis pasirodė remiąsis senais atgyventais priekaištais ir teorijomis.

Lenkijos komunistai parodė Chruščiovui ir vieną negausių valstybinių ūkių, bet užsienio korespondentams nebuvo leista dalyvauti apsilankyme.

TIK 25 KILOMETRAI

Komunistinės Vengrijos vyriausybė suvaržė JAV atstovybės nariams Budapešte judėjimą; nuo šiol leidžiama jiems važinėti tiktai 25 km. srityje. Budapešte yra 16 atstovybės dip lomatinių tarnautojų su 16 šeimos narių. Visi jie turi laiktyis to nuostato. Norėdami keliauti toliau jie turipranešti užsienio r. ministerijai prieš 48 val. Tai padaryta keršijant amerikiečiams už atsisakymą paskirti Budapešto atstovybei ministerį po 1956 m. sukilimo, už nuolatinį globojimą kardinolo Mindszenty, už bandymą pašalinti Vengrijos delegaciją po 1956 m. sukilimo. Prie to prisidėjo sėkmingas amerikiečių delegacijos pasipriešinimas priimti komunistinės Vengrijos delegaciją į tarptautinį darbo organizacijos suvažiavimą, įvykusį prieš mėnesį Ženevoje.

JAV vyriausybė, atsiliepdama į suvaržymus, uždraudė Vengrijos diplomatams laisvai keliauti po JAV.

"DRAUGUI" 50 METŲ

1909 m. liepos 12 d. "Draugas" pasirodė Wilkes Barre, Pensilvanijoje. Pirmuoju redaktoriu buvo kun. K. Urbanavičius, vėliau redagavęs Bostone "Darbininką" ir daug rašęs JAV lietuvių spaudoj. 1912 m. "Draugas" buvo perkeltas Čikagon ir nuo 1916 m. pradėtas leisti kasdien. Pirmuoju šio dienraščio redaktoriu buvo kun. A. Maliauskis, vėliau pagarsėjęs Lietuvoje savo apologiniais raštais. Nuo 1920 m. "Draugą" perėmė Tėvai Marijonai ir jį tebeleidžia iki šiol. Pirmuoju marijonų pakviestu redaktoriu buvo kun. Pr. Būčys, vėliau pagarsėjęs savo moksliniais veikalais ir tapęs Rytų apeigų vyskupu ir marijonų kongregacijos generolu. Šiuo metu vyriausias "Draugo" redaktorius yra L. Šimutis. Be jo redakcijos sudėty yra: kun. Pr. Garšva, MIC, kun. V. Bagdanavičius, MIC, kun. dr. J. Prunskis, kun. K. Baras, A. Baronas, Sakalas; administracijoje: kun. A. Spurgis, MIC, Valaitis, Daugirdas. Apie juos telkiasi apie 500 bendradarbių ir korespondentų.

"Draugas" yra užėmęs platų barą lietuvių išeivijoje — religinėje, kultūrinėje ir politinėje srityje. Jo jubilėjus yra visos mūsų išeivijos džiaugsmas ir ateities viltis.

DAR REFORMUOS "FREE EUROPE"

JAV ambasadorius Lenkijai Beam yra prisiuntęs Valstybės departamentui memornadumą "Laisvosios Europos" radijo reikalu, žinoma, kiek tai liečia jo lenkiškas programas. Ambasadoriaus nuomone, tose programose dažnai skelbiamos klaidingos žinios, ir programos esą perdaug propagandinės, dėl to šio radijo įtaka viešajai Lenkijos opinijai mažėjanti. Ambasadoriaus nuomone, programas reikią pertvarkyti.

Manoma, kad lenkiškosios "Laisvosios Europos" radijo programos netrukus bus pertvarkytos, greičiausia bus visiškai išmesta propagandinė ir praplėsta informacinė mdežiaga, kartu stengiantis žinias patikrinti.

Pastebėtina, kad "Laisvosios Europos" radijas nėra valstybinis, bet privačios organizacijos išlaikomas iš surinktų aukų. Lietuviai bei kiti pabaltiečiai ten programų neturi.

Savaitės įvykiai

P. ir Vidurio Amerika tebegarsėja vyriausybių nepastovumu ir sukilimais. Per pastaruosius keturis mėnesius sukilimai įvyko Panamoj, Nikaragvoj, Dominikonų respublikoj, Hondure ir grėsė persimesti į Haiti. Revoliucines nuotaikas labai padrąsino Fidel Castro laimėjimas Kūboj. Jo vyrų dalis persikėlė į kaimyninius kraštus tęsti revoliucijos prieš diktatorius. Tokia veikla susirūpino Amerikos Valstybių Organizacija. Kur galėdama šiuntė ji savo komisijas tirti reikalų vietoje ir tuo prisidėjo prie taikos išlaikymo. Praėjusią savaitę ji sutarė šaukti jai priklausančių kraštų konferenciją, kurioje dalyvaus juos atstovaująs 21 užsienio r. ministeris. Joje bus svarstomos priemonės stabilizuoti taiką P. Amerikoj ir apsaugoti žmogaus teises.

KŪBOJE įvyko susikirtimas tarp prezidento Urrutia ir premjero Castro, nuvedęs į abiejų atsistatydinimą. Kaip žinoma, prezidentas Urrutia, buvęs teisėjas, sukilėlio Fidel Castro buvo pastatytas prezidentu, tačiau tikrosios galios neturėjo. Visi potvarkiai bei krašto reformos ėjo iš Castro. Matydamas, kad su juo, kaip prezidentu, visai nesiskaitoma, Urrutia pasiprašė ilgesnių atostogų, matyt, su minimi nebegrįžti. Tam pasipriešino Castro, motyvuodamas, esą tam nelaikas, nes vyriausybė turinti intensyviai dirbti. Prezidentas, reikšdamas savo nepasitenkinimą, nustojo pasirašinėjęs dekretus. Be to, jis viešai kritikavo komunistų įsileidmą valdžion. Prie to prisidėjo žemės reformos projektas, siekias aprūpinti žeme 200.000 Kūbos mažažemių ir bežemių, apkarpyti ar net konfiskuoti užsienių turtus. Nepajėgdamas palenkti savo pusėn prezidento, Fidel Castro puolė jį keturias valandas užtrukusioj televizijos kalboj. Tai privertė prezidentą atsistatydinti ir tapti tremtiniu. Dar prieš jį pasitraukė stambus Fidel Castro kovotojas ir aviacijos viršininkas maj. Pedro Luis Diaz Lanz ir JAV gavo politinę prieglaudą. Savo pareiškimuose senato komisijai jis tvirtino, kad Fidel Castro ir jo brolis Raul, kariuomenės vadas, esą komunistai, kaip ir daugelis kitų valdžios žmonių. Pats Fidel Castro tai paneigė ir atsistatydino iš premjero pareigų. Nauju prezidentu paskirtas Osvaldo Dorticos Torrado. Manoma, kad Castro grįš į premjero pareigas arba pasirinks sau patikimą asmenį.

Ženevos konferencija

Po pertraukos susirinkę keturių didžiųjų užs. r. ministeriai ir taręsi ištisą savaitę neparodė beveik jokios pažangos susitarimo linkme. A. Gromyko buvo pareikalavęs, kad privatiniuose pasitarimuose dalyvautų abiejų Vokietijų atstovai, bet savo poziciją sušvelnino sutikdamas dalyvauti bendruose pusryčiuose ar pietuose ir tomis progomis kalbėtis be vokiečių atstovų. Tie pasikalbėjimai betgi nieko dar neišaiškino. Pasak prancūzų užsienio r. min. Couve de Mourville, konferencija pasiekusi tarpsnį, kur nė viena pusė nežino ką kalba antroji. Vakariečiai siekia išlaikyti laisvą V. Berlyną, nekliudomą priėjimą ir sujungti Vokietiją. Sovietai gi nori išstumti vakariečius galimai greičiau iš Berlyno ir išgauti R. Vokietijos pripažinimą. Į vakariečių pasiūlymą įtraukti J. Tautas į Berlyno sutvarkymą ir specialios komisijos sudarymą Vokietijos ateičiai planuoti, sovietų atstovas A. Gromyko atsakė pasiūlymu sudaryti keturių didžiųjų ir abiejų Vokietijų bendrą komisiją. Vakariečiams tai nepriimtina, nes R. Vokietija jų nėra pripažinusi kaip neprikl. valstybė. Todėl jie siūlo sudaryti tokią komisiją tik iš keturių didžiųjų.

500.000 streikas

JAV plieno gamybos 35% liko sustabdyta masinio darbininkų streiko. Dešimt savaičių trukusios derybos su darbdvaiais pasibaigė nesėkme, lygiai kaip ir prez. Eisenhowerio paskatinimas tęsti pasitarimus. Pagrindinis ginčo objektas — atlyginimas. Plieno pramonės darbininkai JAV gaudavo $3.10 už valandą, imant vidurkį. Dabar jie reikalauja pakelti atlyginimą 15 ct. už valandą ir dar jį atitinkamai kelti pragyvenimo lygiui kylant. Darbdaviai siūlo nekelti atlyginimo vienerius metus, nors sutinka mokėti specialias pensijas ir apdraudą; pakelti atlyginimą jie sutiktų sekančiais metais, jeigu pakiltų gamyba duodant daugiau galios darbdaviams darbo tvarkyme. Nesutinka darbdaviai kelti atlyginimo atitinkamai kylant pragyvenimo rodyklei. Jų nuomone, kėlimas darbininkams atlyginimo vedąs infliacijon. Darbininkų unija United Steelworkers of America įrodinėja, kad darbdaviai gauna pakankamai didelį pelną ir gali pakelti darbininkų atlyginimą be jokio pavojaus. Valdžios atstovas J. F. Finnegan bando taikyti abi ginčo puses. Bendrovės yra apsirūpinusios plieno atsargomis 6 savaitėm. Jo trūkumą JAV ir Kanada pradės justi po šio laikotarpio.

IRAKE, Kirkuk mieste, įvyko komunistų oragnizuotas sukilimas prieš gen. Kassem valdžią. Viena kariuomenės brigada, nužudžiusi savo vadą, prisidėjo prie raudonųjų demonstracijos, užėmė strategines miesto vietas, nužudė eilę augštų valdžios pareigūnų. Kassem vyriausybė skelbia sukiilmą numalšinusi.

— - -

Oriol. — Šiame Sovietų Sąjungos mieste su 150.000 gyventojų, kaip rašo spauda, tesanti vos viena skalbykla, turinti 5 skalbimo mašinas, iš kurių betgi 3... neveikia.

BRANGŪS TAUTIEČIAI!

Virš dešimties metų ėjęs Lietuvos Generalinio Konsulo Kanadoje pareigas Ministeris Vytautas Gylys š.m. birželio 14 d. išėjo iš gyvųjų tarpo.

A.a. velionis buvo taurus žmogus, nuoširdus lietuvis ir atsidavęs bei ištikimas Lietuvos Valstybės tarnas, išbuvęs jos diplomatinėje tarnyboje nuo 1919 metų. Savo gyvenime jis ėjo svarbias ir atsakingas pareigas: 1919 Lietuvos atstovas Suomijoje, 1920 Estijoje, 1921 konsulas Karaliaučiuje, 1924 Kopenhagoje, 1927 Rygoje, 1930 gen. konsulas Londone, 1932 Klaipėdos krašto gubernatorius, 1934 Charge d'Affaires Briuselyje, 1937 m. įgaliotas ministeris Stockholme ir nuo 1949 gen. konsulas Kanadoje.

Vytautui Gyliui mirus mes netekome ne tik vieno mūsų senųjų veikėjų, bet kaip iki savo mirties tebėjusio valstybines pareigas, vieno mūsų Nepriklausomybės tęstinumo simbolių.

Šiandieną mums belieka tik velionies atminimo pagerbimas. Šiam reikalui Toronto lietuviai, kurių tarpe velionis savo amžiaus paskutinįjį dešimtmetį praleido, sudarė platesnės apimties komitetą, kurio pareiga yra rūpintis laidojimo išlaidų padengimu bei sukėlimu pakankamai lėšų paminklui pastatyti, kai tik velionies palaikai bus perkelti į tik ką įsigytas lietuvių kapines prie Toronto.

Mes kreipiamės į lietuvišką visuomenę paramos. Pinigai bus renkami aukų lapais. Be to, aukas galima tiesiogiai siųsti į šiam reikalui atidarytą Toronto lietuvių bankelyje sąskaitą, išrašant čekį ar "Money Order" "V. Gylys Memorial Fund" ir persiunčiant į Paramą (Toronto) Credit Union Ltd., 1129 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario.

Jausdami, kad a.a. Vytauto Gylio pagerbimas, yra mūsų visų solidarumo, garbės ir pareigos reikalas, tikimės dosnios visuomenės paramos.

Vytauto Gylio Atminimui Pagerbti Komitetas:
Prezidiumas:
Vytautas Meilus — pirmininkas
Kun. Petras Ažubalis — vicepirm.
Aleksas Kiršonis — iždininkas
Emilija Jurkevičienė — sekretorius
Augustinas Kuolas — vajaus pirmininkas
Stasys Banelis
Bernardas Buntinas
Jonas R. Simanavičius
Dr. Alfonsas Zubrys

Nariai: Pranas Bastys, Vytautas Birieta, Jonas Gustainis, Elzė Jankutė, Juozas Jankaitis, Kostas Kalendra, Danutė Keršienė, Jurgis Preikšaitis, Vytautas Skrinskas, Tėvas M. Stepaitis, OFM, Jurgis Strazdas, Liudas Tamošauskas, Viktoras Užupis, Vaclovas Vaidotas.

KAS NAUJO KANADOJE?

Karo atveju Kanados vyriausybė perims viso krašto valdymą, nešaukdama posėdžio nė parlamento, kad šis paskelbtų karo deklaraciją. Premjeras J. Diefenbaker pareiškė parlamente, kad tam atvejui jau parengti planai pagal War Measures Act įstatymą. Sušaukti parlamentą posėdžio, pasak jo, ateity nebūsią galima, kaip tai buvo daroma pracityje. Karo gi paskelbimas esąs jau atgyventas dalykas. Opozicijos vadai pareiškė pritarią tokiai vyriausybės politikai. Atsakydamas į liberalų atstovo P. Martin paklausimą šiuo reikalu, premjeras paaiškino, kad atominio karo atveju federvyriausypė paskirsianti specialią komisiją, kuri tvarkysianti krašto gamybą, gaminių paskirstymą ir jų kainas.

**

Oro susisiekimo bendrovė Trans-Canada Air Lines buvo įkurta 1937 m. Kanados vidaus susisiekimui, kai ji virto tarptautinio susisiekimo bendrove, 1953 m. parlamentas jai leido vartoti antrą vardą Air Canada. Šiuo pastaruoju vardu ši bendrovė ir žinoma Europoje. Dabar svarstomas klausimas pirmąjį jos vardą visai panaikinti ir vadinti ją tik Air Canada vardu.

* *

CBC televizijos programos per metus kaštuoja apie 42 milijonus dolerių, pareiškė jos atstovas parlamentarinei komisijai. Tuo būdu kiekvienai televiziją turinčiai šeimai tenka $11,66. Esą, norint duoti žymiai geresnes programas reikėtų išleisti bent $15 šeimai.

Kaip žinia, CBC išlaidas padengia iš firmų gaunami atlyginimai už skelbimus ir valdžios parama.

Kanada pasirašė su Japonija sutartį dėl derinimo tyrinėjimų atominės energijos panaudojimui taikos reikalams, ypač elektros energijos gamybai. Ryšy su tuo numatyta dar pasirašyti prekybos sutartį dėl Kanados uranijaus eksporto į Japoniją. Ši antroji sutartis, be abejonės, paskatino pasirašyti pirmąją, nes uranijaus rinkos Kanadai labai svarbios. Panašią sutartį Kanada jau turi su V. Vokietija, Pakistanu ir Šveicarija, o Japonija turi tokią sutartį su JAV ir D. Britanija.

**

Kanados ekonomistai susirūpinę, kad Kanados eksportą į Meksiką gresia visiškai išstumti japonų ir Europos prekės, kurios pristatomos žymiai pigiau. Kanada į Meksiką eksportavo per metus už $31.000.000.

**

Kanados kviečių perteklius nesąs jau toks didelis, kaip daug kam atrodą, pareiškė kviečių įstaigos pirmininkas McNamara. Kai pernai liepos 31 d. atsargų buvę dar 729 milijonai bušelių, šiemet tą dieną bebūsią 550 mil. bušelių. O atsargos neturį kristi žemiau 300 mil. bušelių. Kitaip Kanada nebegalėsianti tvarkingai pastoviai eksportuoti.

Tolimesnis perteklius, be abejonės, priklausys nuo šių metų derliaus. Atrodą, kad, ypač dėl Saskatchewano ūkininkus varginančių didelių sausrų, šių metų derlius bus prastesnis. Tiesa, kaikuriose prerijų srityse pastarosiomis savaitėmis lietaus buvo, bet centrinis ir pietų Saskatchewanas vis dar tebetrokšta.

* *

Statybų kontraktų Kanadoje per šių metų pirmą pusmetį sudaryta išviso už $1.487.807.500, t.y. $195.454.200 mažiau negu per tą patį pusmetį pereitais metais. Sumažėję yra visų rūšių statybos, pvz. gyvenamųjų namų net $546.894.6000, išskyrus pramonės įmonių statybas, kurios beveik tokios pat — tesumažėję vos $71.500.

*

16 sovietų pediatrų, 5 vyrai ir 11 moterų, atvyko į šeštą tarptautinį pediatrų kongresą Montrealy. Pereitą savaitę jie ekskursavo po Ontario. Buvo Toronte, kur aplankė vaikų ir vėžio ligų ligonines bei Connaught laboratorijas, buvo priėmime Hart House. Iš Toronto visa grupė vyko į Niagara Falls.

* *

Per Wellando kanalą birželio mėnesį praplaukė 1007 laivai t. y. po 43 laivus kas 43 minutes dieną ir naktį. Į vieną pusę praplaukė 337 didžiųjų ežerų laivai, 127 okeaniniai ir 27 kariški, į kitą pusę — 353 did. ežerų laivai, 159 okeaniniai ir 4 kariški.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" ATOSTOGAUS rugpiūčio pirmąją savaitę — 3-9 d. Tą savaitę laikraštis neišeis. Sekantis numeris išeis rugpiūčio 11 d. Jei kas turėtų rugpiūčio 3-9 d. savaitei kokiu skelbtinų pranešimų prašomi prisiųsti savaitę anksčiau.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada - Telef. EM. 8-6813.

LAISVOJI SPAUDA

Tai premijuotas dienraščio "The News-Chronicel", Port Arthur, Ont., vedamasis, išspausdintas birželio 30 d. Jo autorius J. C. Peters, redaktorius "The Daily Packet" ir "Times", Orillia, Ont.

Šiame surizgusiame laikotarpyje, tai gali vienintelės teisingos mintys, liečiančios politinę sritį, atspausdintos Kanados dienraščio vedamajam. **Vertėjas.**

Vedamieji — retai rašomi su dažymo šepečiu. Tik gal šis tebuvo išimtis. Žinoma, ne paraidžiui, bet jo forma ir turinys išryškėjo man dažant kiemo kėdę. Sugrupavęs galvoj mintis, sėdau už rašomosios mašinėlės, jas išdėsčiau popieriuje ir pasiunčiau redakcijai.

Šis mano rašinys bus truputį lyg neįprastas. Vedamuosius paprastai rašo šimtai redaktorių kasdien, bet šios temos tarytum neužkliudo. Taigi, tema gal ir priduos šiam rašiniui šiokios tokios vertės.

Man stojasi prieš akis faktas, jog nūdien pasaulyje yra kraštų, kur negalima parašyti tai, ką norėtum.

Yra kraštų, kur redaktoriai ne gali rašyti vedamųjų pagal savo nuožiūrą. O jeigu ką parašo taikindamiesi prie bendros linijos, ir tas turi būti patikrinta, iščenzūruota.

Yra kraštų pasaulyje, kur redaktoriai iš anksto gauna nurodymus ką ir apie ką turi rašyti. Jų vedamieji prieš spaudinami turi praeiti pro tam tikrų valdžios pareigūnų akis. Prasilenkimas su šitokiu nuostatu gali grėsti redaktoriui kalėjimu arba net mirtimi.

Taigi, tokiuose kraštuose tikrai vedamieji negali būti rašomi su dažymo šepečiu ...

Demokratijų kraštų gyventojai nemato nieko nepaprasto, jei skaito laikraštyje priešingą nuomonę, kritikuojančią valdžios ar savivaldybės pareigūnų veiksmus ar darbus. Tai yra laisvosios spaudos teisė ir net pareiga.

Diena iš dienos laisvųjų kraštų gyventojai ima į rankas laikraštį ir skaito svarbius ir ne taip svarbius rašinius. Tas ir sudaro tarytum jų gyvenimą. Retai jiems ateina į galvą mintis, jog viena ar kita žinia bei spaudos nurodymas gali būti neteisingai perduoti. Jie yra pripratę tikėti, jog laikraščiai spausdina tiesą.

Tik retkarčiais skaitytojams paima noras vieno ar kito laikraštininko kokią nors mintį pakritikuoti ir tai žinant, kad tai padaryta ne iš blogos valios. Gal pvz. tenai praslydo neįrašyta jo pavardė, kaip dalyvavusio kokiam nors pakylyje ir užėmusio garbingas pareigas ir garbingą vietą už stalo. Tada, žinoma, jis komentuos tokią laikraščio žinią jau gana piktai, tardamas, kad "laikraščiai niekad neparašo tiesos ..."

Tačiau kitą dieną, žiūrėk, jis triumfuos radęs laikraštyje klaidos atitaisymą ir, netgi, jam skirtą atsiprašomąjį žodį ...

Deja, yra šiandien kraštų, kur ir dar baisesni dalykai dedasi. Žiūrėk, sekančių durų tavo kaimynas dingsta po nakties, o tu apie tai nė nemanyk parašyti spaudai žinią.

Yra kraštų, kur žmogus gali būti nuteistas mirties bausme ir ... be jokio viešo teismo, be liudininkų parodymų, be nieko.

Yra kraštų, kur balsavimai vykdomi be jokio pasirinkimo kandidatų, tik iš vieno sąrašo, kurį sudaro pati valdžia ...

Yra kraštų, kur laisvojo pasaulio žinių gyventojai niekad negali užgirsti. Jie priversti skaityti skiltis griežčiausiai valdžios iščenzūruotas ir teleidžiančias skaitytojams žinoti tik tai, ko nori vyriausybė.

Ir štai šitokia padėtis pas juos mėginama vadinti "spaudos laisve" ...

Čia ir kyla klausimas ar spaudos laisvė jau tikrai taip svarbi gyventojams?

O, visdėlto taip! Naciai, pavergdami Europą, taipogi labai kietai kontroliavo kaip Vokietijos, taip ir pavergtų kraštų spaudą. Vienok tenai atsirasdavo šim tai vyrų ir moterų, kurie, rizikuodami savąja laisve ir net gyvybėmis leido pogrindinę spaudą, kuri tikrą tiesą rašė. Tokius laikraščius ir jų redaktorius bei leidėjus, be abejonės, naciai medžiojo su dideliu įnirtimu. Sugautuosius bausdavo be jokio pasigailėjimo.

Spaudos laisvė, kaip matyt, buvo itin svarbus veiksnys tiems šitmtams ir tūkstančiams spaudos darbininkų, kurie už ją atidavė savo brangiausiąjį turtą — gyvybes.

Jiems spaudos laisvė, matyt, buvo lygi jų pačių laisvei. O gal dar daugiau, nes jie, patys mirdami už spaudos laisvę, tikėjosi ją iškovoti kitų naudai ...

Deja, kova, kurią jie vedė dar nėra praėjusi. Už "geležinės uždangos" ji tikrai nepraėjusi. Tai kova, kurios galo dar nematyti.

Vienok, bent tol, kol kuriam nors krašte žmogus galės parašyti vedamąjį su "dažymo šepečiu", tironija negalės turėti vilčių pergalei ...

Išvertė Pr. Alšėnas.

LIET. VARGO MOKYKLOS VOKIETIJOJE

STEPAS VYKINTAS
Vokietijos Kr. Valdybos narys

Jaučiu ne tik pareigą, bet ir būtinybę supažindinti mieluosius skaitytojus su Vargo mokyklų būkle Vokietijoje.

Pirmiausia tenka pabrėžti, kad Vargo mokyklos Vokietijoje yra tas kraujas, kuris atneša Vasario 16 d. gimnazijai naujų lietuviškosios gyvybės atžalų. Jei nebūtų Vargo mokyklų, nebūtų ir Vasario 16 gimnazijos. Šit faktai: iš Memmingeno Vargo mokyklos gimnaziją lanko 10 mokinių, iš Miuncheno — 3, iš Wehneno, kol ten veikė Vargo mokykla, lankė gimnaziją daugiausia mokinių. Taigi, kas supranta lietuvių gimnazijos svarbą tremtyje, tas supras ir Vargo mokyklų Vokietijoje reikalingumą.

Kol Vokietijoje gyveno gausybė lietuvių tremtinių, tol čia veikė daug lietuviškų gimnazijų, pilnų pradžios mokyklų, visokių specialių mokyklų ir kursų, net Pabaltiečių, taigi kartu ir mūsų universitetas. Daugumai išemigravus, tebuvo galima išlaikyti tik Vargo mokyklas. Ilgą laiką jas rėmė tai BALFas, tai geradariai lietuviai užjūriuose, tai "Free Europe". Dabar gi visos šios paramos dėl vienų ar kitų priežasčių nutrūko. Dar Vargo mokyklos Vokietijoje, kiek galėdami remia geradariai Kanados lietuviai per Kanados liet. Šalpos Fondą.

Tuo tarpu, kai Vokietijoje vietinių gyventojų ekonominė būklė kasdien gerėja, lietuvių tremtinių atvirkščiai proporcingai blogėja. Šiuo metu Vokietijos lietuvių ir centrinių organų, ir atskirų asmenų materialinė būklė yra labai pablogėjusi. Sumažėjusios ir tarptautinės, ir lietuvių karitatyvinių organizacijų, ir atskirų asmenų pašalpos verčia Vokietijoje gyvenančius lietuvius ne tik susispausti, bet kliudo jiems net vaikus leisti į lietuviškas mokyklas. Šit faktai: Miuncheno Vargo mokyklą šiuo metu lanko 8 mokiniai, o lietuvių Miunchene gyvena per 200, kurių šeimose yra kelios dešimtys mokyklinio amžiaus vaikų. Kodėl tie vaikai nelanko lietuvių Vargo mokyklos? O gi todėl, kad daugumas tėvų neturi pakankamai lėšų nuvežti savo vaikus į mokyklą, kuri yra toli užmiestyje ir vaiko nuvežimas kainuoja pusę dolerio, jei vaikas vienas važiuoja, ir doleri, jei motina mažą vaiką palydi, norėdama jį apsaugoti nuo susisiekimo nelaimių. O tų 8 vaikų tėvų būklė yra tokia: keli tėvai yra tbc ligonys ir gyvena iš menkos vokiečių pašalpos, kiti tėvai dirba, šiek tiek uždirba, bet tie uždarbiai nėra dideli ir vaikams negali sudaryti pakankamų mokslo sąlygų.

Liūdniausią vaizdą man teko matyti atsilankius į Ober-Eselsbergo Vargo mokyklą. Ši, arti Ulmo esanti stovykla yra labai apleista; barakai — mediniai, patalpos — nežmoniškai skurdžios, ankštos, lietuviai gyventojai — daugiausia našlės moterys ir bedarbiai tbc ligonys vyrai. Tiek vargo, tiek skurdo turi pakelti šie lietuviai! Aš abejoju ar Sibire lietuviai blogiau gyvena? O kas jiems padeda, šiems lietuviams? Kam rūpi, kad našlė moteris turi 10 vaikų? Kad tie vaikai negali Vargo mokyklos lankyti, nes neturi už ką nupirkti sąsiuvinių, rašalo, knygų, o dažnai gal ir duonos ... Vienas tėvas guodėsi, kad jis 2 vaikus negalėjo leisti į Vargo mokyklą, nes jis pats džiovininkas ir jo abu vaikai dabar guli džiovininkų sanatorijoje. Bolševikai gali juoktis Mefistofelio juoku, kad jie laisvę mylinčius tėvus privertė kentėti dėl vaikų nelaimių. Išvada aiški: jei nebus paramos iš gerai gyvenančių lietuvių užjūriuose, Ober-Eselsbergo stovyklos lietuviai yra pasmerkti lietuvybės pražūčiai.

Memingeno Vargo mokykla yra didelė, daug vaikų, apie 40, bet daug ir vargo. Čia taip pat daugiausia gyvena ligonys, seneliai, bedarbiai. Kaikurie vaikai yra labai gabūs ir galėtų siekti augštojo mokslo, bet dėl tėvų sunkios materialinės būklės, jie suklumpa pusiaukelyje. Anksčiau šią mokyklą efektyviai rėmė Čikagoje D. Augienės suorganizuotas rėmėjų būrelis, bet jis pavargo, ir dabar mokykla negauna iš niekur jokios paramos.

Tai tik trys Vargo mokyklos, kurias neseniai aplankiau. Bet Vokietijoje veikia dar 41 Vargo mokyklų, kurių neaplankiau, bet, gerai pažindamas Vokietijos lietuvių gyvenimą, žinau, kad ir tos 14 mokyklų vargsta be vadovėlių, be rašomųjų priemonių, nevisi vaikai jas gali lankyti, nes tėvai neturi materialinių sąlygų vaikus leisti į tas mokyklas.

Ką šiose Vargo mokyklose mačiau ir girdėjau? Vaikai yra geri, lietuviškai nusistatę. Jie su dideliu malonumu lietuviškai mokosi. Miuncheno Vargo mokykloje vaikai moka ne tik lietuviškai skaityti ir rašyti, bet moka ir lietuvių literatūrą, Lietuvos istoriją, geagrafiją. Ober-Eselsberge pirmamečiai vaikai gražiai lietuviškai dainuoja, jau moka neblogai skaityti ir rašyti. Tai vis pasiaukojusių vedėjų ir mokytojų: J. Laukaičio, M. Budriūno, kun. dr. J. Petraičio, P. Rožės, D. Kalvaičio, A. Maziliausko, J. Sprainaičio, A. Kurtulytės, V. Klevečkos, R. Sneliūtės, A. Nomeikos, M. Berentienės, M. Drungilienės, O. Rauchienės ir kitų nuopelnas.

Jei norime, kad Vargo mokyklos Vokietijoje egzistuotų, mano nuomone, tėra viena išeitis: ieškoti joms materialinės organizuotos paramos. Jei aktyviosios lietuvių organizacijos: politinės ar kultūrinės, jaunimo ar senimo apsiimtų išlaikyti po vieną Vargo mokyklą, tai tereikėtų apie 20 organizacijų laisvajame pasaulyje, kurios prisiimtų laisvą pareigą suorganizuoti po 20 ar 30 dolerių per mėnesį, tai Vargo mokyklos Vokietijoje galėtų sustiprinti lietuvybės išlaikymą ir lituanistikos mokslą.

Tuo tarpu prašome visus geros valios lietuvius talkon: organizuokime Vargo mokykloms išlaikyti Vokietijoje efektyvią paramą. Jei svetimi, pvz., amerikiečiai, anglai, olandai, belgai, prancūzai imasi karitatyvinių uždavinių ir siunčia kas mėn. po $10 ar kitokią paramą lietuviukams ir lietuvaitėms, tai kodėl negalime mes, lietuviai, susisieloti tų motinų ašaromis, kurios savo 10 vaikų negali atiduoti į Vargo mokyklą ar į Vasario 16 gimnaziją tik todėl, kad neturi lėšų jiems sudaryti sąlygų lietuviškai mokytis.

KUR NUEIS KUBA?

Fidel Costro valdžią paėmė staiga, nes atmosfera buvo jau pribrendusi. Kuba laukė permainų. Bet valdžios perėmimas dar ne viskas. Fidel Castros tuojau susidūrė su daugeliu sunkumų, ypač ūkinių. Tais sunkumais, sakoma, naudojasi komunistai, ypač kai jų simpatikų yra ir Fidel Castros aplinkumoje.

Pirmiausia su komunistais yra susirišęs artimiausias bendradarbis jo brolis Raul. Daugybė komunistinių veikėjų, kurie buvo priversti anksčiau pasišalinti iš krašto, dabar yra sugrįžę ir veikia. Komunistinės taktikos studijuoti į Maskvą iš Kubos yra išvykę 10 komunistų. Jų tarpe ir Fidel Castros brolienė.

Sunkumų Fidel Castros susilaukė ir dėl savo antiamerikoniško nusistatymo. Jo paskelbtoji žemės reforma sugriovė pagrindinę Kubos ūkiui cukraus pramonę. Amerikoniškos firmos nebenori Kuboje investuoti jokių naujų kapitalų. Tos firmos numato, kad pravedant žemės reformą jos neteks apie 80% savo turimų žemių. Statybos yra taip pat apmirusios. Naujų pastatų skaičius nuo 140.000 nukrito iki 60.000.

Šitokioj padėtv Fidel Castro griebėsi drakoniškų priemonių. Suėmimai dėl valstybės išdavimo gausėja, kalėjimai perpildyti. Pastangos JAV gauti paskolos nepasisekė. Dabar Fidel Castro visas viltis sudėjo į D. Britaniją, kurios pramonininkai tikrai susidomėjo Kubos rinka savo gaminiams. Londone neseniai sukurta "Anglijos-Kubos santykių draugija", kurios pirmininkas jau atvyko į Kubą tartis dėl pastatymo uostų ir kitokių įmonių.

AR FIDEL CASTRO KOMUNISTAS?

Buvęs Kubos aviacijos viršininkas majoras Pedro Luis Diaz y Lanz birželio 29 d. pabėgo iš Kubos, kai buvo atelistas iš pareigų už tai, kad laiške prezidentui apkaltino vyriausybę leidžiant komunistams įsigalėti armijoje. Liepos 14 d. jis buvo apklausinėjamas Vašingtone senato vidaus saugumo komiteto du kartu uždaram ir vieną kartą viešam posėdy. Pasak jo, daugelis vadovaujančių dabartinės Kubos vyriausybės asmenų, įskaitant F. Castro brolį Raul, esą komunistai. Jis taip pat esąs visiškai tikras, kad ir pats Fidel Castro esąs komunistas. Abu jie neabejotinai turį ryšių su pasauliniu komunizmu. Castro norįs Kubą padaryti komunizmo tvirtove Karibų jūrose. Komunistai esą gynybos ir švietimo ministeriai ir eilė augštų kariuomenės bei civilinės valdžios pareigūnų.

Dar tą pačią dieną tas pats švietimo ministeris dr. A. Hart majoro Lanz teigimus paneigė. Komunistai Kuboje esą pralaimėję, jiems nepasisekę valdžią paimti.

- - - -

Bari, Italija, — liepos 9 d. 23 metų jugoslavas su pistoletu čia nutupdė jugoslavų keleivinį lėktuvą ir pasiprašė politinio pabėgėlio globos. Lėktuvas su 26 kitais keleiviais išskrido po to į Belgradą toliau.

Kairas. — Sovietų Sąj. atsisakė parduoti Egiptui laikraštinį popieri, nes Egipte esą varoma antibolševikinė propaganda. Popierį Egiptas užpirko JAV iš gautųjų $8.418.000, skirtų vad. techninei pagalbai.

STUDENTAI

VYT. RIMKEVIČIUS

Tęsinys iš pereito Nr.

VI. GARBĖS TEISMAS

Kiekvienas bendrabutis turi nerašytas taisykles. Apie jas nie kur nekalbama, net patys jo gyventojai nejaučia, kad jas turi. Tos taisyklės savaip supranta gera ir bloga: jos niekuomet nespręs apie studentą iš penketų skaičiaus, joms nieko nesako tokie žodžiai, kaip: visuomeninikas, aktyvistas, saviveiklininkas ir t.t. ir t.t. Šiose taisyklėse neįrašyta mokymo programa. Neįrašyta, nes neįmanoma surašyti tai, kuo domisi jaunas žmogaus protas, ką sprendžia jis, dažnai vaikiškai atmetęs visus autoritetus ir seniai nusistovėjusias tiesas. Bendrabutyje su tokiu pat įkarščiu ginčijamasi apie kolūkius, meilę, neištikimybę, bugi-vugi, tarptautinius įvykius ir barsuko amžių ... Ir ilgai neužmiega bendrabutis vakarais, o rytą visuomet yra pavojus pramiegoti pirmą paskaitą.

Vargas tam, kuris bendrabutyje neturi nė vieno draugo. Ir iš kur jam turėti, jeigu, gavęs siuntinį, jis slapta, naktį, atsikelia ir valgo vienas obuolius, kad nereikėtų jais pavaišinti kambario draugų, jeigu jis laiko tuos draugus žemesniais už save, chuliganais ir pliuškiais.

Gyvena toks žmogutis pajuokiamas, iš jo visi tyčiojasi, kartais daug žiauriau, negu to galima laukti iš pamokytų žmonių. Toks pilietis ilgai ilgai prisimena bendrabutį kaip savo gyvenimo nelaimę.

Ne visuomet bendrabučio tarybos pirmininku išrenkamas tas, kuris būna studentų minčių, jų ginčų vadovu. O tokį, kaip ir pirmininką, turi kiekvienas bendrabutis. Tik jis nėra renkamas nei slaptu, nei atviru balsavimu. Studentai pajunta jį esant ir suartėja su juo. Jam atversi visą savo sielą, kupiną prieštaravimų, neįvykusių svajonių, — žinai, kad jis niekados ir niekur nepasijuoks iš tavęs; pasidalins savąja dalia, daugiau vargo ir džiaugsmo pernešusia už tavąją. Yra tokių žmonių. Mes visur ir visados jų ieškome.

Tokiu žmogumi bendrabutyje buvo Algis Baltrėnas. Jo kambaryje prie stalo visiems vietos užtekdavo; studentai susėsdavo ant lovų, ant fanerinės dėžės, pridėtos knygų. Aiškiau už visus girdėdavosi Dzūko balsas. Jis sukinėdavosi kambaryje, tartum ieškodamas, su kuo čia susikibus.

Toks ir šiandien jis švaistėsi priešais Baltrėną. Šis ramino įsikarščiavusį Dzūką. Dzūkas nutilo, prisėdo ir visai ramiai, tartum pats stebėdamasis tuo, ką sako, ėmė pasakoti:

— Betgi ir niekšas, dzievaži! Pamatė ant Vinco spintelės knygas, suskaičiavo ir — pas partorgą. Partorgo prašė, kad jo pavardės niekam nesakytų. Girdi, nepranešti jam neleidžianti kom jaunuoliška sąžinė ... — Dzūkas neištvėrė, pašoko ir pasilenkė prie Baltrėno: — Ir tu, ir aš žinojom apie tas knygas. Skaitėm. Jeigu jau tokia didelė jo, skundiko, komjaunuoliška sąžinė, reikėjo pasakyti tiesiai Vincui arba susirinkime. Bet tiesiai. Šito taip praleisti negalima. Pamokyti reikia!

Tai, ką Dzūkas kalbėjo Baltrėnui, buvo bendrabučio studentų nuomonė. Dzūkas taip įsėlo dėl tų knygų, kad sužinojo (nebūtų jis Dzūkas!) ne tik skundiko pavardę, bet ir tai, kas buvo pasakyta.

Gal Dzūkas nebūtų taip susirūpinęs šia istorija, tačiau Vincas po žiemos atostogų atvažiavo ne toks, koks buvo anksčiau. Nors jis dainavo su visais, virė tradicinius kopūstus, skaitė knygas ir dėl jų ginčijosi, tačiau Dzūkas matė, kad Vincas jaučias lyg nesavas. Nebuvo Vinco akyse ankstyvesnio spindesio, judesiuose — nesuvaldomo troškimo ką nors veikti. Atsigulęs jis ilgai rūkydavo arba, įlindęs į Žurkininką, ligi išnaktų rašydavo. Rytą Dzūkas pasižiūrėdavo į popierių primestą šiukšlių dėžę ir giliai atsidusdavo. Pagaliau jis neiškentė ir vieną naktį įsibrovė į Žiurkininką.

"Nebūsi tu Tolstojum, Vincai. Onieginui — tàip pat neturi davinių. Kol esi studentas, pabūk bent padoriu studentu".

"Išeik!" — Vincas parodė duris. Dzūkas neskubėjo.

"Išeik!" — pakartojo Vincas priėjęs.

Jo veide buvo tiek įšėlimo ir liūdesio, kad Dzūkas atatupstas išsilinko.

Pasikeitė Vincas ...

Dzūkui atrodė, kad to pasikeitimo priežastis yra nelemtos knygos. Todėl ir pradėjo narplioti tą istoriją.

Tačiau priežastis buvo visai kita.

Per žiemos atostogas Vincas pajuto, kad dingo tos mokiniškos svajonės, kurių pilna kiekvieno galva pirmaisiais studijų metais.

Jeigu jis, parašęs keletą apsakymų, dar Institute svajojo sukurti apysaką, tai dabar pajuto, ką reiškia šis daug kam viliojantis žodis — rašyti.

Jeigu anksčiau džiaugėsi gautu penketu, tai dabar jautė, kad galima baigti Institutą vienais penketais ir būti ribotu nemokša.

Jeigu Stasę jis laikė ana mokyklos dienų mergaite, drebančia prieš banditą, bijančia sakyti bent žodį šeimininkei, tai dabar staigiai ir netikėtai pamatė ją visai kitokią. Jis saugojo ją, kaip saugo vaikas savo mėgiamiausią žaislą nuo svetimų rankų. Stasė keitėsi ne mėnesiais, bet dienomis. Jos šypsena pasidarė kupina vidinės šilumos, prasmės, tartum ji žinotų kažką džiugaus, ko niekas kitas nežino, ir tuo džiaugtųsi. Tai dar labiau traukė prie jos. Draugų pajuokos, kad jis su Jonu Norkaičiu gyvenąs pagal taikaus sambūvio tarp tautų principą, erzino Vincą, bet jis nežinojo, ką daryti. Jam rodės, kad kažkada padarė klaidą, kurią dabar būtinai reikia atitaisyti. Kaip beatrodė banalūs, beprasmiai žodžiai: "Aš tave mylių", bet Vincas jautė, kad turi juos pasakyti. Jis tam ruošėsi nerangiai, vis atidėliodamas, įsitikinęs, kad, kas bebūtų tarp Stasės ir Jono, kaip tik šie trys žodžiai viską sugriaus.

Ir šįvakar, grįždamas į bendrabutį, jis buvo paskendęs savo mintyse. Kad pailgėtų kelias, pa suko gatve pro geležinkelio stotį ir stabtelėjo skvere.

Aplink važinėjo triračiais vaikai, pypčiojo vieni kitiems, reikalaudami kelio. Ant vienos kojos šokinėjo mergytė su dviem rausvais balionais rankoje. Rodės, jie pakels ją, ir ji, lengvutė, nuskris per skverą. Mergytė įsižiūrėjo į Vincą, matyt, norėdama pasigirti savo balionėliais, bet, sutikusi jo žvilgsnį, nuleido akis ir droviai šypsojosi. Paskui ji numetė per galvą veidrodžio šukelę ir nustraksėjo prie jos. Radusi pakėlė ir vėl nusišypsojo, tartum kviesdama Vincą kartu džiaugtis, kad tokie gražūs jos balionėliai, balta suknutė, kad rado veidrodžio šukelę ir kad jai norisi straksėti.

Vincas atsisėdo ant suolelio. Mergytė nepatikliai pažvelgė į jį ir, toli numetusi šukelę, nubėgo prie jos.

"Rado!..." — Vincas sekė ją akimis ir patenkintas šyptelėjo, kai mergaitė ir žolėje surado veidrodžio šukelę.

Netoliese ant suolelio sėdėjo mergina ir vaikinas. Jie su įžūliu drąsumu, nekreipdami į nieką dėmesio, bučiavosi. Vincas sėdėjo žeimau ir matė jų galvas baigiančioje nykti saulėlydžio juostoj ... Ir jis kurį nors vakarą taip įžūliai, nedirstelėdamas į praeivius, bučiuos Stasę! Vincas jautė, kad jį, lyg tą mergytę veid rodžio šukelę, kvietė didelės, klausiančios Stasės akys.

Prie suolelio artėjo du vyriškiai. Vincui jie pasirodė lyg kažkur matyti, ir jis, nenorėdamas šiandien nieko susitikti, pakilo ir nuėjo.

Ant suolelio atsisėdo Laurinaitis ir Bliūdžius. Laurinaitis atsirėmė į suolo atramą. Bliūdžius pauostė orą.

— Garvežio dūmais trenkia. Šuniškas vakaras ...

—Kaip ir gyvenimas, — abejingai atsakė Laurinaitis.

Šiandien jis pasakė triuškinančią kalbą fakulteto studentų susirinkime, svarstant žurnalą "Mėnesiena be kelnių". Be Liucijaus ir Bliūdžiaus niekas nežinojo, kad Laurinaitis taip pat buvo vienas iš leidėjų. Susirinkimas išgirdo, kad jis, Laurinaitis, seniai stengiąsis išauklėti Bliūdžių (bet žinote, koks jo charakteris!), kad reikia griežtai pasmerkti Liucijų ir Bliūdžių (nors jis biednioko sūnus), kad visas kursas yra kaltas, nepadėjęs draugams. Liucijus ir Bliūdžius žadėjo pasitaisyti, kad galėtų būti sąmoningais komunizmo statytojais ...

— Fakultete dabar mes nesikalbėkime, — tarė Laurinaitis, prislinkdamas prie Bliūdžiaus.

Bliūdžius pritariamai linktelėjo galvą.

— Mums reikia išsiaiškinti, — tęsė Eustachijus pusbalsiu. — Priimsim Lialią į šokių ratelį?

— Centrine šokėja? Ne! — prieštaravo Bliūdžius. — Žiūrėk, kaip kvailai ta mergiška su balionais straksi ...

— Centrine, be jokių kalbų. Su ja daug repetuota. Mums kaip tik reikia tokios šokėjos.

— Aš niekuomet nesutiksiu, kad kiekvienas galėtų šokti taip, kaip mes! — mėgaudamasis tuo, kad iš pašalies niekam nesuprantama, tikroji jų kalbos prasmė, prieštaravo Bliūdžius. — Ji neturi jokių duomenų. Eilinė šokėja bus pakenčiama.

Jie ir toliau taip ginčijosi apie šokėją Lialią — Liucijų Strakavičių. Laurinaitis siūlė Liucijų priimti pogrindinės organizacijos štaban, Bliūdžius — eilinių jos nariu.

— Pagaliau pakanka demokratijos! Elkis diktatoriškai. Kaip pasakysi, taip ir bus, — baigė Bliūdžius tokiu tonu, kokiu aštuntos klasės mokinukas scenoje sako: "Mano galva pražilo nuo rūpesčių, aš pavargau. Spręski-

(nukelta į 7 psl.)

Siuntinių persiuntimo Lietuvių Įstaiga
Baltic Exporting Co.
Šių metų vasaros atostogoms uždaryta nuo liepos mėn. 19 d. iki rugpiūčio 3 d. imtinai.
Savininkas A. Kalūza

JAU PATS LAIKAS PARUOŠTI MAŠINAS TOLIMIEMS VASAROS IŠVAŽIAVIMAMS! Nedelsdami užsukite į:
WALLY'S GARAGE
5 ROBERT STREET, TORONTO
/prie Spadina-College/
Sav. VL. TARVYDAS
Sąžiningai atliks visus mašinos pataisymo darbus.
Naujų stabdžių įdėjimas tik $18.00
Garantuotas darbas. Lietuviams pigiau negu kitur.
TEL. NAMUOSE: RO. 3-2445. TEL. DARBE: WA. 1-9541

GRAŽIAME SIMCOE EŽERO KRANTE
MERCURY LODGE
109 Orchard Beach, Keswick, Ont., 40 mylių nuo Toronto, 1 mylia į šiaurę nuo Keswick.
IŠNUOMOJAMOS naujai atremontuotos kabinos—vasarnamiai — kambariai su maistu arba yra galimybė gamintis kabinose.
Taip pat išnuomojami laiveliai ir parduodamos žuvelės.
Telefonas Keswick GR6-4073. Savininkai L. P. Krilavičiai.

RESTORANAS "RŪTA"
Naujai atidarytas ir naujai įrengtas. Valgiai gaminami prityrusių virėjų.
Atidarytas nuo 6 val. ryto iki 9 val. vak. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.
994 DUNDAS ST. W., TORONTO. Telefonas LE. 6-4393
Savininkai V. H. J. IVANAUSKAI.

Siuntiniai į LIETUVĄ ir kitur.
VAISTAI
50% pigiau negu Kanadoje.
MAISTĄ
siunčiame įvairių rūšių ir įvairiais kiekiais.
SIUVAMOS MAŠINOS, AKORDEONAI
ir kiti įvairūs dalykai.
Jūsų sudaryti SIUNTINIAI, nesvarbu svoris ar dalykų skaičius. Turime įvairių prekių siuntiniams. PINIGAI Į LENKIJĄ, STATYBINĖ MEDŽ., VAISTAI BE MUITO.
MAZAR TRADING CO. LTD.
863 QUEEN ST. W., TORONTO. TEL. EM. 3-5520.
Greitas, patikimas patarnavimas. Siuntiniai pasiekia gavėją per 6-8 savaites. Pristatymas garantuotas.

Nauja Lietuviška Valykla
Lenard's Cleaners
985 College St. Tel. LE. 1-5166
Darbas atliekamas vietoje su moderniškomis mašinomis.
PRIIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Darbo valandos: 8 val. ryto — 7 val. vak.
šeštadienais — 8 val. ryto — 6 val. vak.
Savininkas L. LEVECKIS

Komunistinė valstybė Indijoje

Neseniai viso pasaulio spauda pradėjo rašyti, kad Indijos vienoje valstybėje — Keralijoje prasidėjo neramumai, kad santykių išlyginti buvo ten nuvykęs pats Nehru, betgi nieko nepasiekė, bent tuo tarpu jo pastangų vaisių nesimato. Kas gi ten darosi?

Keralija yra viena iš 14 Indijos federacijos valstybių, jos pietvakariuose, turinti 13 milijonų gyventojų, kurių 80% yra beraščiai. 1957 m. rinkimuose čia beveik daugumą laimėjo komunistai, kurie, prisidėjus keletui jiems palankių nepriklausomų atstovų, ir sudarė vyriausybę. Tai buvo pirmoji pasaulyje valstybė valdoma komunistų, esanti nuošaly nuo geležinės uždangos, ir pirmoji, kur komunistai atėjo į valdžią demokratinių rinkimų keliu.

Kai tai įvyko, Keralijos likimu susidomėjo visas komunistinis pasaulis ir suplaukė ten stipriausios komunistų pajėgos iš visos Indijos. Buvo nusistatyta įrodyti visai Indijai ir pasauliui, ką gali, kokį rojų gali sukurti komunistinė valdžia. Na, ir prasidėjo vaizdas, daug kuo panašus į tuos kraštus, kur komunistinę santvarką atnešė raudonoji armija. Pirmiausia iš kalėjimų buvo paleisti visi komunistai, net ir tie, kurie sėdėjo už kriminalinius nusikaltimus. Policijai buvo įsakyta nesikišti į darbininkų susidūrimus su darbdaviais. O tų susidūrimų iškilo masės, kai unijų vadovavimą perėmė komunistai propagandistai. Ūkiniame gyvenime buvo pradėti proteguoti komunistiniai koperatyvai, privatinės įmonės atsidūrė labai blogoje padėtyje ir niekas nesiryžo investuoti kapitalą naujoms įmonėms kurti ar kokiuos patobulinimus daryti. Arbatos ir gumos plantacijos per du metus spėjo sunykti, nes administracija, terorizuojama komunistų, nepajėgė jokios tvarkos įvesti. Vargšai darbininkai neteko darbo, neteko pajamų ir pradėjo visko trūkti.

Kiek leidžia valstybės konstitucija, komunistinė valdžia ėmėsi pertvarkyti visą gyvenimą. Tarnautojai nekomunistai visur atleidžiami ir pakeičiami komunistais, policininkus, kurie vykdydami savo pareigas turėjo nelaimės kur nors susidurti su komunistais, atleido arba perkėlė į užkampius. Kiti, žinoma, nedrįsta pasipriešinti jokiam tvarkos ardymui, jei tai daro komunistai. Valdžia ėmėsi perimti ir mokyklas. Keralijoje yra apie 9.000 privatinių mokyklų, iš kurių apie 7.000 laiko katalikai ir indų sekta Nair. Į tas mokyklas buvo pradėti skirti komunistuoją ar valdžiai nuolankūs mokytojai, aiškinant tai noru pakelti mokyklų lygį. Buvo užsimota ir vadovėlius pakeisti, išleisti komunistiškus, bet čia jau įsikišo centro valdžia, nes tai jos kompetencijoje.

Per rinkimus žadėję rūpintis krašto ūkio kėlimu ir žmonių reikalais, komunistai suardė ūkį, žmonėms atnešė vargą ir nerimą. Dėl to prasidėjo masiniai neramumai, demonstracijos prieš valdžią. Valdžia bando jas malšinti, policija net šaudo, yra užmuštų ir šimtai sužeistų, tačiau kraštas nenurimsta. Mokytojai boikotuoja mokyklas, moksleiviai rengia "sėdėjimo" streikus, darbininkai atsisako dirbti. Kraštе suorganizuotas antikomunistinis frontas, vadovaujamas iš Keralijos kilusių N. Delhi parlamento narių. Iš visos Indijos į sostinę plaukia reikalavimai paleisti Keralijos parlamentą ir skelbti naujus rinkimus. Keralijos valdžia tam priešinasi, nes parlamentas rinktas 5 metams, tad turi dar tris metus laiko. Ji dėl neramumų kaltina centro valdžią ir senosios santvarkos šalininkų pasipriešinimą. Žmonės gi šaukia, kad esą apgauti — žadėtosios reformos liko tik ant popierio, o vietoj jų atneštas chaosas. Kuo visa tai baigsis, tuo tarpu sunku spėti, bet neutralistui Nehru be abejonės tai nauja gera pamoka, ypač po Tibeto istorijos.

Tibeto pabėgėlių likimas taip pat sunkus

Iš Tibeto ateina žinios, kad kom. kinai kaikurių provincijų sukilėlius jau nugalėjo, o krašte imamasi griauti visą senąją socialinę santvarką. Norint patraukti savo pusėn valstiečius, įsakyta šių metų visą derlių pasilikti sau, dvarininkams nieko neduoti, žemės nuoma sumažinta, kuriamos valstiečių sąjungos, kurios turės pakeisti senąsias savivaldybes, skelbiama, kad žemė būsianti išdalinta valstiečiams, bet pirmiausia reikią baigti likviduoti sukilimą. Kas įtariamas turįs ryšių su sukilėliais, teisiamas karinių teismų. Visi vienuolynai paversti komunistinio švietimo centrais.

Tuo tarpu Dalai Lama ieško būdų iškelti Kinijai bylą JT. Tam jam reikėtų sudaryti egzilinę vyriausybę. Tačiau Indija savo žemėje to neleidžia. Vos tik Dalai Lama spaudos konferencijoje prasitarė, kad, vistiek kur jis būtų, Tibeto tauta pripažins jį savo valdovu, užsienių r. min. kalbėtojas pareiškė, kad Indijos vyriausybė savo žemėje nepripažins Dalai Lamos vyriausybės. Dėl to manoma, jog Dalai Lama išvyks iš Indijos į tokį kraštą, kuris jo vyriausybę pripažintų. Gal būt, į pietų Vietnamą.

Pabėgėlių tibetiečių Indijoje yra apie 13.000. Iš karto jie buvo susikaupę toliau nuo Tibeto lygumose, bet dabar yra grąžinti į Himalajų pašlaites, kur esą jiems įprastenės gyvenimo sąlygos. Ten geriau patinką ir patiems tibetiečiams, o ir indams lengviau priimti svetimus retai gyvenamose kalnų srityse negu tirštai gyvenamose lygumose. Dauguma pabėgusių lamų dabar yra sukoncentruoti šiaurės Indijoje Dalhousie, kur tuo būdu yra sukurtas religinis tibetiečių centras. Kiti yra perkelti į Sikkim ir Bhutan provincijas, kur dirbs prie kelių ir kituose viešuose darbuose. Sikkimo veldžia pabėgėlius tibetiečius priėmė labai palankiai. Jų teologams sudarytos galimybės puoselėti savąjį mokslą teologijos institute. Tuo būdu tibetiškas budizmas bus išlaikytas, nors pačiame Tibete kinų komunistų yra naikinamas.

Pabėgėlių tarpe vyrauja jauni stiprūs vyrai. Moterų ir vaikų yra palyginus nedaug. Pavienių ir nedidelėm grupelėm dar ir dabar atbėga nemažai. Manoma, kad jų prisirinks išviso apie 20.000. Šalpa jų rūpinasi daugiausia amerikiečių organizacijos. Jos teikia maistą ir aprangą. Care organizacija dalina kasdien maistą ir daržoves jau iš indų šaltinių.

Maskva. — Dvi savaites praleidęs Sovietų Sąjungoje, Etijopijos imperatorius Haile Selassie suruošė Maskvoje atsisveikinimo priėmimą, kurio metu Chruščiovą apdovanojo karalienės Sabos ordenu — metrine aukso grandine.

Poznanė. — Čia įvykusią birželio 16-26 d.d. tarptautinę mūgę aplankė 400.000 žmonių, jų tarpe 5.500 svetimtaučių.

Insbrukas. — Čia kalnuose atrastas sušalęs lavonas vokiečių lakūno, matyt, nusileidusio parašiutu dar karo metu.

Kiivas. — Čia įvykusiame Sov. Ukrainos kom. partijos centro komiteto posėdy buvo nusiskųsta, kad vakarų Ukrainoj, prie sovietijos prijungtoje pereito karo metu, esą daug nukrypimų bei buržuazinio nacionalizmo palikimo.

LIETUVIŠKI APMĄSTYMAI

A. ŠALČIUS

Žydų bendruomenės problemos

Geriausiai susiorganizavusi tautinė-religinė žydų bendruomenė Amerikoj ir Kanadoj turi panašių lietuviams bėdų. Neseniai Jeruzalėje vykusiame B'nai B'rith, žydų tarptautinės organizacijos, kongrese delegatai sutarė, kad pagrindinis ryšys tarp žydų pasaulyje privalo būti hebrajų kalba. Tačiau iš 1.300 delegatų pasisakymų išaiškėjo, jog tikrumoj ryšys tarp žydų menkėja. Buvęs B'nai B'rith prezidentas Klutznik perspėjo Izraelį nesitikėti, kad "Amerikos žydai kada nors grįš į jiems pažadėtąją žemę". Izraelis turįs skaityti su faktu, kad žydų daugumas visad gyvens svetur. Girdi, "gal tai ekstravagantiškiems nacionalistams ir sunkiai suprantamas dalykas, tačiau tai ignoruoti yra tiesiog kvaila". Tas pats kalbėtojas ramino izraelitus, kad svetur gyveną žydai neištautės. Esą, Izraeliui nebūtų didesnės nelaimės, kaip žydų bendruomenės iš Amerikos pasitraukimas. O žydų gyvenimas Amerikoj bujosiąs, nes jis esąs dalis visos Amerikos buities. Jis užtikrino, kad 400.000 vidutinės klasės žydų organizacija Amerikoj ir Kanadoj — B'nai B'rith — esanti tipiškiausia svetur gyvenančių žydų organizacija. Šios bendruomenės pagrindinis bruožas, kad ji neturi "partijų" ir jos globalinė veikla negali būti apribota doktrinomis. Organizacija nėra sionistinė, bet jos eilėse randami ir sionistai ir nesionistai ir net aršūs anti-sionistai. Kalbėjęs Izraelio premjeras Ben-Gurion išreiškė baimę, jog, jei Europoj žydai buvo išnaikinti teroru, tai Amerikoj juos naikinanti demokratija ir liuksusas. Jis išreiškė viltį, kad pasaulio žydai eventualiai suprasią reikalą grįžti į savo tikrąją tėvynę ir bendruomenę, kur ne tik sinagogos ir žydų namai, bet viskas žydiška ir sava. Jis ragino jaunuosius Amerikos žydus atvykti Izraelin studijuoti ir prisidėti prie savo istorinės misijos — valstybės puoselėjimo.

Po jo kalbėjęs pasaulio sionistų vadovas dr. Nahum Goldman iš Niujorko kartojo Ben-Gurian perspėjimus, kad žydų pasitraukimas iš ghetto į svetimtaučių jūrą grasinąs jų žydiškumui. Girdi, žydų išsilaisvinimo judėjimo procesas iššaukė "pavojų didesnį negu visi ankstyvesni pavojai žydų istorijoj". Girdi, visa tai "veda į žydų bendruomenės išnykimą ir jų žydiškos sąmonės praradimą". Žydai išmokę praeity išlikti blogais metais, dabar jie turį išmokti pergyventi geruosius laikus". Žydų globai bei vienybei, toliau dėstė dr. Goldman, labai grasina ir "šaltasis karas", kai sovietijos žydai tapo atskirti nuo savo vakarietiškų bendruomenių. Labai svarbus reikalas esąs "pastatyti tiltą per prarają, kuri skiria Izraelį ir žydiškąsias bendruomenes svetur. Šios abi pusės turinčios išdirbti santykiavimo sistemą, kuri užtikrintų pastovius ryšius ir tarpusavio įtaigojimo metodus. Dr. Goldman pateikė kelis pavyzdžius, kaip žydų piniginiai reikalavimai iš vokiečių, Pasaulinis Žydų Kongresas, kada pasaulio žydai mokėję vieningai dirbti ir sutarti. Henry Schultz, su anti-semitizmu kovoti organizacijos pirmininkas iš Niujorko, deklaravo, kad Izraelis ir Amerikos žydija yra pagrindiniai faktoriai sustabdę anti-semitizmo plėtimą. Tai įgalino žydų atsiplėšimą nuo Europos, kur per amžius žydai tematę vargą, tragediją ir žudynes.

Steigiasi žydų mokyklos

Per praėjusius 10 metų žydų mokyklų skaičius Amerikoje padidėjęs 131%, neseniai paskelbė "Ketvirtoji visos Amerikos konferencija žydiškam auklėjimui skatinti". Šiuo metu 554.660 Amerikos žydukų lanko mokyklas su žymiai augščiau nei viešosiose mokyklose pastatytu mokslu. Dabar žydai turi du kartus daugiau savo bendruomenės mokyklų, nei visos kitos religijos kartu sudėjus. Konferencija betgi apgailestavo, kad žydų religijai šiose mokyklose neteikiama pakankamai dėmesio.

Naujasis B'nai B'rith prezidentas atrodo priklauso grupei tų, kurie mano, kad Amerikos žydija negalinti tapti "Izraelio kultūriniu satelitu". Girdi, "Amerikos žydija savo charakteristika ir savaimingumu, kaip laisva bendruomenė, yra pajėgi kultūriškai išlikti ir pasitenkinti savo gyvenimo pilnumu". Mr. Katz toliau skatino Amerikos ir Kanados žydus studijuoti moderniąją hebrajų kalbą ir kultūrą. Girdi, "žydiškas kultūrinis palikimas negali būti laikomas kaip savaime paveldimas iš savo tėvų. Tai yra gyvas, augantis procesas, kuriame kiekviena karta privalo palikti savo antspaudą ir indėlį". Kitas kalbėtojas perspėjo, kad žydai asimiliavęsi nerasią jokios išeities ar laimės. Žydų kalbėtojų kaikurios mintys svarstytinos tų, kurie mano ir galvoja kaip išsaugoti lietuviškąją išeiviją lietuvybei.

Kaip veikia nežydiška įtaka žydus, liudija ir paskutinė žydų konferencija New Hempshire, kur jie svarstė "ar galima sekmingo biznio metodus suderinti su etiniais religiniais principais?" Tai pirmas toks atsitikimas žydų istorijoj.

Iš kito galo

JAV-bių saugumo — FBI — viršininkas J. Edgar Hoover aimanuoja, kad komunistai vėl atgiją JAV-bėse, ypač dėmesį kreipdami į jaunimą ir darbininkiją. Komunistai, organizuojami iš Maskvos, esą jau visai viešai siekia infiltruotis į darbininkijos organizacijas ir visur, kur tik jaustųsi jų įtaka". Girdi, tai grasina Amerikos laisvės supratimui. Bėda, tik tame, kad nėra Amerikos vyriausybėje pajėgių filosofų, kurie sugebėtų taip išreikšti tą "amerikonišką gyvenimo būdą", kad jie pajėgtų infiltruotis į kitas pasaulio tautas, pajėgtų nukonkuruoti maskvinį projektą aprūpinti pasaulio mases visuotiniu gerbūviu.

Kaip aliarmavo neseniai vienas skaitytojas NYTimes, sovietai ne vien tik tuomi siekia pasaulio dominavimo. Jų tyla apie raketų progresą rodo, kad netrukus lauktina kito sensacingo pranešimo. Sovietų noras konferuoti liudijąs, jog jie dar nepasiruošę vakariečius versti "duoben". Girdi, kai sovietai pasiruoš, tada jie jau nebekonferuos, bet pastatys griežtą ultimatumą.

Nemaža amerikiečių valstybininkų, tiesa, aliarmuoja, jog Amerikai reikalinga nauja filosofija, naujas altruitiškesnis gyvenimo būdas. Bet kai iškyla klausimas, ką reikia daryti, tada užviešpatauja tyla arba pasigirsta kažkas labai neįtikima. Tas pats Stevensonas abstrakčiai šneka apie "ilgalaikį pažangos planą padedant neišsivysčiusioms tautoms ir patiems sau", kai vakariečiai vis aršiau rungtyniauja dėl pardavimo rinkų, kai tos neišsivysčiusios tautos neturi iš ko pirkti.

Eisenhoweris versus Marksas

Prezidentas Eisenhoweris yra pripažįstamas kaip karinis administratorius, sugebėjęs pajungti vienam tikslui sąjungininkų generolus praėjusio karo metu. Jo filosofinį ir politinį protavimą betgi bene tipiškiausiai simbolizuoja jo, jau "TŽ" skelbtas, pareiškimas spaudos konferencijoj — "Mane rūpina, kaip atrodo, besireiškiąs linkimas mūsų krašte prisiimti tam tikras marksistines teorijas. Viena jų tai, kad žiauri ir neišvengiama klasių kova. Kad žmonės, kurie dirba rankomis turi kovoti už savo teises prieš žmones, kurie jį samdo. Mano protu tai yra absoliučiai ir visiškai neamerikoniška. Tai klaidingas kelias laisvam kraštui bujoti. Kiekvienas menkiausias darbininkas yra lygiai mums svarbus kaip ir kiekvienas menedžeris ar kapitalistas, kuris investuoja savo pinigus", — dėsto prezidentas respublikonas, pagarsėjęs savo draugais, stambiausiais Amerikos kapitalistais. Bet ar toj pačioj Amerikoj iš tikro jokių pėdsakų nepaliko ta klasių kova? Argi niekas negirdėjo apie streikus ir streiklaužius? Praėjusią savaitę ištūžę darbininkai protestavo Niujorko gatvėmis, sekdami paskui baigusius medicinos mokslus studentus, su plakatais: "Gaudami $38 savaitei mes negalime leisti vaikų į universitetą". Arba didįjį biznį atstovaująs "The New York Times", aprašydamas neseniai pasirodžiusią pusiau mokslinę knygą "Neefektyvus karys", cituoja statistinius duomenis, jog praėjusio karo metu iš 18 milijonų pašauktų vyrų 5.250.000 buvo pripažinti netinkamais. ⅔ buvo atmesti sveikatos sumetimais ("Ar mūsų amerikiečių sveikata yra pakankamai rūpinamasi?" klausia John Dollard, psichologijos profesorius laikraštv, kuris niekad nedrįso pasisakyti už visuotiną socialinę medicinos globą). Kitas trečdalis buvo protiniai ar jausminiai sutrikėliai. ("Ar mes Amerikoj darome viską, kas galima, pakelti švietimo ir protinio lavinimo lygiui?" — vėl klausia prof. Dollard). Gal respublikonai net tokias mintis apšauktų "neamerikoniškomis"...

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1131 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

LIETUVIŠKIEJI ĮVAIRUMAI

AL. GIMANTAS

Herbai dar tie patys

Iki šiol buvo netekę girdėti, koks likimas sovietinamoje Lietuvoje buvo ištikęs įvairių Lietuvos miestų herbus — naudojami ir toliau ar, sovietiniu terminu tariant, buvo paprasčiausiai išmesti į "istorinį sąšlavyną". Pasirodo, sovietinio sąšlavyno kolkas išvengė Lietuvos miestų herbai. Štai, sporto reikalams leidžiamame Vilniuje laikraštyje "Sportas" spausdinamos korespondencijos iš įvairių krašto vietų. Skirsnyje "Respublikos miestuose", žinutės iš Vilniaus, Kauno, Šiaulių, papuoštos ir tų miestų senaisiais ir nepriklausomybės metais naudotais herbais. Ir taip, Vilniaus herbe ir toliau šv. Kristupas neša per vandenį kūdikį, Kauno herbe stovi tas pats stumbras, tik jo tarpragyje išnykęs kryžius. Taigi, herbai dar išliko nesusovietinti.

Lietuvių gabumas

Sovietinamos Lietuvos spauda netaip jau retai pasididžiuoja pasiekimais, kurie, išties, gali gražiai nuteikti kiekvieną tautietį. Malonu, kai sporto aikštėje lietuviai lenkia maskolius, džiugu kai ir kitose gyvenimo srityse lietuviai pirmauja. Iš Vilniaus gaunamoje spaudoje neseniai teko skaityti, jog pirmasis stereogarsinis magnetofonas visoje sovietijoje, buvo pagamintas Lietuvoje. Jo konstrukciją atliko Vilniaus "Elfos" elektrotechnikos gamyklos inžinieriai S. Girsavičius ir D. Valentaitė. Taip pat Lietuvoje buvo sukonstruota ir pirmoji sovietijoje magnetorola, t.y. radijo aparato ir magnetofono juostos kombinacija viename kabinete. Džiugu, kad lietuviai pirmauja ir elektotechnikinėj srityje ir stengiasi savajam gyvenimui pritaikinti paėius naujausius pasaulio išradimus.

Spaudos reikalai

Vis dažniau ir dažniau pradėjome visi kalbėti apie lietuviškąją spaudą išeivijoj. Skautai akademikai savojoje stovykloje prie Clevelando, turėjo net ir labai vertingas diskusijas, tema "Spauda ir jaunimas". Mūsų periodikoje vis dažniau pasirodo spaudos reikalais įvairių pasisakymų, kurių neretas išreiškia nemažą susirūpinimą mūsų spaudos ateitimi. Susirūpinimas visiškai vietoje, nes JAV įvyko gana rimtų dalykų. Štai, sustoja ėjęs laikraštis "Saulė", Brooklyno "Darbininkas" vasaros metu priverstas retinti laidas. Turi labai rimtų reikalų bei problemų ir kiti lietuviškieji laikraščiai. Tik viena "Dirva", jau kuris laikas vedanti gana intensyvų vajų, džiaugiasi gavusi per 400 naujų prenumeratorių ir sekančiais metais žada pasirodyti jau tris kart savaitėje. Aišku, tai bus labai rimta konkurencija abiems Čikagoje leidžiamiems dienraščiams. Padidinti prenumeratorių skaičių stengiasi visi laikraščiai. Ypač svarbu, jei jau ir nepadidinti, tai bent išlaikyti dabar spausdinamą egzempliorių skaičių. Konkurencija tarp atskirų laikraščių didėja kiekvieną dieną ir laikraščių tvarkytojai turėtų įsidėmėti, kad tokio svaržybos kiekvienais metais intensyvės. Mirti, suprantama, nenori niekas, nei žmonės nei laikraščiai. Rašančiojo giliu įsitikinimu, kaikurių laikraščių gyvybės ir mirties, geresniu atveju, nykimo, klausimo ir atsakymo reikia ieškoti kaip tik tų pačių laikraščių puslapiuose. Gyvenimo dėsnis labai paprastas ir natūralus — išlieka tie, kurie nori gyventi, kurie rodo pakankamai gyvybingumo, vis naujos kūrybingumo dvasios, naujų pastangų ir ieškojimo, nebijo naujo vėjo dvelktelėjimo ir drįsta žengti su gyvenimu ir kasdien keliamais jo vis naujais reikalavimais. Kodėl tie dėsniai negalimi taikyti spaudai?

Gražus leidinukas

V. K. Jonyno bažnytinio meno studija yra išleidusi kalkiniame popieriuje 16 pusl. iliustruotą brošiūrą, supažindinančią besidominčius tos studijos darbu ir veikla. Leidinukas pradedamas ištrauka iš šv. Tėvo Pijaus XII enciklikos apie bažnytinį meną (Mediator Dei), toliau seka vien tik nuotraukos V. K. Jonyno, Don Shepherd ir V. Kašubos įvairių darbų. Vyrauja vitražai ir skulptūros. Mus labiausiai domina Jonyno ir Kašubos kūriniai. Šio, pastarojo, labai pagaunančios dvi skulptūros — Šiluvos Marija (Putnamo seselių nuosavybė) ir Marija, Dangaus Karalienė (esanti Toronto Prisikėlimo bažnyčioje). Labai puošnūs ir atitinkamą nuotaiką kelia Jonyno vitražų nuotraukos — šv. Pranciškus Asyžietis (pas Kennebunkport pranciškonus), šv. Antanas Paduveitis (Brooklyno pranciškonų vienuolyne). Labai jau modernus, dalinai išblaškąs Jonyno vitražas — Pasaulio įkūrimas. Simpatingasis leidinukas būtų dar patrauklesnis, jei iliustracijos, bent dalis jų, būtų spalvotos. Reikia suprasti, kad toks spaudos darbas būtų perdidelė prabanga, bet, tautiečiai norį pasigėrėti minėtų menininkų kūryba, gali rasti jų darbų visoje eilėje lietuvių gyv. vietų bažnyčių, k.a. Čikagoje, Brooklyne, amerikiečių vienuolynuose Montanoje, Rhode Island ir kt.

Prieš 15 metų...

Įvairiais keliais ir būdais mus pasiekia vienokios ar kitokios žinios iš Lietuvos. Kiekviena žinia iš ten visados įdomi ir laukiama, laukiama net ir tada, kai ji yra ir gerokai pavėluota. Štai, teko aptirti apie kaikuriuos reikalus vykusius dar 1944 m., t.y. kai vėl prasidėjo Lietuvos sovietinimas ir kai įkandin sovietinės armijos, kraštan grįžo "LTSR vyriausybė". Pasirodo, atvykę Vilniun mieste neberado beveik jokios lietuviškosios inteligentijos. Vieni lietuviai buvo patys pasitraukę, kitus vokiečiai evakuavo ir mieste buvo likęs visiškai svetimas Lietuvos sostinei

(Nukelta į 7 psl.)

✳ *Visada yra metas džiaugtis* ✳ *ir juoktis*

MOLSON'S EXPORT ALE
BREWERY LIMITED TORONTO

JUMS REIKALINGA ELEKTRINIO VANDENS ŠILDYTUVO VISA TAI IŠLAIKYTI ŠVARIAI

Jūs galite būti tikri, kad turėsite pakankamai karšto vandens jūsų šeimos reikalams tik už kelis centus dienai, jeigu turėsite saugų, švarų, moderniška elektrinį vandens šildytuvą.

HYDRO gyvenk geriau naudodamasis elektra

Pavergtoje tėvynėje

Juozas Vepštas, Lietuvos kom. partijos C. kom. narys, mirė birželio 9 d. Jis gimęs 1920 m. Panevėžio raj. Rajūnų km., kumečių šeimoje. 1943 m. įstojęs į kom. partizanus ir į partiją. 1945 - 1953 m. jis dirbęs partinį-politinį darbą Biržų apskr., Kupiškyje, Vabalninko MTS, Šiauliuose. 1953 m. partijos Linkuvos rajono komiteto sekretorius. 1958 m. išvykęs mokintis į Šilutės žemės ūkio mokyklą. Mirė susižeidęs auto katastrofoje.

Mokslinio ateizmo pagrindų kursą numatoma įvesti Vilniaus pedagoginiame institute. Apskritai numatoma sustiprinti būsimųjų mokytojų ateistinį paruošimą. Tam tikslui neseniai Vilniuje buvo sušauktas įvairių pareigūnų susirinkimas. Studentai skatinami atostogų metu darbininkams ir kolchozininkams skaityti antireliginės paskaitas.

Pieno perdirbimo pramonė turinti "pagaminti patvarius laikyti ir augštos kokybės produktus", — rašo zoot. A. Šležas ir K. Butkus, gyv. ir veterinarijos instituto pieno laboratorijos vedėjas, "Tiesos" Nr. 136. Pernai iš 147 sviestą gaminančių įmonių tik 34% išleisdavę sviestą įvertintą 94 balais. Ir sūris nekoks gaminamas. Sviesto gamybos planus pernai įmonės įvykdę. "Bet nedžiugina tokie faktai, kad, vos keletą savaičių palaikius mūsų gaminamą sviestą šaldytuvuose, jį tenka perrūšiuoti į žemesnę rūšį". Kaltė dėl to esanti pačiame piene. Esą negerai, kad dėmesys sukoncentruojamas tik į tai, "kad reikia didinti primelžimą, kelti riebumo procentą. Taip į pienines patenka padidinto rūgštingumo, su pašaliniais prieskoniais bei kvapais ir kitomis ydomis pienas. Daug kur kolūkių ir tarybinių ūkių fermose pienas laikomas blogai, karvės nevalomos, netikrinama ju sveikata. Dažnai silosas visą dieną laikomas tvarte ir šeriamas prieš pat melžimą. Šeduvos raj. "Paryžiaus komunos" kolūkyje vakare pamelžtas pienas per nakti laikomas tvarte, nes nėra specialių patalpų. Fermose trūksta chalatų, marlės, vatos, koštuvu, dezinfekuojančių medžiagų. Taip laikomas pienas jau fermoje iš dalies sugenda. Pagaminti iš jo augštos kokybės ir patvarius laikyti produktus jau neimanoma ..."

Reikią susirūpinti pieno kokybe ir mokėti skirtingas kainas pagal švarumą, rūgštingumo žemumą. Jų nuomone, pristatomą pieną reikią skirstyti į tris rūšis ir nustatyti atitinkamas kainas. Žiemą reikią susirūpinti, kad kolūkiai privežtų ledo pienui atšaldyti. Kooperatyvų sąj. prieš 3 metus buvę pavesta kaimų parduotuves aprūpinti pieno inventoriumi, košimo ir dezinfekavimo priemonėmis, bet ji beveik nieko nepadariusi. Atsiradę tik mažų koštuvų su sieteliais ir bidonų. Pieno ūkį dabar aprūpiną trys organizacijos: minėtoji Kooper. sąj. aprūpina fermas, pieno kokybei nustatyti laboratorijas aprūpina aparatūra ir įrankiais bei chemikalais zooveterinarinio tiekimo reikalų kontora, gi pieno perdirbimo įmones ir priėmimo punktus — mėsos ir pieno pramonės valdybos tiekimo organizacija. Taip tarp trijų auklių nukenčianti pieno kokybė. Geriausia esą būtų pavesti viskuo rūpintis vienai L. ūkio tarybai, kuri ir reikmenų gamyba pasirūpintų.

(E) Palangos kurorte šiemet pradedamą statyti naujos gydyklos su mineralinių vandeniu plaukiojimo baseinu. Projektuojama ir poliklinika. Ateityje Palanga būsianti netik vasaros kurortas, bet veiks ištisus metus.

Į komunistinį jaunimo festivalį Vienoje liepos pabaigoj iš Lietuvos siunčiamas birbynių-kanklių sekstetas, vadovaujamas Vl. Bartusevičiaus, kuris vadovauja Vilniaus universiteto liaudies ansambliui. Sekstete dalyvauja birbynininkai: Antanas Raudonis, Pranas Budrius, Ant. Jonušas ir kanklininkai: Daiva Kubiliūtė, Nijolė Vaitkevičiūtė ir Romas Ožalas. Kartu su sekstetu vyks ir tenoras sol. Virgilijus Noreika.

Kam žmonės vyksta į atlaidus ir apskritai į bažnyčią, piktinasi "Tiesos" Nr. 127 P. Jankauskas ir Savickis. Esą į Sekminių atlaidus Vepriuose, kurie nuo seno sutraukdavę daug žmonių, ekskursija išvykusi net Kauno "Sagos" fabriko mašina. "Važiuojančių sąrašą patvirtino įmonės direktorius ir vietos komiteto pirmininkas. O juk jie, kaip tik šie įmonės atsakingi darbuotojai, ir turėjo visų pirma rūpintis, kaip jų darbininkai ilsėsis. Užuot pasiuntę mašiną į atlaidus, pataikavę kaikuriems nesusipratusiems kolektyvo nariams, jie privalėjo darbininkų poilsį padaryti turininga. Didžiausią neprincipingumą parodė ir Maišiogalos tarybinio ūkio direktorius, "komandiruodamas" mašiną su maldininkais. Tuo pačiu norėtume paklausti ir kitus vadovus: kokiam tikslui jiems valstybė išskyrė mašinas? Atrodo, kad jie nesupranta tos žalos, kurią daro visam ideologiniam darbui, taip pat pasiuntę savo mašinas į Veprių atlaidus".

Toliau jie prisimena Šiluvą ir džiaugiasi, kad žmonių skaičius atlaiduose ten mažėjąs. "Vis daugiau jaunimo, o ir ne tik jaunimo, sutraukia festivaliai, dainų, derliaus šventės". Basliai į ratus šitam vežimui esą prekybininkai, kurie suplaukią į atlaidus su bufetais, užkandinėm ir džiaugiąsi, kad "pusmečio planą kaip mat įvykdysim". Toks biznieriškumas tikrai netarnaująs "mūsų bendram reikalui".

Sekminių atlaidų Vepriuose metu Ukmergėje buvęs suruoštas "tradicinis žemės ūkio pirmūnų sąskrydis".

Už centneri rugių valstybė moka kolūkiui 71.50 rublių.

Taupyk ir skolinkis bankelyje "Talka"

Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.

DARBO DIENOS: antradieniais ir penktadieniais 6 - 8 val. vakaro, Minden Building, 20 King St. E., notaro A. Liudžiaus įstaigoje II augšte, tel. JA. 7-5575. Sekmadieniais 12-2 val. p.p., parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N.

Susirašinėjimo adresas: 15 Homewood Ave., Hamilton, Ont.

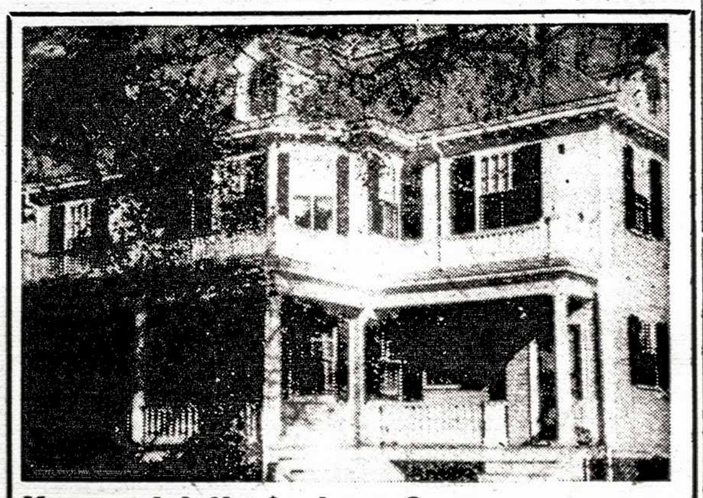

Kur praleisti atostogas?

Lietuvių vasarvietės savininkai LUŠIAI ir VEITAI nuoširdžiai KVIEČIA ATVYKTI Į SAULĖTĄ CAPE COD

ir apsistoti jų puošnioj viloj, kuri šią vasarą turės naują "MEŠKOS" vardą. Vešlių medžių, žalumynų ir vaisių sodo apgaubta sodyba primena mielą Lietuvos jaukumą ir sudaro geriausias sąlygas poilsiui.

- **Gražūs ir erdvūs kambariai,**
- **Geras ir sveikas maistas,**
- **Stropus patarnavimas,**
- **Neaugštos kainos,**
- **Vandens sporto įrenginiai,**
- **Teniso - golfo aikštės,**
- **Arti Golfo srovės šildomi Atlanto vandenys,**
- **Arti teatrai ir kitos vakarinės pramogos.**

Kreiptis adresu:

Mrs. Maria Lušys, c/o "Meška",
Monument Beach, Beach Street, Cape Cod. Massachusetts.
Telefonas: Buzzards Bay, PLaza 9-3251.

HAMILTON, Ont.

V. AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

—Vasaros metu sekmadieniais šv. Mišios laikomos sena tvarka — rytais 9, 10 ir 11 val. Devintą valandą šv. Mišios skaitytos su trumpu pamokslu, 10 val. šv. Mišios skaitytos be pamokslo, tik perskaitoma šv. Evangelija ir padaromi skelbimai. 11 val. šv. Mišios skaitytos su trumpu pamokslu. Šv. Mišių metu gieda choras giesmes, kuriam vadovauja muzikas kun. Br. Jurkšas.

— Liepos 15 d. iškilmingai palaidota a.a. Antanina Bubelienė — sena lietuvė emigrantė. Ji visą laiką priklausė lietuvių parapijai ir gausiai ją rėmė. Jos duktė ir žentas Jill irgi priklauso lietuvių parapijai.

— Liepos 18 d. 8 val. ryto buvo atlaikytos šv. Mišios už vėlę a.a. Kazimiero Rimkaus su egzekvijomis ir libera. Po šv. Mišių buvo pašventintas labai gražus a.a. K. Rimkaus kapo antkapis. Šv. Mišias užprašė Pranas ir jo žmona Rimkai.

Tą pačią dieną 9 val. ryto buvo atlaikytos šv. Mišios už vėlę a.a. Juozo Kanevos (senas lietuvis imigrantas) su egzekvijomis ir libera. Po šv. Mišių pašventintas modernus a.a. J. Kanevos kapo antkapis. Šv. Mišias užprašė jo žmona Kanevienė.

— Liepos 18 d. buvo pakrikštytas pp. Sadauskų sūnelis Juozas Antanas. Tėveliai džiaugiasi.

— Liepos 23 d. 8.30 val. bus atlaikytos šv. Mišios už vėlę a.a. Bronislavo Stočkaus. Šv. Mišias užprašė sesuo Stočkutė-Pajarskienė ir vyras F. Pajarskas.

— Liepos 24 d. 8.30 val. taip pat bus atlaikytos šv. Mišios už vėlę a.a. Bronislavo Stočkaus. Jas užprašė pp. Pajarskai.

— Liepos 25 d. 8.30 val. bus atlaikytos šv. Mišios už vėles Jono ir Magdalenos. Jas užprašė pp. Pajarskai.

— VAartų bažnyčia, nuo gaisro apdegusi, vėl atgavo savo pirmykštį grožį. Visas išlaidas apmokėjo draudimas.

— Toje pačioj vietoj projektuojama statyti kleboniją, kuri jau labai reikalinga.

—Į Tėvų Pranciškonų stovyklavietėje N. Wasaga ateitininkų stovyklą iš Hamiltono išvyksta 20 ateitininkų.

— Visų lietuvių dėmesys atkreiptas į VI Kanados Lietuvių Dieną, kuri įvyks rugsėjo 5-6 d. Visos lietuvių organizacijos vieningai ruošiasi tai dienai. Rugsėjo 6 d., sekmadienį, 12 val. gražioje Kristaus Karaliaus katedroje iškilmingas šv. Mišias atnašaus J.E. vyskupas V. Brizgys iš Čikagos. Jau yra gautas sutikimas. Taip pat jau yra gauta iš J.E. Hamiltono vysk. F. J. Ryan katedra toms iškilmingoms pamaldoms.

HDMT "AUKURAS" SVEIKINA p. ELENĄ DAUGUVIETYTĘ - KUDABIENĘ ir p. EDVARDĄ KUDABĄ DEŠIMT METŲ VEDYBINIO GYENIMO PROGA.

Hamiltono skautai, važiuoją į skautų stovyklą, renkasi šeštadienį, liepos 25 d., 9 val. ryto Lietuvių Namuose — skautų būkle. Atvykstama punktualiai su visais daiktais ir nepamirštant stovyklinio mokesčio .

Tuntininkas.

Naujais LN nariais praėjusią savaitę įstojo ankstyvesnės imigracijos tautietė Cholodowski - Markauskaitė Onutė, įnešdama $200 ir pp. Dirsės iš Scotland, Ont., įrašė nariu jų įsūnytą dukrelę Virginiją, įnešdami $100.

Praėjusiame "TŽ" numeryje buvo išspausdinta, kad 3 nauji nariai įnešė $3000. Tai buvo korektūros klaida. Atitaisydami ją pranešame, kad turėjo būti $300.

LN Delta kinas nuo ateinančio pirmadienio, liepos 27 d., pradeda rodyti vieną puikiausių filmų "Tempest". Ji vaizduoja Rusijos įvykius iš 18 amž. pabaigos, kada ją valdė garsioji carienė Kotryna II. Filmas vaizduoja kazokų sukilimą, yra spalvotas ir masinio pastatymo. Jis Deltoje eis visą savaitę. Nelikime nė vienas jo nepamatęs.

Sk. St.

DAR APIE HLN

Pirmiausia turiu pareikšti, kad šį straipsnį parašiau niekieno neprašomas, nei korespondentą Šk. St. užstodamas. Esu HLN narys ir parašiau dėl to, kad matau tilpusiam "TŽ" Nr. 28 traipsny "Tendencingas korespondentas" tik vienašališkumą, stoką objektyvumo, bei tolerencijos.

Autorius, pasirašęs J. J., rašo, kad Hamiltono VAV parapija, kaip anksčiau, taip ir dabar, yra lietuvybės išlaikymo vienintėlis šaltinis. Taip ,tai tiesa, taip buvo iki šiol. Dabar į talką tam sunkiam darbui atėjo HLN. HL Namai piniginiai remia šeštadienio mokyklą, ateitininkus, skautus, Šalpos Fondą ir kitas organizacijas. Sale ir scena pasinaudojama vaidinimams, minėjimams, susirinkimams. HLD Teatras Aukuras, skautai ir LB turi nemokamai savo reikalams po kambari, 3 tautiečiai ir 3 tautietės turi LN nuolatinį darbą ir pagal numatytą planą ateityje kultūrinė veikla LN dar pagyvės.

Anksčiau buvo dėta pastangų suartinti senus ateivius su naujai atvykusiais, bet tai nesisekė. Šiandieną po lietuviška LN pastoge kartu su naujais ateiviais prisiglaudė 55 seni ateiviai, bendrai virš 420 narių, įvairių politinių bei religinių įsitikinimų lietuvių patriotų mylinčių savo brangią tėvynę, vargstančią Lietuvą, ir dėl jos besisielojančių.

Toliau p. J. J. rašo, kad koresp. Sk. St. savo straipsniais su skaldė Hamiltono bendruomenę LN prietelius ir neprietelius. Žino visas Hamiltonas, turėtų žinoti ir p. J. J., kad, kai tik įsisteigė HLN įsigyti komitetas, priešaky su p. Bakšiu, tuojau atsirado grupė žmonių inteligentų, žinomų kolonijoje kaip Lietuvos patriotų, veikėjų, net kai kurių augštose ir atsakomingose pareigose, kurie pradėjo smarkią akciją prieš HLN komitetą įvairiais būdais kenkti komitetui dirbti, išgalvodami nepagrįstus kaltinimus, atkalbinėdami tautiečius stoti nariais ir t.t. Tas negražus darbas ar tai nėra skaldymas bendruomenės? Toliau p. J. J. užsistoja minėjime angliškai kalbėjusį pranešėją. Bet tai buvo tikra tiesa. Tą tvirtina visi buvę minėjime ir koresp. Sk. St. pastaba buvo vietoje. Gal ateityje tai nesikartos. Hamiltone tai jau kartojasi antrą kartą. Autorius net mėgina mokyti koresp. kaip rašyti. Esą, korespondentai rašydami turi būti sąžiningi, atsargūs ir įvertinti kiekvieną rašomą žodį lietuviškų reikalų supratimo ir bendruomenės sugyvenimo atžvilgiais. Bet kaip tik p. J. J. straipsnis prieštarauja jo paties pamokinančiais išvedžiojimais. Reikia pripažinti, kad HLN komitetas dirba gražų lietuvišką darbą, be jokio atlyginimo aukodami savo laisvą laiką. Tad netrukdykime jiems dirbti, bet padėkime jiems stodami nariais, tuomi palengvindami vykdyti savo planus turėti puikią salę su visais patogumais, kad LN būtų gražiu lietuvišku centru Hamiltone.

K. Lukoševičius,
HLN narys.

ST. CATHARINES, Ont.

Patikslinimas bei papildymas

Š.m. birželio 18 d. "TŽ" 25 nr. Sk. St. aprašydamas VKLS St. Catharines skyriaus Joninių šventės saugojimą ir jos ugdymą pažymėjo, kad iš skyriaus tarpo retu pasiaukojimu išsiskiria J. Dilys ir Ig. Šajauka.

Šito išskyrimo nesijaučiu užsitarnavęs, nes mano skyriui talka yra labai kukli ir nemanau, kad būčiau vertas tokio išaugštinimo. Joninių—Jaunimo šventės rengėjams šiek tiek patalkininkauju susisiekimo priemone ir kai dažniau tuo reikalu vienur kitur pasisukinėju, tai rašantiems gal ir susidaro vaizdas, kad ant mano pečių gula didelė darbų našta.

Iš tikrųjų padėtis yra kitokia. Kad St. Cathahrines mažas vilniečių skyrius sugeba Jonines padaryt tokias gausias žmonėmis ir įdomias, kad kiekvienais metais į jas suvažiuoja vis daugiau — šiais metais buvo 1.000 žmonių — ką padaryti ir didelėms kolonijoms reiktų labai pasitempti, tai sukamos galvos, kaip mažai Niagaros pusiasalio kolonijai pasiseka to pasiekti?

Stovėdamas arčiau vilniečių ir jiems talkininkaudamas jų pasisekimą grupuoju į tris punktus. Būtent: karšta savos tautos meilė, darbas ir susiklausymas.

Keistu būdu nemažai St. Catharines lietuvių kolonijoje esančioms organizacijoms adresuotų raštų ateina VKLS-gos skyriaus sekrtoriaus adresu. Manau, tie raštai pas jį ateina, kad jo adresas plačiai žinomas iš gausaus susirašinėjimo sąjungos, spaudos, Joninių informacijos ir kitais reikalais. Tokiam nepertraukiamam susirašinėjimui ir plius bent trijų kalbų laikraščių sekimui neužtenka į mėnesį keleto vakarų, bet kiekvieną dieną atliekamas nuo fabriko laikas tam sunaudojamas. Ir taip jau visas dešimtmetis. Dėlto, manau, gerbiamas Sk. St. ir šį kart ant jo pečių tą darbų naštą uždėjo.

Be to, atliekama yra daugybė kitų darbų, kurie nei spaudoje, nei šiaip visuomenei nematomi, bet jie būtini ir juos atlieka kiti valdybos nariai, kaip J. Lelevičius, M. Sauka ir kiti skyriaus nariai.

Bet visdėlto didžiausią visų darbų nuopelną reiktų priskirti skyr. pirm. K. Bogušiui, kuris sugeba taip žmones rikiuoti ir darbus suskirstyti, kad ir nedidelėmis jėgomis gali atlikti didelius darbus. Jei šių metų Joninėms-Jaunimo šventei įvairios Kanados firmos suaukojo apie 200 loterijos dovanų ir Labatts firma sportininkams pereinamą dovaną, tai dėka skyriaus pirm. K. Bogušio sumanumui.

Mieliems kolegoms, St. Catharines vilniečiams ir kitiems bendradarbiams nuoširdžiai linkiu ištvermės ir sėkmės eiti vis į platesnius savos tautos vieškelius. Tikiu Jūsų darbai pažadins ir tuos užsnūdusius imtis produktingo tautinio darbo. Aš ir toliau būsiu Jūsų nuoširdus talkininkas.

Ignas Šajauka.

NIAGARA PUSIASALIS

Atsakymas Niagaros pusiasalio "Berželiui"

Labai malonu, kai atskirose lietuvių kolonijose atsiranda korespondentų, kurie aprašo žymesnius lietuvių veiklos įvykius. Tas yra gražu ir sveikintina, bet kai pradedama nusižengti su tikrais faktais ir norima sudaryti kokią sensaciją, tada yra reikalo, tą viešai paaiškinti. Čia liestu "Berželio" korespondenciją "TŽ" Nr. 28, apie skautų stovyklą Port Welller.

Nežinau, kur "Berželis" buvo, kai atplaukė stovyklon Hamiltono jūrų skautų laivas "Neris", liepos 4 d. vidurnaktį. Bet iš jo aprašymo atrodo, kad jis buvo namuose ir "puškinosi vonioje", o ne kur nors prie Ontario ežero "juodų bangų".

Norėčiau paduoti keletą faktų iš laivo logo - knygos.

Pasiekta stovykla lygiai 12 val. naktį. Įsiinkaruota apie 80 jardų nuo kranto 8-9 pėdų gylyje. Vėjas labai silpnas nuo kranto pusės. Vanduo ramus.

Mes, "Berželi", nenorim likti melagiais tiems, kurie ten nebuvo ir nežino to reikalo. Bet kas buvo stovykloj gerai visus faktus žino ir mes nenorim jiems čia aiškinti.

Pirmas dalykas tamsta net nežinojai tikslaus laiko, antra jokių "juodų siaubingų bangų" nebuvo ir trečia, nebuvo užplaukta ant jokių seklumų.

Mes su krantu buvom susipažinę iš anksto ir buvom susitarę u stovyklos viršininku, kad bus aužas ant kranto tiesiai prieš tovyklą. Mes tuo kursu ir atplaukėm. Laivo grimzlė yra 4 pėdos, atsargos dėliai ir buvo įsiinkaruota toliau nuo kranto. Sesės skautės atplaukė prie laivo ne pažiūrėti ant seklumos sėdinčio laivo, o pažiūrėti brolužėlių. Ir ne sesės mus gelbėjo, o mes jas pavargusias apie 8-nais ištraukėm ant laivo ir vėliau irkline valtele grąžinom į krantą. Nors pusę tos distancijos galima buvo bristi, bet sesės į krantą plaukti atsisakė.

Sekmadienį tai rimtai bangavo ir vėjas buvo didelis, bet užteko drąsuolių, kurie nuplaukę prie laivo nuo jo nardė. O motorlaivis buvo tik patogi susisiekimo priemonė ir jam jūrų skautų laivo nuo jokių seklumų nutempti nereikėjo.

Baigiant norėčiau priminti keletą faktų, kurių "Berželis" savo korespondencijoje nepaminėjo. Kelionėj į abi puses išbūta ant vandens 14 val., padaryta apie 80 mylių kelio. Laivo ir privatūs nuostoliai — pamesta kišeninė lemputė, suplyšus atarginė burė ir prarasta keletas miego valandų.

Vadovavęs kelionei

vyr. valt. A. Pilypaitis.

TILLSONBURG, Ont.

Tilsonburgo Lietuvių Ūkininkų Klubas lipeos 26 d. ruošia gegužinę Stasio Augustinavičiaus sklype prie 19 kelio. Prašome visus dalyvauti.

Klubo valdyba.

Padėka

Širdingai dėkojame mieliems savo bičiuliams ir giminaičiams už mums suruoštą vedybinio 10-čio pobūvį K. B. Čepaičių namuose ir gražias dovanas, kurios liks mums ilgam prisiminimui Jūsų nuoširdumo. Dėkojame:

A. E. Augustinavičiams, La Sallete, Ont.,
S. J. Augustinavičiams jr., Tilllsonburg,
K. B. Čepaičiams, Milton, Ont.,
S. Janavičiui, Toronto, Ont.,
E. D. Jankams, Detroit, Mich.,
V. O. Juodišiams, Toronto, Ont.,
S. Jonaičiui, Toronto, Ont.
V. O. Jurkams, Toronto, Ont.,
K. B. Kareckams, Toronto, Ontn.,
F. W. Kupičiams, Eden, Ont.,
A. M. Misiūnams, Toronto, Ont.,
J. J. Racevičiams, Detroit, Mich.,
S. D. Rukšams, Toronto, Ont.,
A. O. Skrebūnams, Toronto, Ont.,
V. B. Vytams, Toronto, Ont.,
P. M. Žilvičiams, Tillsonburg, Ont.,

Jums dėkingi

Nijolė ir Liudas Racevičiai.

Otava. ▲ Kanados vyriausybė nutarė paskolų sumas ūkininkams pakelti iki $20.000, kai iki šiol buvo tik $15.000. Jos bus teikiamos iki 75% žemės vertės, vietoj dabar teikiamų iki 65%. Bet jas teiks nebe finansų, o žemės ūkio ministerija.

A. LIŪDŽIUS, B.L.
VIEŠASIS NOTARAS
(Notary Public)
Advokatas iš Lietuvos.

Visi notariniai reikalai ir teisiniai patarnavimai, morgičiai.

20 KING ST. E., HAMILTON
Telefonai:
Įstaigos JA. 7-5575
Namų FU. 3-8928

GERIAU PAŽINKITE KANADĄ IŠ TRAUKINIO

Važiuokite CNR DABAR

Sumokėsite vėliau

Prodedant $100.00. Įmokėti 10%, paliekant iki 24 menesių išsimokėjimui — priklausomai nuo balanso. Kombinuotos geležinkelio - vandenyno kelionės taip pat gali būti finansuojamos.

- **Visokie patogumai dienos ir nakties kelionėms.**
- **CNR leidžia veltui vežtis 150 svarų bagažo.**

DU TOLIMO SUSISIEKIMO TRAUKINIAI Į RYTUS IR VAKARUS.

SUPER Continental ir Continental

Informacijų ir užsakymų reikalais kreipkitės į Canadian National bilietų agentūras.

90

CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

Lietuviai pasaulyje

JA VALSTYBĖS

Teisininkas Jonas Liepinaitis, neprikl. Lietuvoje buvęs teismo tardytojas, prokuroro padėjėjas ir teisėjas, staiga mirė liepos 9 d. Beverly Shores, Ind., kur buvo nuvykęs iš Čikagos praleisti poilsio dieną. Buvo 65 m. amž.

VOKIETIJA

Akytė Kavaliauskaitė tik ką apgynusi medicinos daktarės disertaciją Bonnos univeristete staiga mirė birželio 15 d. ir palaidota Bonnoje. Tai tremtinių dukra, gimnaziją baigusi Garmisch Partenkirchen 1949 m. Su tėvais ji emigravo į JAV ir apsigyveno Worcester, Mass., iš kur vėliau išvyko medicinos studijuoti į Zuerichą, o paskiau per sikėlė į Bonną. Susirgus tėveliui ii buvo grįžusi į JAV ir dirbo ligoninėje. Šiemet buvo nuvykusi į Bonną užbaigti studijų.

Iš Varelio senelių prieglaudos, dėkodamas už siunčiamus "Tėviškės Žiburius" ir pranešdamas naują adresą, LB apylinkės seniūnas St. Motuzas rašo:

"Varelio senelių daugiatautės prieglaudos įnamiai per 10 metų labai išretėjo dėl "emigracijos" amžinybėn. Užsilikę 600 asmenų išmėtyti vienuolikoj mažų prieglaudų. Kareivinių patalpas tenka užleisti vokiečių kariuomenės reikalams. Varelio liet. katalikai birželio 18 d. buvo perkelti į Vechtos prieglaudą, į naujai pastatytą namą. Šiuo metu čia jau yra 30 liet. katalikų ir dar yra 10 rezervuotų vietų.

Užbaigimui mūsų gyvenimo likučių, sąlygos čia visais atžvilgiais puikios. Vokiečių valdžios lėšomis prieglauda išlaikoma, tik globoja Caritas, administruoja seselės vienuolės.

Birželio 9 d. buvo naujo namo — šv. Jadvygos rūmų — pašventinimas. Iškilmėse, Carito direktoriui pakvietus, man teko atstovauti Varelio lietuvius. Šventinimą atliko Muensterio vyskupo vietininkas pralotas Grafenhorst. Šventinimo ir pobūvio metu giedojo-dainavo Pedagoginio Instituto studentų choras. Už mūsų globą padėkojęs vokiečių valdžiai, vokiečių tautai, vokiečių katalikų bažnytinei Caritas organizacijai, įteikiau Varelio lietuvių vardu katalikiškai tautinį medžio drožinį. Drožinį priėmęs Caritas direktorius Watermann, pasiteiravęs apie jo ir išpiautų įrašų reikšmę, iškilmių dalyviams katutėmis palydint, p. Watermann drožinį įteikė St. Hedwig-Stift seselei viršininkei, prašydamas surasti jam pastatyti tinkamą vietą ir tegu jis šiuose lietuvių namuose pasiliks kol nors vienas lietuvis gyvens. Taip pat įteiktas seselei viršininkei mažas drožinys ir iš medžio išskaptuotas Vytis, kurį priėmęs Caritas direktorius nurodė salės centre jį iškabinti. Taip įvyko mūsų naujosios "tėvynės" pašventinimas ir įkurtuvės".

Bonnos universitete studijuoja penki lietuviai studentai medicinos ir kitus mokslus: iš Toronto ten nuvykęs Ašoklis, Bylaitis, Dikšaitis, Narsčius ir Venclova.

ITALIJA

Vatikano radijas Lietuvai skiriamose programose labai plačiai ir turininga paminėjo lietuvių tautos pasiaukojimo Švč. Jėzaus Širdžiai sidabrinį jubilėjų. Tai įvyko 1934 m. per Eucharistinį kongresą Kaune. Vatikano radijas paminėjo ir drauge stengėsi padėti savo klausytojams šį nepaprastai svarbų įvykį mūsų venti. Per 9 dienas 25-jų pasiautautos gyvenime iš naujo išgykojimo metinių išvakarėse buvo atliekama speciali novena. Trum pu žodžiu iškėlus teologinę Švč. Jėzaus Širdies garbinimo prasmę bei jo reikšmę mūsų laikams, kiekvieno vakaro lietuviška valandėlė baigdavosi originalia, vis kita malda, išreiškiančia kenčiančios lietuvių tautos viltis bei lūkesčius, jos nepalaužiamą pasitikėjimą dieviškąja Apvaizda ir Švč. Jėzaus Širdies globa.

Vatikano radijas kvietė lietuvius sukaktuvinius metus atžymėti ypatingu pamaldumu į Dieviškąją Širdį, dažniau priimant šv. Komuniją ir pavieniai bei šeimomis pasiaukoti Švč. Jėzaus Širdžiai. Liepos 1 d. specialia programa buvo atnaujintas prieš 25 metus padarytas pasiaukojimas. Patį pasiaukojimo tekstą perskaitė J.E. vysk. V. Padolskis. Tą pačią dieną Vatikano radijas sukaktį paminėjo visomis pagrindinėmis kalbomis.

Iš Italijos išvyko misijų darbui kun. Viktoras Poimanskis, į JAV vyksta kun. dr. Adomas Pupšys ir Stašinskaitė-Mazzesi.

D. BRITANIJA

D. Britanijoj praleido atostogas du daktarai lietuviai gyvenantys Šveicarijoje — Steponavičius ir Dargužas.

ARGENTINA

Argentinoje gyvenančių sovietų pavergtų tautų atstovai gavo leidimą suruošti prieškomunistinę parodą. Jaigautos karininkų ramovės patalpas. Parodos rengimo pirmininku yra gen. T. Daukantas, o prie rengimo prisideda 14 tautų atstovai.

Kun. A. Kleiva, dveiis metus dirbęs Rosario šv. Kazimiero lietuvių parapijoje, persikėlė į Avellaneda prie Aušros Vartų liet. parapijos, kur perėmė spaustuvės direktoriaus pareigas.

Gen. T. Daukantui rugsėjo mėn. sueina 75 m. amžiaus. Generolas gyvena Argentinoje.

AUSTRALIJA

"Tėviškės Aidų" adresas Australijoje

Ne kartą ateina paieškojimų laiškai arba organizacijų informacijos, adresuotos klaidingu adresu. Pakartotinai per šio laikraščio skiltis pranešame, kad savaitraščio "Tėviškės Aidai" adresas yra sekantis: "Tėviškės Aidai". 37 Roxburgh Street, Ascot Vale, Vic.. Australia.

T. J. Zeliauskas, buvęs liet. salezičių gimnazijos direktorius, dabar salezičiu universiteto Romoje bažnytinės teisės profesorius, yra atvykęs į JAV, kur jam padarvta akies operacija. Rugpiūčio vidury jis iš JAV atvyks į Kanadą, o vėliau grįš į Romą.

Chippawa, Ont.

Padėka

Reiškiu gilią padėką Barquisimeto lietuvių kolonijos lietuviams už surengtą atsisveikinimo vakarienę, man su šeima, apleidžiant Venezuelos kraštą. Draugiškai išgyventi Barquisimete 11 metų ir Jūsų širdingi linkėjimai, man ir mano šeimai, liks visam laikui maloniu prisiminimu.

Širdingą padėką reiškiu pp. Klovų šeimai, kur praleidau paskutines valandas gyventas Venezueloje, Caracas mieste.

Ypatingą padėką reiškiu gerb. kun. kapelionui Perkumui, kuris gyvenant buvo dvasios vadu, o išvykstant nepagailėjo žygio palydėti mus į lėktuvą linkėdamas laimingos kelionės.

Aloyzas Viskontas.
R.R.1 Chipawa, Ont., Canada.

Toronto universitete baigė mokslus

Algirdas Gvazdaitis

Gimė Kaune 1933 m. liepos mėn., kur taip pat baigė pradžios mokyklą. Gimnazijos mokslą pradėjo Diepholze, Vokietijoje, kur pabaigė 4 klases, o užbaigė Toronte — Parkdale Collegiate Institute 1955 metais.

Toronto un-te studijavo elektros inžineriją gilindamasis elektronikos srityje. Šį pavasarį užbaigė studijas ir įsigijo B.A.Sc. laipsnį. Ateityje galvoja pagilinti žinias elektronikos srityje ir įsigyti magistro laipsnį tame pačiame Toronto universitete.

Leopoldas Algimantas Vaitkevičius

Gimė 1927 m. Kaune, kur lankė ir Kauno VI gimnaziją. Po karo baigė lietuvių gimnaziją Luebecke, Vokietijoje, ir išvažiavo į Kaandą. Studijavo Toronto unte elektros inžineriją, gilindamasi elektronikos srityje. Baigė B.A.Sc. laipsniu.

Kęstutis Šalkauskas

Gimė Kaune 1937 m. spalio 25 d. Gimnaziją lankė Vokietijoje, Anglijoje ir baigė Toronte. Studijoms Toronto un-te buvo pasirinkęs Engineering Phisics aeronautikos kursą, kurį baigė šį pavasarį. Šiuo metu dirba de Havilland lėktuvų bendrovėje. Sekančiais metais pasiryžęs tęsti studijas magistro laipsniui gauti Toronto un-te Institute of Aerophysics.

Studijų metu dirbo su jūrų skautais ir yra Toronto jūros budžių vadovas.

Romas Vaštokas

Gimė 1935 m. Tauragėje. Gimnaziją pradėjo Anglijoje, baigė Parkdale Collegiate Institute Toronte. Studijavo humanitarinius mokslus Toronto universitete ir šiemet baigė BA laipsniu. Priklausė ateitininkams. Du sezonus dirbęs ROM (Ontario muzėjaus) kasinėjimuose, dabar dirba Toronto Meno Galerijoje. Ateityje žada pagilinti studijas magistro laipsniui gauti.

SENOVĖS PRŪSŲ ISTORIJA

Dvi įdomios mūsų tautos istorijos paslaptys yra: iš kur lietuviai atsirado? ir kodėl senovės prūsai neatsilaikė? Lietuvos Tyrimo Instituto leidinyje "Mažoji Lietuva" M. Gimbutienė sako, prūsai ir kuršiai per tris tūkstančius metų (2000 pirm Kr. iki 1283 po Kr.) buvę "gyvybingiausi baltų kultūros nešėjai". Kas tokia ilgametę gyvybę pakirto? Kaltė, paprastai, suverčiama kryžiuočių ordinui, bet kodėl ordinas nepakirto lietuvių? Kodėl, nors pavergti, tautiškai nežlugo nei latviai, nei estai? Prūsus bene koks nors mūsų dar nepastebėtas vidaus kirminas ėdė?

Maskvoje leidžiamas rusų kalba žurnalas "Istorija SSR" lapr. nr. (1958 m.) skelbia V. T. Pašuto (kuris jau ne vieną dalyką iš lietuvių istorijos yra parašęs) straipsnį "Prūsų kova už nepriklausomybę iki XIII a. galo" (Borba pruskago naroda za nezavisimost do konca XIII v.). Pridėtas ir įdomus kovų žemėlapis. Straipsnis paskaidytas trimis skyreliais: 1) Klausimo aprašymas (istoriagrafija), 2) šaltiniai ir 3) kova (ji paskirstyta trimis laikotarpiais: 1233-1249 metais, 1249-1260 ir 1260-1283).

Pašuta tiesmukai pareiškia, kad "prūsų istorija dar neparašyta". Jų žemių didžioji dalis dabar esanti lenkų valdžioje, dalį po II pasaulinio karo pasiėmė SS (Sambiją, Nadruviją ir dalis natangų, varmų, bartų ir skalvių). Lietuvai teko skalvių, nadruvių ir suduvų (jotvingių) sričių, o kelios suduvių sritys atiteko gudų respublikai. Prūsų tautą sunaikinęs vokiečių ordinas. Pašutą mano, kad ikišiol istorikai nėra atkreipę tinkamo dėmesio ištirti laisvę mylėjusių senovės prūsų praeiti. Tokiu būdu vra reikalo kalbėti vien apie prūsus, tiesa, palytint ir jų santykį su Lietuvos, Lenkijos, Vokietijos ir Rusijos istorijomis. Šia kryptimi tradicijų, tačiau, dar neišdirbta ir istorikui tenka nebristi gausią visokios ir įvairios istorinės medžiagos jūrą.

Prūsai yra visų seniausi to krašto gyventojai. Apie juos nemažo vra parašę vokiečiai, lenkai, lietuviai ir rusai, bet bendros tautos istorijos dar nėra sukūrę. Ypač į akis metasi vokiečių raštų gausumas. Deja, jie visi vienos nuotaikos: ordiną vaizduoja augštesnės kultūros nešėju puslaukiniams, žiauriems pagonims, nors neįmanoma logiškai suderinti krikščioniškos kultūros augštį su nuogu laisvę mylėjusios tautos išnaikinimu ir jų žemių pasisavinimu. Bet, visgi, vokiečiai iškėlė ir paskelbė visą eilę prūsų tautos gyvenimo faktų. Lenkai rašė apie jotvingius ir prūsų tikybą. Čia svarbus H. Lowmianskio "Studia nad początkami społeczenstwa i panstwa litewskiego" (du tomai, išleisti Vilniuje, 1931-1932 m.). Jis įrodo, kad prūsai buvo pasiturį, turtingi ūkininkai-žemdirbiai, turėję gerų ginklų ir gausią bajoriją. Prūsų tautos istoriją parašyti lenkams kliudęs noras iškelti Pamarėlio lenkiškumą ir savaip aprašyti kovas su ordinu.

Pašuta pasakoja: "Lietuvių istorikai (jis juos pavadina "buržuaziniais mokslininkais") iškėlė ir apdirbinėjo kaikuriuos naujus prūsų istorijos dalykus. P. Klimas, Z. Ivinskis ir kiti domėjosi prūsų-lietuvių istoriniais santykiais, o E. Volteris, P. Meškauskas ir kiti — tikyba ir papročių tapatumais. V. Naginevičius (?! Red.) ir kiti ryškino kultūros bendrumą".

Šaltiniais išvardina: P. Klimo "Lietuvių senovės bruožai" (Vilniuje, 1919 m.) ir "Litwa starożytna" (Vilniuje, 1921 m.); Z. Ivinskio "Lietuvos prekyba su prūsais" (Kaune, I dalis, 1934 m.); E. Volterio straipsnių sąrašą, kurį sudarė sulietuvėjęs žydas J. Kisinas (Tauta ir Žodis, V tomas, 1928 m.); P. Meškausko vokiškai "Volksbraeuche in litauischen Familienleben" (Tilžėje, 1936 m.); M. Alseikaitės-Gimbutienės vokiškai "Die Bestattung im Litauen in der vorgeschichtlichen Zeit" (Tuebingene, 1946 m.); J. Balio "Litauische Hochzeitsbraeuche" (Contributions of Baltic University, no. 9, Hamburg, 1946); V. Naginevičiaus (Nagevičiaus. Red.) "Mūsų pajūrio medžiaginė kultūra VIII-XIII amž." (žurnale "Mūsų Senovė", nr. 1, Kaune, 1935 m.).

P. Pakarklį Pašuta kelia "žymiu lietuvių istoriku ir archeologu". Esą jis "privertė suabejoti viena pagrindine vokiečių istorikų pažiūra, būtent, kad senovėje nadruvai, skalviai ir sūduviai (jotvingiai) nepriklausę bendrąjai prūsų-lietuvių tautinei ir kultūrinei bendruomenei". Šaltiniu įvardina Pakarklio "Mažoji Lietuva vokiečių mokslo šviesoje" (Socialinių ir Politinių mokslų instituto leidinys, nr. 1, Kaune, 1935 m.); F. Arvydo "Das Memeland ist es wirklich deutsches Land?" (Kaune, 1934 m.) ir V. Vileišio "Tautiniai santykiai Mažoje Lietuvoje" (Kaune, 1935 m.).

Pašuta apgaili, kad kaikurie rusų istorikai tiria slavų-prūsų santykius, bet nekreipia dėmesio į prūsų-lietuvių bendrumą. Sako: "Sovietų ir liaudies demokratijų istorikai prūsų klausimą pastatė ant naujų pagrindų", nes ėmė tirti prūsų visuomeninę santvarką ir kitokiomis svarstyklėmis pasvėrė vokiečių lindimo bei įsigalėjimo Pabaltijy tikrąją esmę bei tikslą. Be to, sako, svarsto ir to meto Vatikano politiką Rytų Europoje. Nors senovės prūsų istorija vistiek pasilieka neparašyta, jai nutiesta nauji ir tvirtesni pagrindai.

Pažiūrėkim, ką "sovietų ir liaudies demokratijų" istorikai čia padarė. Gudas V. G. Percevas gudiškai parašė "Baracba staražitnai Prusii z naciskam Germanii i Polšči v X-XIII v." (Senovės prūsų kova prieš vokiečių ir lenkų spaudimą X-XIII a.—24 psl. straipsnis Gudų Moksl o Akademijos žurnale "Zapiski", Minske, 1948 m.); rusiškai jis parašė (pavadinimus verčiu lietuviškai. — V.Š.): "Prūsija prieš vokiečių atėjimą" (8 pusl. straipsnis žurnale "Istoričeskij žurnal. nr. 4, 1944 m.); gudiškai 49 puslapių straipsnį "Senųjų prūsu kultūra ir tikyba" ("Zapiski", nr. 16, 1953 m.); 33 pusl. "Vidaus santvarka Prūsijoj prieš vokiečių atėjimą" ("Zapiski", nr. 23, 1955 m.); ir 13 pusl. "Pradiniai senosios Prūsijos istorijos laikotarpiai" ("Zapiski", nr. 30, 1956 m.). Šie penki mokslo darbai įrodo gudo Percevo didelį susidomėjimą senovės prūsais.

Maskvoje 1945 m. išspausdinta rusų kalba G. P. Gracijanskio "Prūsija ir prūsai", o "Voprosy istorii" žurnalas (nr. 2-3, 1946 m.) skelbia jo 15 puslapių straipsnį "1147 metų kryžiaus karas prieš slavus ir jo vaisiai". Pats Pašuta yra parašęs: 7 pusl. "Viduramžių Lietuvos ūkis ir technika" (Voprosy istorii, nr., 1947 m.); 20 pusl. "Apie Lietuvos valstybės atsiradimą" (SS Mokslų Akademijos Pranešimai istorijos ir filosofijos srityse, nr. 9, 1952 m.); ir 1955 metais Maskvoje išėjusią knygą "Pamezanija", o 1956 m. "Karžygiška prūsų kova už nepriklausomybę".

Lenkas A. Kaminskis Lodzėje 1953 m. yra išleidęs veikalą apie jotvingius: "Jacwież. Terytorium, liudnošč, stosunki gospodarcze i społeczne". Kitas lenkas, H. Lowmianskis "Przegląd Historiczny" žurnale (nr. 2-3, 1954 m.) išspausdino 33 pusl. straipsnį "Kryžeivių ordino agresija prieš Lietuvą XII-XV a.". To žurnalo nr. 41, 1950 m., skelbia jo 27 pusl. straipsnį "Lenkų-prūsų santykiai pirmųjų karalių Piastų laikais". Toliau šis lenkų žurnalas (nr. 54, 1954 m.) skelbia G. Labudos 57 pusl. straipsnį "Kulmo krašto būklė kryžeivių ordinui valdant 1228-1454 metais".

Pašuta sumini ir šiuos mūsų "liaudies demokratų" naujus raštus: P. Pakarklio Maskvoje lietuvių kalba išleistą "Lietuvių vokietinimas Mažojoj Lietuvoj" ir jo 1951 metais parašytą rusų kalba dar neišspausdintą daktaro disertaciją "Lietuvių tauta kovoje prieš Vatikaną ir kryžeivių ordiną dėl savo valstybės". J. Žiugžda rusų kalba "Istoričeski žurnal" (nr. 8-9, 1943 m.) parūpino 6 pusl. straipsnelį "Lietuvių tautos kova su vokiškais kryžeiviais XII-XV amž.", Panevėžyje 1948 metais išleista Pakarklio "Lietuvių kova prieš kalavijuočius", o Vilniuje 1948 m. "Kryžiuočių valstybės santvarkos bruožai". Tą metą Vilniuje pasirodė ir jo "Popiežiai—lietuvių tautos priešai". Kaune jam paantrino J. Žiugžda su "Reakcinė katalikų dvasiškija—amžinas lietuvių tautos priešas".

Neatsilikęs net Rytų Berlynas: F.G. Gentzenas 1952 m. žurnale "Einheit" paskelbė 13 pusl. "Die Westpolnische Gebiete als historische Gebiete Polens".

Šioje medžiagoje, pagal Pašutą, glūdi "naujieji pagrindai" rašyti "tikrą" senovės prūsų istoriją, kurios dar niekas neparašęs.

Vyt. Širvydas.

Statys katalikų universitetą

Katalikų universitetas Liubline yra vienintelė katalikų augštoji mokykla sovietinio bloko kraštuose. Jam šiemet sueina 40 metų. Šiuo metu jo metinė sąmata siekia 13-14 milijonų zlotų, kurie surenkami iš aukų. Maždaug ¼ šio biudžeto išeina išlaikymui bendrabučių, studentų stipendijoms ir šalpai maistu, nes daugumas studentų, apie 80 %, yra neturtingi — valstiečių ir darbininkų vaikai. Mokslo personalo yra 221. Didžiausia blogybė yra universiteto perankštos ir persenusios patalpos. Vienam studentui tetenka vos 2-6 kv. metrai grindų ploto. Tai mažiausias plotas iš visų Lenkijos universitetų. Šildymas krosnimis. Biblioteka, kuri dabar turi 600.000 tomų knygų, visai kitose patalpose, kitoje miesto dalyje, sunkiai pasiekiama ir taip pat nepakankamo ploto.

Dabar užsimota pastatyti naujus rūmus universitetui ir bibliotekai — 1.500.000 tomų. Universiteto rūmai turės 64.135 kb. metrus, o bibilotekos 53.000 kb. m. Statyba įvertinama 58.567.000 zlotų, o statant ūkišku būdu tikimasi išleisti apie 35 milijonus zl. Jau paskelbtas atsišaukimas aukoti statybos fondui pačioje Lenkijoje, tikimasi taip pat nemažai aukų sulaukti iš užsieniuose gyvenančių lenkų, o taip pat iš kitų katalikiškų kraštų. Turint galvoje, kad už vieną dolerį mokama arti 100 zlotų, visa statyba kainuotų apie 3,5-4 milijonus dolerių. Studentų išlaikymą katalikų universitete lenkai išeiviai labai stipriai remia. Tikimasi, kad parems ir naujų rūmų statybą.

Redakcijai prisiųsta

Laiškai lietuviams, 1959 m. liepa-rugpiūtis, Vol. X, 195-224 psl.

Pelėda, Nr. 2(35), vasara, X-ji perėjimo metai, 20 psl.

Kultūros ir knygų pasauly

STUDIJŲ SAVAITĖ V. VOKIETIJOJE

Šiais metais Europos Lietuvių Fronto Bičiuliai ir Vakarų Vokietijos Ateitininkų Sendraugių Valdyba, dėl pasirinktos temos ypatingo aktualumo, Studijų Savaitę ruošia bendrai. Ji įvyks rugpiūčio 23-30 d.d. V. Vokietijoje, Koenigsteine. Studijų Savaitės bendra tema: Krikščionis žmogus komunizmo akivaizdoje. Numatytos šios pagrindinės paskaitos:

1. Bažnyčia ir kultūra, 2. Krikščionybės socialinis pajėgumas, 3. Laisvė krikščionybėje ir komunizme, 4. Krikščionybės reiškimasis komunistiniame režime, 5. Kiek tremtiniai atliko savo uždavinį per 15 metų, 6. Lietuvos vaidmuo Bažnyčios susivienijime.

Be paskaitų, numatyta eilė kitų pranešimų bei kultūrinių parengimų. Paskaitas ir pranešimus skaitys ateitininkai sendraugiai, LF bičiuliai ir kviestiniai svečiai. St. Savaitėje dalyvauti kviečiami įvairių pažiūrų žmonės. Susidomėjimas didelis — jau yra užsirašiusių virš 60 dalyvių iš daugelio Europos valstybių.

Kor.

Liet. Fronto Bičiulių studijų poilsio savaitė įvyks rugpiūčio 9-16 d.d. Dainavos stovyklavietėje — Manchester, Mich.

Laikraščiui "Draugui" liepos 12 d. sueja 50 metų. Jis gimė Wilkes Barre, Pa., bet iš karto ne dienraščiu — savaitraščiu. Dienraščiu virto nuo 1916 m. kovo 31 d. Į Čikagą jis persikėlė dar kaip savaitraštis 1912 m.

Auksinės sukakties minėjimas įvyks lapkričio 15 d., o prieš tai išeis specialus padidintas jubiliejinis "Draugo" numeris.

Šv. Kazimiero kolegijos Romoje prefektu, vietoje išvažiavusio į JAV. kun. Bitino, pakvies tas kun. S. Žilys, kuris yra ir dailininkas.

Prof. dr. Z. Ivinskis iš Romos išvyko vadovauti Pabaltijo institutui Bonnoje. Kartu išvyko ir ponia. Į Romą grįš rudeniop.

JAV LB Kultūros Fondas susirūpinęs paruošti mokykloms vadovėlius. Tuo tarpu esą ruošiami trys vadovėliai — I, V ir VIII skyriams. Pirmiausia išeisiąs Eug. Bielskienės paruoštas elementorius. Dalis rankraščių jau perduota Švietimo Tarybos vadovėlių tikrinimo komisijai. Elementorių iliustruoja dail. Vl. Vijeikis. Jis turės 96 psl., kurių pusė bus iliustruota dviem spalvom, o pirmi 16 psl. net keturiom spalvom.

Prof dr. Pranui Skardžiui š.m. kovo 26 d. suejo 60 metų amž.

Jis gimė Subačiuje, gimnaziją baigė 1923 m. Panevėžyje, Liet. universitetą lankė iki 1925 m. Kaune, o vėliau Leipzige, kur 1929 m. gavo daktaro laipsnį ir nuo to meto dirbo Lietuvos universitetuose. Šiuo metu dirba Kongreso bibliotekoje Vašingtone.

Naujas pasižymėjęs filmų artistas Robertas Jurgaitis atlieka vyriausią vaidmenį Paramount gamybos filme "As Young as We Are". Tai Izabelės Simanavičiūtės ir Frank Jurgaičių sūnus iš Chester, Pa. Tėvai yra gimę Amerikoje, bet yra lankęsi Lietuvoje ir yra susipratę lietuviai.

Herman Leopoldi, pasauly pagarsėjęs austras lengvosios muzikos kompozitorius, mirė Vienos ligoninėje širdies liga, sulaukęs 71 metų amž. Jis sukomponavo lygiai 350 šlagerių, iš kurių pora buvo paplitę po visą pasaulį. Tai "Frauen sind zum kuessen da" ir "In einem kleinen Cafe". Kaikuriems šlage riams jis pats rašė ir žodžius.

1939 m. Leopoldi emigravo į JAV, kur su dideliu pasisekimu reiškėsi Niujorko kavinėje "Vienos miestas". 1947 m. jis grįžo į Vieną.

NAUJOS KNYGOS

ENCIKLIKA APIE MASONUS

Pasirodė naujas vertimas popiežiaus Leono XIII enciklikos Humanum genus, kurį buvo išleista 1884 m. Vertimas pasirodė ne todėl, kad enciklika ikišiol lietuviams nebūtų buvusi žinoma. Kaip vertėjas K. A. S. sako, ji išleista dėl savo aktualumo ir šiuo metu. Gairės, kurias nužymėjo Leonas XIII, tebėra nepasikeitusios ir dabar, nes masonijos tikslai ir veikla nepasikeitė. Kaip seniau, taip ir dabar masonija slapta savo veikla kuria žemės karalystę, kovojančią prieš Dievo karalystę, tuo paruošdama kelius ateistinio komunizmo įsigalėjimui. Su tokiais masonais joks kompromisas negalimas, net ir tuo atveju, kai turima reikalo su vadinamais padoriais masonais, nes jų visuotinis principas ir tikslas esą nedori. Enciklika ragina sujungtomis dvasininkų ir pasauliečių jėgomis stiprinti krikščionybės atsparumą organizuotu būdu: malda ir darbu.

Enciklika užima 26 psl., tačiau skaityti gana lengva, nes padalinta į trumpus skirsnelius, o ir vertimas gana sklandus, išskyrus kaikurias sunkesnes vietas. Vertėjas savo įžanginiame žodyje pateikia savo samprotavimus apie "pragaro frontą" mūsų laikais, kurį esą sudaro masonai, komunistai ir tarptautiniai bankininkai. Jie esą planuoja III Didįjį karą, kurį remtų tarptautiniai bankininkai, siekdami sužlugdyti ir komunizmą ir krikščionybę, kad vietoj jų pastatyti savo diktatūrą vienos pasaulio valstybės ar valstybių federacijos formoj. Esą tuo tikslu tarpt. bankininkai finansuoja revoliucijas bei kitokias suirutes. Vertėjas taipgi pasmerkia Tautų Sąjungą, Jungt. Tautas, nes jos pastatytos ant apgaulingų pamatų, įnešusios daugiau painiavos, nei naudos. Tai tvirtinimai, kuriuos reikėtų brandžiau apsvarstyti bei pagrįsti. Kaikurie jų nesiderina su Kat. Bažnyčios nusistatymu, pvz. dėl Jungt. Tautų. Vertėjo-leidėjo tvirtinimai drąsūs, bet nepasižymi įtikinamumu. Šiaipjau vertėjas ir leidėjas bus vertingai pasitarnavęs mūsų visuomenei, primindamas Leono XIII gaires taip svarbiu ir aktualiu klausimu.

Popiežiaus Leono XIII Enciklika Humanum genus apie masonus. Išvertė ir išleido K. A. S. Spausdino Draugo spaustuvė 1959 m., 29 psl. Kaina 50 ct.

Pr. G.

VEDYBOS

Jei norite vesti, rašykite /vokiečių ar lenkų k./, telefonuokite ar atvykite asmeniškai į

VEDYBŲ BIURĄ "WALDI"
859 COLLEGE ST., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-5461.

Informacijos kasdien nuo 6-9 val. v. Atsakymams raštu pridėti $1. Moterims iki 35 m. amž., tarpininkavimas VELTUI.

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS

Visiems sezonams pasirinkimas naujausių moderniškų angliškų medžiagų kostiumams ir paltams. Augščiausios klasės rankų darbas Toronte. Naujausi modeliai. Žemiausios kainos.

1299 Dundas St. W. (tarp Dovercourt Rd. ir Lisgar), Toronto

LATVIŲ GĖLIŲ KRAUTUVĖ
802 BATHURST ST. (kampas Bloor)
Telefonas LE. 3-3884.

PAS MUS PUIKIAUSIOS GĖLĖS . . .

★ **Puokštės nuotakoms bei įvairioms kitoms progoms — europietiškame ir kanadiškame stiliuje.**
★ **Įvairiausių rūšių skintos gėlės bei vazonai su gėlėmis.**
★ **Mes turime gintaro irkitokių išdirbinių dovanoms.**

Kalbame taip pat vokiškai ir rusiškai.

SIUNTINYS UŽ PUSĘ KAINOS!

Specialiai papigintos kainos vasaros sezonui.

BALTIC STORES visada pasiunčia geriausios rūšies prekes už žemiausią kainą, bet dabar siūlo siuntinį, kurio vertė normaliai būtų dviguba.

3¼ yd. vilnonės medžiagos vyriškam kostiumui, 3 yd. vilnonės medžiagos moteriškam kostiumui, 3 yd. vilnonės medžiagos paltui (vyriškam arba moteriškam), 4 yd. šilkinės medžiagos suknelei, 3 yd. poplino medžiagos vyriškiems marškiniams, 1 p. vyriškų pusbačių ir viena pora moteriškų batelių. Tokio siuntinio kaina įskaičius muitą ir visas persiuntimo išlaidas, siunčiant per BALTIC STORES kainuoja tik $90.00.

Klijentui pageidaujant galima daryti pakeitimus. Siuntinyje bus tik angliškos vilnonės medžiagos.

Kadangi neįmanoma išvardinti daug prekių ir parodyti, kad siunčiant per BALTIC STORES yra pigiau, duodame tik keletą pavyzdžių:

Geriausia vokiška įpylams medžiaga 1 yd. $3; Populiariausia kostiumams medžiaga Lietuvoje (Double plain) geriausios vilnos 1 yd. $8.50; Vyriški pusbačiai oxford $6.30; Vaistų kainos pas mus yra mažesnės kaip vaistinėse. Pvz. 250 tab. Aspirino, 30 gr. Streptomycin, 500 tab. P.A.S. ir 500 tab. Rimifon jau su muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis $22.00. 19 sv. cukraus $13.00. 16 sv. sviesto $27.00. 16 sv. taukų $21.00.

Siunčiant per BALTIC STORES siuntėjas nieko nerizikuoja, nes už kiekvieno siuntinio pristatymą atsako BALTIC STORES.

Visais reikalais prašome rašyti:

BALTIC STORES LTD.
(Z. JURAS)
421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2, ENGLAND.

TIK PER BALTIC STORES YRA GERIAUSIAS IR PIGIAUSIAS SIUNTINIŲ KELIAS Į LIETUVĄ!

Vardinėms atvirutės su lietuviškais tekstais.

Kaina 10 centų.
Užsakymus su apmokėjimais siųsti:

Sp. B-vė "Žiburiai"
941 Dundas St. W.,
Toronto 3, Ont.

Jau turime naujausių modelių 1959 metų baldų

Mohawk Furniture

LIMITED

2448 DANFORTH AVE. Tel. OX. 9-4444 ir OX. 9-4224 TORONTO.

Dar yra ribotas kiekis 1958 m. modelio elektrinių ir gazinių pečių ir šaldytuvų LABAI NUPIGINTOMIS KAINOMIS.

Norėdami pasinaudoti šia paskutine proga, nedelsdami užeikite į mūsų krautuvę ir išsirinkite, kol dar yra didesnis pasirinkimas.

Visų rūšių staliu darbai

Virtuvių spintelės (kabitai), nauji baldai, įvairių spalvų stalinės lempos. Taisomi ir atnaujinami seni baldai. Įvairūs medžio tekinimo darbai. GERAS DARBAS. NEBRANGIOS KAINOS.
V. LIUBINSKAS. Telefonas LE. 2-6922.

Baby Point Paint & Wallpaper

C.I.L., B. MOORE, CR. DIAMOND, SELECTONE, O.P.W. firmų dažai, sienoms popieris, įvairios tailės ir kiti reikmenys. DAŽAMS NUOLAIDA 15%—25%.
Kviečiame atsilankyti arba skambinti tel. RO. 2-4931.
Sav. A. F. GALDIKAI 351 JANE ST. (prie Annette).

SENI DRAUGAI NAUJAME KRAŠTE

Wilson's
SINCE 1875

Coca Orange Ginger Ale
Cream Soda

PRISTATYMAS VELTUI
PIKNIKAMS, BANKETAMS IR KITOKIOM PROGOM
Skambinkite Toronte

WA. 1-2151
šiokiadieniais iki 7 val. vak.

Į privačius butus nepristatoma.

Mann & Martel LTD.

REALTORS

1199 Bloor St. W. Telef. LE. 4-8481

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, 2 moderniškos virtuvės, nepereinami kambariai. Visai arti Bloor g-vės, tuojau galima užimti.

Bloor - Dufferin
$3.000 įmokėti, 6 kambarių pusiau atskiras mūrinis namas su garažu, graži didele moderniška virtuve, alyva apšildomas.

St. Clair - Oakwood
$3.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, garažas ir privatus įvažiavimas.

Annette - High Park Ave.
$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis 10 kambarių namas su vieta 2 garažams, 3 virtuvės, alyva apšidomas, gražūs dideli kambariai. Tuojau galima užimti.

Bloor - Quebec
$5.500 įmokėti, 12 kambarių atskiras, gražių plytų mūronamas su 2 garažais ir privačiu įvažiavimu, 3 virtuvės, 2 vonios, vandeniu apšildomas, naujas pečius, geros pajamos.

Bathurst - Davenport Rd.
$6.000 įmokėti, tik kelių metų senumo mūrinis 9 kambarių namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, 3 moderniškos virtuvės, 2 vonios, alyva apšildomas. Tuojau galima užimti.

St. Clair - Oakwood
$6.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas su privačiu įvažiavimu, vandeniu alyva apšildomas. Visai arti St. Clair.

Marion - Roncesvalles
$7.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras mūrinis namas su 2 garažais, 2 virtuves, vandeniu alyva šildomas, dideli gražūs kambariai. Tuojau galima užimti.

Jane - Bloor
$22.900 pilna kaina, 7 kambarių gražus mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas. 1 kambarys rūsyje. Visai arti Bloor.

Oakwood - Davenport Rd.
$15.000 įmokėti, visai naujas 18 kambarių moderniškos tripleksas. Visai gražūs dideli kambariai, 3 garažai, privatus įvažiavimas. Visi trys butai virš rūsio. Tuojau galima užimti. Gera vieta nuomavimui. Arti susisiekimo.

Parkdale — 1 atvira skola
$3.000 įmokėti, mūrinis, 7 kambariai per 2 augštus, dvigubas garažas, įvažiavimas iš kiemo, 2 virtuvės. Kaina $15.500.

Bloor - Dovercourt
1 skola 10 metų
$3.000 įmokėti, mūrinis, 8 kambariai, 2 virtuvės. Tuoj pat galima užimti. Arti Bloor. Vieta garažui. Kaina $15.900.

Bloor - Oakmount Rd. - High Park
$4.000 įmokėti, mūrinis, 9 kambariai, 3 virtuvės. Alyva šildomas, geros išsimokėjimo sąlygos. Prašo $17.500. Kiemas 25 iš 150.

Bloor - Mountview - High Park
$5.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 8 kambariai, garažas, šoninis įvažiavimas, 2 virtuvės. 1 atvira skola balansui 10 metų.

Rusholme Rd. - Bloor
12 didelių kambarių
17.900 pilna kaina, mūrinis, vieta 2 garažams, puikus didelis kiemas 25 iš 200. Pardavimui pirmą kartą. Reikalingas truputį pataisymo. Gera proga įsigyti gerą namą pigiai. Savininkas išvyko iš Toronto. Tuoj pat galima užimti.

Bloor - Indian Rd. - Howard Park
1 atvira 10 metų skola
$7.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 13 kambarių, privatus įvažiavimas, 2 garažai, 3 virtuvės. Vandeniu alyva šildomas. Viskas išnuomota už $180 menesiui, priedo 5 kambariai savininkui pirmame augšte.

Pacific - Humberside
3.500 įmokėti, mūrinis, 8 kambariai, atskiras, kvadratinis planas, garažas, iš kiemo įvažiavimas, vandeniu alyva šildomas. Kaina $19.500.

Bloor - Beresford
7 kambariai — 2 augštai
4 kambariai I-mc augšte
$3.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, kvadratinis planas, garažas, šoninis įvažiavimas, kiemas 25 iš 159. Prašo $19.500.

Jane - Bloor
4 butai — 2 augštai
1 atvira 10 metų skola
$12.000 įmokėti, atskiras, gerų raudonų plytų, 4 keturių kambarių atskiri butai, 4 vonios, 4 virtuves, 4 mūriniai garažai, vandeniu alyva šildomas. Viskas išnuomota pagal sutartį. Kaina $39.900.

B. SAKALAS
- SAKALAUSKAS
Darbo telef. LE. 4-8481
Namų tel. LE. 6-1410

T. STANULIS
1159 ST. CLAIR AVE.
LE. 7-2611. Namų RO. 2-5543.

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PERKAM ir PARDUODAM MORGIČIUS, garantuojamas tvarkingas morgičių mokėjimas.

DUODAM VELTUI PATARIMUS investacijų reikalu.

INDUSTRINĖS, KOMERCINĖS ir REZIDENCINĖS žemės didelis pasirinkimas, investacinės nuosavybės.

KREIPTIS ASMENIŠKAI

B. Sergautis

EXTRA Realty Limited

Telefonas LE. 4-9211

Ken WILES

REALTOR LTD.

1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)
Telefonas LE. 7-3173

Didžiausias pasirinkimas namų - biznių visame Toronte. Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas. Rūpestingas morgičių sutvarkymas.

Jane - St. Joh's Rd.
$3.000 įmok., 6 kamb., mūr., 2 virt., alyva šild., šoninis įvaž., garažas, lengvas išmok.

Windermere - Annette
$4.000 įmok., 8 kamb., atsk., 2 virtuv., 2 vonios, naujas šild., garažas su pločiu įvaž. Namas be skolų.

Bloor - St. Clarens
$6.000 įmok., 10 kamb., origin. dupleksas. Namas be skolų, prašoma kaina žema. Pasiteiraukit?

Jane - Bloor
$7.000 įmok., 8 kamb, rupių plytų, atsk., vand. alyva šild., šoninis įvaž., garažas. Idealus namas.

Bloor - Clendenan
$7.000 įmok., 9 kamb. per du augšt., 2 mod. virt., naujai išdekoruotas, skubus pardavimas.

St. Clair - Vaughan Rd.
$7.000 įmok., 10 kamb. per 3 augšt., 3 mod. virtuvės, garažas, platus įvaž., arti susisiek ir kraut.

Indian Rd. - Howard Prk.
$8.000 įmok., 11 did. kamb., platus namas su priv. įvaž., sklypas 40 iš 160. Pomirtinis pard., viena skola balansui.

Yonge - Eglinton
$7.500 įmokėti, 7 kamb. atskiras mūro namas, 2 garažai, atskiras įvažiavimas.

St. Clair - Ossington
$7.000 įmokėti, 8 kamb., 2 augštai, atskiras, gražių plytų, garažas ir 2 virtuvės. Alyva vandeniu apšildomas. Kambariai dideli.

St. Clair - Alberta
$6.000 įmokėti, 7 kambariai, du augštai, atskiras, rusvų plytų, alyva vandeniu šildomas, garažas, atskiras įvažiavimas, geras susisiekimas. Namas išmokėtas. Kaina $19.000. Labai geras ir skubus pirkinys.

Roncesvalles - Garden Ave.
$6.000 įmokėti, 9 kamb., atskiras mūro namas, 2 virtuvės, alyva šiltu vand. apšildomas. Skolos neturi.

Roncesvalles - Park Ave.
$5.000 įmokėti, 12 kambarių, gerų plytų, atskiras, garažas, 3 virtuvės, 2 vonios, alyva vand. šildomas, geras ir pelningas, skubiai parduodamas dėl išvykimo.

Rytuose
$2.300 įmokėti, 6 kambarių atskiras, garažas. Kaina $13.500.

S. Jokubaitis
Parūpina morgičius
Telefonai:
Įst. LE. 7-3173 namų LE. 4-0773

J. Kudaba
Parūpinamos paskolos
Telefonai:
Įst. LE. 7-3176 namų RU. 3-2105

SPORTAS

1959 M. PABALTIEČIŲ LENGV. ATLETIKOS PIRMENYBĖS

įvyks liepos 25-26 d.d. Čikagoje, Rockne Stadium. Varžybų laikas: šeštadienį, liepos 25 d. nuo 2 val. p.p., sekmadienį nuo 1 v. p.p. Pirmenybes vykdo ŠALFAS per Lengv. Atletikos komitetą ir specialiai šioms varžyboms Čikagoje sudarytą organizacinį komitetą.

Programa: vyrams pirmą dieną: 100, 400, 1500, 110 m. su kliūtimis, į tolį, rutulys, su kartimi, ietis ir 4x100 m. estafetė. Antrą dieną: 200, 800,3000, į augštį, trišuolis, diskas, kūjis, Olimpinė estafetė (800 m. x 400 m. x 200 m. x 200 m.).

Moterims pirmą dieną: 60, 80 m. su kliūtimis, į tolį, rutulys ir ietis. Antrą dieną: 100 m., į augštį, diskas ir 4x60 m. estafetė.

Lengv. Atlet. K-tas.

VYČIO ŽINIOS

Vytiečių stovyklą Springhursto vasarvietėje yra numatoma pravesti rugpiūčio mėn. pirmoje savaitėje. Norintieji stovyklauti kreipiasi valdybon. Stovyklautojų skaičius yra ribotas.

Kiekvieną šeštadienį šioje vasarvietėje vytiečiai ruošia šokius.

Rugpiūčio mėn. ilgo savaitgalio metu vytiečiai ten pat ruošia vasarotojų žaidynes, kuriose dalyvauti yra kviečiami Hamiltono, Rochesterio ir Detroito sportininkai. Programoje numatyta mergaičių ir jaunių krepšinis ir tinklinis, vyrų krepšinio ir tinklinio bei moterų krepšinio varžybos.

Lengv. atletikos treniruotės šioje savaitėje įvyks pirmadienį ir trečiadienį. Pabaltiečių lengv. atletikos pirmenybėms, kurios įvyks Čikagoje liepos 25-26 d.d., lietuvius atstovauti yra kviečiamos dvi vytietės: Pacevičiūtė ir Kriaučiūnaitė-Balsienė.

A. S.

Lietuvos sporto nuotrupos

Krepšinio rungtynės įvyko tarp rašytojų ir dailininkų komandų. Pastarieji laimėjo pasekme 53: 45. Vilniškis "Sportas" įsidėjo rašytojų komandos nuotrauką, kurioje matomas yra šio laikraščio puslapiuose einančių "Studentų" romano ištraukų autorius V. Rimkevičius.

Lengvosios atletikos rungtynėse Rygoje, dalyvaujant Lietuvos, Latvijos ir Kinijos sportininkams ,atsiekta naujų Lietuvos rekordų, tačiau jie nebus užskaityti, nes pūtė 4 m/sek vėjas. Geresnės pasekmės: 100 m. Židonis 10,5 sek., D. Nepaitė 12 sek. Ta pati sportininkė 80 m. barjeriniame bėgime parodė 11 sek. laiką. J. Jančiauskaitė-Treigienė pataisė 2 cm Lietuvos rekordą šuolyje į augštį, iššokdama 1,60 m., A. Varanauskas nustūmė rutulį 17,17 m., o Baltušnikas diską 53,33 m. Nepasisekė pasaulio meisterei B. Zalagaitytei, kurią nugalėjo latvė. Koreiva iššoko 1,90 m. į augštį. Kalbant apie šią rungtį reikia pažymėti, kad Koreivai ir Amerikos lietuviui Bernotui dabar priklauso Lietuvos rekordai (1,95 m.), nors JAV Bernotas yra iššokęs 2,04 m. Dešimties geriausių šuolininkų į augštį lentelėje, dar randamos yra iš neprikl. Lietuvos laikų sportininkų pavardės, tai V. Komaro (1936 m. — 1,85 m.) ir K. Kerniaus ta pasekmė atsiekta 1941 m.

Bokso rungtynėse Lietuva įveikė Estiją 8:2. Sov. Sąj. meisteris R. Tamulis privertė trečiame rounde pasiduoti estą Kausinamae.

Tinklinio turnyras buvo pravestas Kaune. Jame dalyvavo lietuviai, latviai, estai, lenkai ir gudai. Moterų grupėje pirmoji vieta atiteko Latvijos Daugavai, antroji Kauno Žalgiriui. Vyrų grupėje laimėtojais išėjo Lenkijos meisteris, antroje vietoje Estijos Kalevas ir trečioje Žalgiris.

Išaiškintas komandinis Lietuvos stalo teniso meisteris. Juo tapo kauniečiai, įveikę lemiamose rungtynėse Vilnių 8:5. Pas vilniečius geriausiai pasirodė A. Saunoris, laimėjęs tris taškus (įveikė ir SS meisterį R. Paškevičių) ir vienuolikos metų L. Balaišytė. Silpnai pasirodė vilnietė N. Ramanauskaitė (brandos atestato egzaminai?), pralaimėjusi abu susitikimus. Komandinio Lietuvos meisterio sudėtis: R. Paškevičius, A. Čepaitis, V. Baltakis, O. Žilėvičiūtė, A. Venckūnaitė.

Lauko teniso rungtynės tarp Vilniaus ir Minsko rinktinių baigėsi gudų laimėjimu 17:4.

Šiauliuose įvykusiose lengvosios atletikos rungtynėse, moterys buvo priverstos stumti... vyrišką rutulį (moterų 5 kg., vyrų 7,5 kg. K.B.), nes visam mieste nerasta moteriško rutulio. Vilniškis "Sportas" nusiskundžia, kad pačiame stadione labai daug šiukšlių, bet nei vienos šiukšlėms dėžės, o takai buvo neparuošti bėgimui, nes į juos veržėsi drenažo vamzdžių vanduo.

Lenkijos krepšinio meisteris Poznanės Lechas (prieš karą Lenkijos meisteriu taip pat buvo Poznanės KPW komanda. K. B.) buvo nugalėtas Vilniaus Švietimo 80:60. Rungtynės įvyko Vilniuje ir jų didvyriu buvo Geštautas, pelnęs 32 taškus. Tuo tarpu lenkų tinklininkai (Krokuvos Visla ir Varšuvos AZS) Vilniuje patyrė prieš sostinės rinktinę vieną pralaimėjimą (moterys) ir vieną laimėjimą.

K. B.

\- - -

Reykjavik. — Islandijos pastaruosiuose rinkimuose komunistai prarado 25% balsų, bet parlamente prarado tik vieną vietą. Rinkiminės propagandos jų arkliukai buvo ginčas su D. Britanija dėl žvejybos ir JAV įgulos Islandijoje.

St. Catherines, Ont.

Laimingas kampelis

Niagaros pusiasalis yra nuostabus savo gamta ir aplinkuma. Čia vasaros metu turistų milijonai. Visi mėgsta sustoti valandėlei prie Niagaros krioklio ir pasigėrėti amžinu vandens kritimu. Atostogaujantis žmogus ieško pramogėlės, pasilinksminimo, kur galėtų sutikti savo pažįstamus ir linksmai praleisti vakarą. Lietuviams tokia proga yra duodama kasmet metinėje parapijos šventėje.

Ir šiais metais yra ruošiama didelė šventė, pasilinksminimas, kuris įvyks rugpiūčio 1 d., šeštadienį, St. Stephens salėje, prie pat Wellando. Visais keliais galima pasiekti Wellandą ir lengvai rasti tą salę.

Rochesterio lietuvių choras mielai sutiko atvykti ir visus nuteikti lietuviška daina. Po to seks šokiai grojant lietuviškam orkestrui iš Hamiltono. Ištrošką ir išalkę bus pasotinti prie gero bufeto. Tik prašoma nesivėluoti, nes bus pradėta punktualiia 6 val. vak. Gi pati salė bus atidaryta nuo 12 val., taip kad atvykę iš toliau galės pasidžiaugti miškelio pavėsyje ir čia vietoje turėti vakarienę.

Mielas lietuvi, kur bebūtumei ar Kanadoje ar Amerikoje, pasuk į Niagaros pusiasalį, į Wellando miestelį, kur tavęs lauks šimtai pažįstamų! Tad iki pasimatymo parapijos šventėje.

Rengėjai.

WINDSOR, Ont.

Petras Petrutis, aktyvus visuomenininkas, buvęs Windsoro Lietuvių Bendruomenės valdybos ir IV Kanados Lietuvių Dienos rengimo komiteto sekretorius, su Amerikos lietuvių reprezentacine krepšinio komanda išvyko į P. Ameriką. Išviso aplankys aštuonias Pietų Amerikos valstybes, pradžiai sustodami Kolumbijoje. Ten sužais pirmąsias krepšinio rungtynes Medeline prieš Kolumbijos rinktinę. Į kelionės maršrutą įeina Kolumbija, Peru, Bolivija, Paragvajus, Čile, Argentina, Urugvajus ir Brazilija. Geriausios sėkmės visiems mūsų reprezentantams ir mielajam Petručiui šios komandos organizatoriui.

Birželio 28 d. mirė Karolis Zala, 57 metų amžiaus. Velionis save laikė "progresyviu", bet prieš mirtį trumpai gulėjo šv. Juozapo ligoninėje, ten turėjo galimybės apsigalvoti, kun. J. Boyde paragintas susitvarkė krikščioniškai. Liepos 3 d. palaidotas šv. Alfonso kapinėse. Velionis buvo kilęs ši Ukmergės ap., Želvos v. Paliko nuliūdusius brolius Justiną — Westfield, Mass., JAV, Feliksą Lietuvoje ir Stasį Argentinoje.

Windsoro Lietuvių Bendruomenės valdyba rengia smagų išvažiavimą — gegužinę. Vieta ir laikas bus paskelbta šiame savaitraštyje, kai tik galutinai bus susitarta dėl vietos.

R. CHOLKAN REAL ESTATE LIMITED

527 Bloor St. W. Telef. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant bet kokią nekilnojamą nuosavybę, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą. Turime didelį pasirinkimą įvairių namų, biznių, sklypų, farmų, apartmentų ir kitokių nuosavybių. Sudarom paskolas. Sąžiningas patarnavimas.

Ossington - Dundas
$500 įmokėti, 6 kambarių namas, arti visko, vieta garažui, pilna kaina $7.500 ir viena atvira skola 10 metų.

Jane - Annette
$2.000 įmokėti, 5 kamb., mūr., atsk. bungalow, ir 4 kamb. apt. rūsyje, alyva šild., garaž., didelis gražus kiemas. Pilna kaina $15.300.

Indian Rd. - Bloor
2.800 įmokėti, 8 kamb. mūr. namas, 2 virt., mod. vonia, garažas, didžiulis kiemas, arti visko, viena skola 10 m.

Rusholme Rd.
$4.000 įmokėti, 12 kamb. mūr. namas, 2 vonios, 2 mod. virt., vand. alyva šild., žaidimų kamb. rūsy, dvigubas garažas, didžiulis gražus kiemas. Šeimininkas išvyksta iš Kanados.

Clendenan - Bloor
$6.000 įmokėti, 7 kamb. atsk. mūr. namas, kvadrat. planas, 2 mod. virt., vand. alyva šild., garažas, viena skola 10-čiai metų.

Wright Avc. - Roncesvalles
$6.000 įmokėti, 13 kamb. atsk. mūr. namas, kvadrat. planas, 3 virt., vand. alyva šild., gražus kiemas, arti apsipirkimo bei susisiek., geras nuomav.

Baby Point
$6.000 įmokėti, 10 kamb. atsk. mūr. namas, kvadrat. planas, 2 virt., vand. alyva šild., garažas, žema kaina.

Havelock - Collegé
$6.500 įmokėti, 9 kamb. atsk. mūr. namas, 2 mod. virt., kvadrat. planas, vand. alyva šild., gražus kiemas, lengvos ir ilgos išsimokėjimo sąlygos.

Jane - Bloor
$7.000 įmokėti, 5 kamb. mūr. puikus bungalow, tiktai 6 m. senumo. Centr. planas, alyva šildom., modernus viduje, garažas su privačiu įvaž., kilimai etc. 20 metų atvira skola.

Jane - Baby Point
$7.000 įmokėti, 8 kamb. per 2 augštus, atsk. mūr. namas, centr. planas, vand. alyva šild., žaidimų kamb. rūsy, gražus kiemas, garažas su priv. įvažiavimu, žema kaina.

Doevrcourt - College
$7.000 įmokėti, 4 atskirų butų, mūr. namas — 4-pleksas, modernus viduje, vand. alyva šild., plius didelis k. rūsyje, 2 garažai, 10 m. skola, labai geras investavimas.

Indian Rd. - Bloor
$9.900 įmokėti, 11 kamb. atsk. mūr. namas, 3 mod. virtuvės, 3 vonios, vand. šildymas, garažas su priv. įvaž. Geras nuomavimui, visai arti Bloor.

P. KERBERIS
TEL. DARBO LE. 2-4404 - - - NAMŲ LE. 5-1584

Kapinės ir laidotuvės Sibire

Viename laiške iš Sibiro lietuvis rašo:

"Klausi, kas globoja kapines čia Sibire. Tai žinoma tik nusijuoksi, kai čia mes visi sakome — ožkos ir karvės. Juk kolchozuose jokios tvoros neegzistuoja. Tik čia patys lietuviai savo kapinių skyrių atskirai apsitvėrė. Kiti gi nesirūpina. Tai ir vaikšto gyvuliai kur daugiau randa žolės. O čia, kur mūsų giminės yra palaidoti, tas rajonas aptvertas medine tvorele, tačiau ir čia įsiveržia ožkos tvarkos palaikyti. Laidojama be jokios tvarkos. Štai vieno vienoj pusėj galva, o kito kojos, vieni stato ant kapo kryžių, o kitiems komunistinė žvaigždė. Tik vieni lietuviai ir ukrainiečiai stato kryžius ir stengiasi šiek tik toleliau nuo rusų. Rusai per atvelykį ateina ant kapinių, uždengia staltiese kapą ir ten prideda kiaušinių, blynų, sausainių. Degtinės prisigeria, privalgo, po to persižegnoja ir eina girti dainuodami namo. Vėlinių dieną tik lietuviai atėję užžiebia žvakutes ir pasimeldę išsiskirsto su skaudančiomis širdimis. Netoli nuo dabartinių būta ir senų kapinių. Antkapiai, matomai palaidotų turtuolių, dabar jau išrankioti ir panaudoti pamatams pastatytam Raikomo pastatui. Nors įrašus ir bandyta išskusti, tačiau daugumoje matyti jų liekanų.

Laidojant gerai kad atsitinka sekmadienis, tai susirenka daugiau žmonių-lietuvių. Jie pagieda amžiną atilsį, ir viskas. Čia jokio kunigo nėra, taigi patys žmonės tas pareigas atlieka. Tačiau liūdniau būna, kai reikia paprastą dieną laidoti. Tada dieną tik savieji palydi į amžino poilsio vietą arba sutemus, kai daugiau grįžta iš darbo, skaitlingiau dalyvauja laidotuvėse".

Rašytojo Henriko Sienkiewisz sūnus Juozas, kuris daugiausia dirbo prie suorganizavimo savo tėvo muzėjaus jų šeimos dvare Oblegorek, prie Kielcų, mirė sulaukęs 77 metų.

Pertvarkomas žemės ūkis Lenkijoje

Neseniai įvykusioje Lenkijos valdančios komunistinės darbo partijos komiteto specialioje sesijoje Gomulka pasakė 4 val. trukusią kalbą žemės ūkio klausimais.

Kaip prisimename, prievarta varymas į kolchozus Lenkijoje pasibaigė 1956 m. spalio mėnesį, kai Gomulka labai griežtai pasmerkė ligtolinę žemės ūkio politiką ir paskelbė, kad kiekvienas, kuris nori, gali išstoti iš kolchozo. Rezultatai buvo tokie, kokių galima buvo ir laukti—kolchozų masė buvo likviduota, nes niekas nebenorėjo juose dirbti. Valstybė pradėjo išpardavinėti žemes, ir valstiečiai noriai jas pirko. Tebeperka ir dabar, nors tas entuziazmas jau yra praėjęs, nes pats Gomulka net kelis kartus viešai pasisakė, kad idealas visdėlto būtų kolchozai. Valstiečiai pabugo, kad gali prasidėti vėl prievarta kūrimas kolchozų.

Dabar Gomulka paskelbė, kad žemės ūky reikią radikalių reformų. Pirmiausia reikią iki 1965 m. pasiekti, kad bent trečdalis gamybos būtų mechanizuota. Tam gi reikią bent 50% pakelti traktorių gamybą. Arklių skaičius per tą laiką sumažėsiąs bent 300.000. Mechanizacijos gi būsią galima pasiekti turint specialias mašinų stotis, o tai savo rėžtu vesią prie kolektyvizacijos. Prievolės natūra nebūsią panaikintos, o iš skirtumo kainų, kurias moka valstybė ir pirkėjai rinkoje, būsiąs sudaromas fondas mašinoms pirkti. Pamatę, kaip gerai kolchozuose ūkininkaujama, valstiečiai patys stosią į juos.

Ar Gomulka tikrai nori kolchozų ar jis tik dėl Maskvos akių juos giria, žinodamas, kad į juos niekas neis, pamatysime.

SOVIETŲ POVANDENINIS LAIVYNAS

Seniai yra žinoma, kad sovietai turi stipriausį pasaulyje povandeninį laivyną. Prancūzų šaltiniai skelbia, kad jie jau turį 700 povandeninių laivų, o 1966 m. turėsią 1.100-1.200. Britų žinių tarnybos su tuo nesutinka. Pasak jų, laivų skaičius tebesąs tas pats nuo 1956 m., kai buvo pastatyta 100 naujų. 1957 m. nebuvę statoma išviso. 1958 m. buvę pradėta statyti naujo modelio laivus, bet jų nebuvę daug pastatyta ir dabar išviso sovietai turį 450 povandeninių laivų.

Maždaug 400 povandeninių laivų sovietai turėjo jau tuojau po karo. Jų skaičius daug nepakilo, bet užtai labai pakilo jų tobulumas. Iš dabar turimų 450 laivų apie 300 yra tolimo plaukimo okeaniniai laivai. Žymiausia jų klasė vadinama V. Tai 245 pėdų ilgio, 1.050 tonų talpos laivai, galį operuoti 13.000 mylių radijusu. Juos praneša dar didesni Z klasės laivai — 310 pėdų, 1.850 tonų, galį operuoti 20.000 mylių radijusu. Pirmųjų greitis iki 16 mazgų plaukiant viršuje ir 13 mazgų panėrus, antrieji panėrę plaukia iki 15 mazgų. Manoma, kad sovietai turi iš tolo valdomų povandeninių ir kad greit turės varomų atomine energija. Iš tolo valdomieji sovietų povandeniniai galį operuoti 500 mylių radijusu, kai JAV yra pasistatę ir atlieka bandymus su tokiais pat atomine energija varomais laivais, galinčiais operuoti 1.500 mylių radijusu. Birželio mėnesį JAV paleido į vandenį tokių iš tolo valdomų laivų 9, tačiau jie dar tebėra bandomi, dar niekad nebuvo paleisti iki didžiausio 1.500 mylių atstumo ir operuoti galės pradėti tik 1960 metais.

Dažai ir sienoms popieris!
Vaškas, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

PIGIAUSI

siuntiniai

Į LIETUVĄ

Pramonės gaminiai — Maistas — Vaistai

Štai mūsų kainų pavyzdžiai:

22 svarai cukraus	$11.95
22 svarai ryžių	$14.75
22 svarai taukų	$23.20

Siuntiniai pristatomi per 3 - 4 savaites.

Janique Trading Co. Ltd.

835 Queen St. W., Toronto
Tel. EM. 4-4025

Skyriai Hamiltone, St. Catharines, Edmonton, Buffalo ir kt.

JOINT REALTY LTD.
899 BLOOR ST. W. - TEL. LE. 4-6381

Turime daug įvairiose vietose namų pasirinkimui tik kreipkitės ir gausite pilnas informacijas. Tvarkome visus morgičių reikalus.

S. and G. TIRE SERVICE

459 RONCESVALLES AVE. (prie Dundas St. W.)

Telefonas LE. 4-6602

PARDUODAME VISŲ RŪŠIŲ MAŠINOMS PADANGAS (naujas ir vartotas) urmo kainomis.

ATLIEKAME visų rūšių gumų remonto darbus. Elektroniškas ratų balansavimas, gumų vulkanizavimas ir kiti darbai atliekami prityrusių specialistų žemomis kainomis.

Joseph A. PETERS Ltd.

REALTORS
Narys Toronto Real Estate Board.

1362 ST. CLAIR AVE. WEST TELEFONAS LE. 2-3321

Bloor - Ossington
$2.500 įmokėti, 7 didelių kambarių, mūrinis atskiras namas. 2 virtuvės, vandeniu šildomas, dvigubas garažas. Labai arti Bloor.

St. Clair - Bathrust
$5.000 įmokėti, 7 dideli kambariai atskiname labai gerų plytų name. 2 virtuvės, vandens ir alyvos šildymas. Platus įvažiavimas. 10-čiai metų vienas atviras morgičius.

Jane - Lawrence
$2.500 įmokėti, 14.500 pilna kaina. 6 kambarių bungalow. Privatus įvažiavimas. Labai lengvos išsimokėjimo sąlygos. Arti mokyklos.

Dundas - High Park
$1.500 įmokėti, 6 gražūs kambariai, 2 virtuves, vandens ir alyvos šildymas, vienas atviras morgičius 10-čiai metų. Vieta garažui.

Delaware - College
$6.000 įmokėti, 8 kambariai, 2 virtuvės, vandens šildymas. Dvigubas garažas. Vienas atviras morgičius 10 metų.

Bloor - Jane
7 labaididėli ir gražūs kambariai kilimais išklioti. Atskiras puikus namas, Privatus įvažiavimas.

Pirkdami ar parduodami kreipkitės:

B. MARIJOŠIUS

Įstaigos tel. LE. 2-3321 Namų tel RO. 2-5543

MORKIS Antanas

Real Estate and Business Broker

1077 BLOOR ST. W., prie Dufferin St., Toronto.

LE. 4-8459 LE. 4-8450 BE. 3-5996 (namų)

Tamstos rasite pas mus didelį pasirinkimą:

NAMŲ, ĮVAIRIŲ BIZNIŲ, ŽEMĖS ŪKIŲ - FARMŲ, SKLYPŲ.

Mes ypatingai gerai sutvarkome morgičius ir skoliname įmokėjimui pinigus.

Keli lietuviai ir kitų tautybių agentai visuomet tamstoms mielai patarnaus ir patars geriausiai įsigyti nuosavybes. Patartina nepirkti ir neparduoti nuosavybių pirma nepasitarus su mumis.

V. VASIS
REAL ESTATE
872 Bloor St. W. Telefonas LE. 1-4605
Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statybams.
Jūsų patarnavimui skambinti:
J. GUDAS — LE. 1-4605, namų LE. 6-7109.

AUTO LIFE FIRE
PRANO BARAUSKO
Draudimų agentūra
Visų rūšių draudimai.
TELEFONAS
RO. 6-0811
arba RO. 6-0832
49 Cameo Cres., Toronto 9, Ont.

Baltica
Lietuviška Rūbų Valykla ir Skalbykla
966 Dundas St. W. - - Tel. LE. 1-5688
Valome, dažome, įaudžiame ir taisome.
PAIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Jūsų patogumui patarnaujame nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.
Sav. V. BLOCKIS

ŽUKLAVIMO
ir įvairius kitus SPORTO REIKMENIS su atitinkamomis nuolaidomis gausite tik:

J. Beržinskas
1212 DUNDAS ST. W. - TORONTO - TEL. LE. 2-9547
Čia pat galite užsisakyti laivams motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

NAUJAME MODERNIŠKAI ĮRENGTAME
MOUNT ROYAL MOTORS
garaže jūs galite savo automobilio pataisymo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. patyrimo praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą.
Darome visų rūšių automobilių ir sunkvežimių mechaniškus pataisymus, sulankstymų ištaisymus, čiužymą, priekinių ratų sureguliavimą ir balansavimą su geriausiomis BEAR mašinomis, automatiškas ir standartines greičių dėžes, stabdžių juostų pakeitimus — nuo $18.00.
Taip pat turime padangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.
Vilkiko patarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.
3 Aukland Rd. — Tel. BE. 2-2131
Nakties metu tel. RO. 7-0086
(Aukland gatvė prasideda prie 5249 Dundas St. W., į vakarus nuo Six Point).

Skubus TELEVIZIJOS pataisymas
Dalys garantuotos 3 mėn. Dirbam iki 11 val. vak.
RO. 6-9367 — V. Semaška

Lietuvių moterų KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2994
•
Sav. D. KAUNAITĖ

LIQUIFLAME
OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.
DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

DĖMESIO! DĖMESIO!
Taisau visų rūšių Televizijas, namų ir auto radijas
Darbas sąžiningas ir garantuotas. AL. ČIŽIKAS
18 SKYLARK RD., Toronto. Telefonas RO. 6-4063

Krosnys — Gazai — Alyva — Anglys
CONVERSION BURNERS — gazo ir alyvos. VANDENS TANKAI — gazo ir alyvos. VĖSINTUVAI (air conditioners) vasarai ir žiemai. KROSNYS "Gurney" — gazo ir elektros. ŠALDYTUVAI — gazo ar elektros. Visų rūšių remonto darbai.
ROSE HEATING - TINSMITH CO.
844 Broadview Ave. Krautuvė: 723 Gerrard St. E.
SAVININKAI ZALECKIAI
Telefonas HO. 6-1623.
Pas mus pigesnės kainos ir didelis pasirinkimas.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
Visų rūšių šildymas ir įvairios pompos.
999 College St., Toronto. Telef. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

— STUDENTAI —

(Atkelta iš 2 psl.)

te jūs!".

— Po Gegužės Pirmosios demonstracijos. Ketvirtą valandą. Tenai. Žinoma, su siurprizu, — tarė Laurinaitis ir pakilo.

"Su siurprizu" reiškė tai, kad naujai stojančiam į organizaciją nebuvo iš anksto pasakoma nei susirinkimo vieta, nei kas tame susirinkime dalyvaus. Jį turėjo atvesti nepažįstamas asmuo.

Eidamas per bendrabučio kiemą, Laurinaitis niūniavo savo mėgiamą "Tave aš sveikinu..." ir šypsojosi. Bet vos tik peržengė kambario slenkstį, lyg kas trinte nutrynė nuo jo veido šypseną; jis šubliuško, pavargo ir atrodė daug vyresnis negu iš tikrųjų. Laurinaitis pasiėmė popierius, patogiai atsisėdo ir ėmė rašyti motinai laišką. Reikėjo naujo kostiumo. Apie tai ir rašė motinai, nes tėvas, gydytojas, tokiems dalykams buvo perdaug griežtas — kol jo išprašysi, praeis keli mėnesiai. Eustachijus mėgo, kad jo drabužiai būtų kuo tvarkingiausi, kad niekas nepastebėtų nė mažiausios raukšlelės. Jis juokdavosi iš kaklaraiščių su piramidėmis, palmėmis, nemėgo ir akį veriančių spalvų. "Mano skonis angliškas. Reikia tikėtis, dėl jo netapsiu kapitalistu", — sakydavo Eustrachijus draugams.

Tvarkingas, kruopščiausiai atliekantis kiekvieną užduotį Institute, čia atlaidžia, čia niekinančia šypsenėle lūpų kampučiuose Laurinaitis kai kam, ypač merginoms, įkvėpdavo savotišką pagarbą. Su juo kalbantis dažnas varžydavosi, jausdavosi labai menku žmogeliu, o baigęs pokalbį su palengvėjimu atsidusdavo. Buvo ir tokių, kurie nekentė Eustachijaus, už akių jį vadindavo "Muziejine iškamša" ir "Pelių perkūnu", bet atvirai šito nepasakydavo, nes Laurinaitis niekados nieko neužgaudavo. Institute jis buvo vienu iš tų, kurie susirinkime kalba viena, iš jo išėję — kita, su vyresniais už save — trečia. Tačiau, išgirdęs ir visas tris Laurinaičio nuomones, niekas nebūtų galėjęs pasakyti, kad jis meluoja.

Paraišius sakinį: "Taigi, mamyte brangioji, paveikėte tėvelį, kad jis suprastų mano vargą", kampe sukrebždėjo pelė. Eustachijus numetė parkerį ir visas suklūso. Kampe tebekrebždėjo. Laurinaitis panikiškai bijojo pelių ir žiurkių (dėl to jį ir praminė "Pelių perkūnu"). Jis nusimovė batus, paėmė juos į rankas ir prisitaikęs laukė, kada vėl sukrebždės. Pelė nurimo.

Kaip paprastai, nespėjęs pasibelsti į kambarį įgriuvo Dzūkas. Laurinaitis sutrikęs taip ir išsižiojo su batais rankose.

— Peliauji? — paklausė Dzūkas.

— Didelė žiurkė... Tokia... tokia kaip pančiaka išlindo ir dairosi... Šakau, užmušiu, — aiškinosi Laurinaitis audamasis batus, ir, norėdamas atstatyti savo reputaciją, tuojau užvedė nau ją kalbą:

— Tai ką, Dainava, daužėm šiandien dekadentus?... O vis tik jie daug kur teisūs... Kad ir dėl tos Lietuvos istorijos... Žinai, susirinkime to nepasakysi. Tarp savų galima...

— Užeikim pas mus. Seniai bebuvai, — nežiūrėdamas Eustachijui į veidą, pakvietė Dzūkas.

— Mielai! — sutiko Laurinaitis, džiaugdamasis, kad gali palikti krebždančią pelę. — Vincą, žinai, po tos istorijos reikia morališkai palaikyti.

Dešimtame kamabryje aplink stalą sėdėjo keturiese: Baltrėnas, Stalkys, Antanas ir Vincas. Dzūkas įleido Laurinaitį ir užtrenkė duris. Iš visų veidų Eustachijus pajuto kažką negero. Jo lūpos susispaudė į siaurą brūkšnį, bet jis greit susitvardė ir šypsodamasis žengė prie stalo. Ištiese ranką Stalkiui:

— Sveikas, boksininke!

Nei Stalkys, nei kiti jam nepadavė rankos. Dzūkas pastūmė kėdę:

— Sėsk!

(Bus daugiau)

•

LIETUVIŠKI ĮVAIRUMAI

(Atkelta iš 2 psl.)

elementas — žydai, lenkai, rusai. Sovietinamos Lietuvos tvarkytojams tada iškilo labai didelė problema—yra ministerijos, yra etatai, bet nėra lietuvių toms vietoms užimti. Esą, buvo net svarstymų, jog, bent laikinai, sostinę vėl kurti Kaune, kuriame buvo likę daugiau gyventojų ir daugiau sveikų pastatų. Po įvairių svarstymų, visdėlto buvo nutarta liktis senojoje Lietuvos sostinėje ir ten kurti administracinį aparatą. Teko tarnybon priimti net ir tokius, kurie vos pasirašyti mokėję. Į valdines vietas tuoj pradėjo veržtis mieste likę žydai, lenkai, rusai. Ministerijose nejuokais vyravo rusų kalba ir susirašinėjimas. Vėliau, palaipsniui, padėtis keitėsi lietuvių naudai. Ir jei čia mus pasiekiančios žinios yra tikros ir patikimos, šiandien pradedami šalinti mieste buvę rusiški gatvių pavadinimai, grąžinant lietuviškuosius. Retieji atvykėliai iš sovietinamos Lietuvos, ypač pažįstantieji Vilnių, yra išsitarę, kad šiuo metu lietuvių tautybės žmonės savo skaičiumi viršija svetimuosius. Girdi, Lietuvoj džiaugiamasi, jog Vilnius vėl atgauna savo lietuviškąjį veidą, nors jis yra, kaip ir visas kraštas, ir toliau be paliovos sovietinamas. Šie metai Vilniui yra jubiliejiniai — juk jau sukanka 20 m. kai amžinoji Lietuvos sostinė vėl grįžo prie savosios tautos kamieno ir su viena ir nedaloma lietuviškąja žeme dalinasi vienodu ir bendru likimu, kartu viltingai žvelgdamas į visos tautos ateitį.

WAWA, Ont.

Wawoje galima įsikurti

Kandos šiaurėje, prie Lake Superior, 175 mylių nuo Sault Ste. Marie, yra mažas miestelis Wawa, prie to pat vardo ežero. Gyventojų apie 3.000, bet labai sparčiai augantis. Gamta labai graži. Vietovė dabar užmiršta, bet nuo 1897 m. žinoma kaip aukso vieta — gold boom town. Bet aukso kasyklos po trumpo laiko užsidarė ir Wawa pasidarė "ghost town" su vos 200 gyventojų.

Nuo 1937 m. čia atidarytos geležies rūdos kasyklos. Rūda augš tos kokybės. Kasyklos moderniškai sutvarkytos, saugios. Uždarbiai augšti. Dirbantieji po žeme uždirba $400-700 mėnesiui.

Didelis fabrikas, vadinamas Sinter Plant, iškastą rūdą paruošia plieno liejykloms. Šiuo metu Wawos mainose dirba apie 1.000 darbininkų. Kitos pramonės nėra. Dėl blogo susisiekimo pragyvenimas brangus ir stoka butų. Miestas labai sparčiai auga, nes statybą didelė, per metus pastatoma iki 150 naujų namų, bet dėl augančio gyventojų skaičiaus butų stoka ir nuomos augštos.

Klimatas šaltas ir ilgos žiemos. Temperatūra dažnai nukrinta iki 50 žemiau 0. Oras labai sausas, šaltis daug lengviau pakeliamas, kaip pietinėje Ontario. Vasaros vėsios ir trumpos. Viena blogybė, kad čia daug juodųjų musių. Naujai atvykusiems pradžia sunki. Dažnai nuo juodos ar smėlio musės įkandimo gaunasi dideli sutinimai, net gydytojo pagalbos reikia šauktis. Pagyvenus ilgiau, susigyvenama su tais kraugeriais.

Šiuo metu Wawoj gyvena maža grupė lietuvių, visi dirba kasyklose ir gerai uždirba. Seniau gyvenantieji yra labai gražiai įsikūrę ir gražias sumas susitaupę. Visi nauji, atvykę po II Pasaulinio karo.

Kas nesibijo juodosios musės, ar šaltos gilios žiemos, gyvena puikiai, nes yra galimybė uždirbti pinigo. Darbas kasyklose eina pilnu tempu, atleidimų nėra. Kasyklose dirbantieji turi labai geras galimybes pasistatyti namus, nes kasyklos duoda pigiai sklypus ir $3.000 paskolos statybai. Atsiskaitymas: iš uždarbio išskaitoma $35. Dabar sklypus ir paskolas teduoda vedusiems ir kurie dirba netrumpiau kaip 6 mėnesiai.

Tiesiamas Trans-Canada plentas ir iki 1960 m. pabaigos bus baigtas. Tuomet Wawos augimas prasidės neabejotinai sparčiau, nes apylinkės kalnai labai turtingi įvairiausio metalo. Geležies rūdos ištekliai čia neišmatuojami ir rūda augštos kokybės. Atrodo, kad čia lietuviams kurtis tikrai yra patartina.

Dabar su Wawa galima susisiekti tik ACR geležinkeliu, ar vasaros metu lėktuvu. Kasdien skrenda lėktuvas iš Sault Ste. Marie, Ont.

Mainose žmonės keičiasi. Vieni susitaupę kraustosi kitur, nevedusieji čia nuobodžiauja, nes viengungių daug, o mergaičių labai mažai.

Kas tautiečių neturi pastovių darbų ir prie vietos neprisirišę, bandykite laimę Wawoje. Jei esi nepersenas, sveikas, pakenčiamai galįs kalbėti angliškai, bandyk laimę Wawoje. Beveik kas savaitė būna pasikeitimų ir priima naujų darbininkų. Patartina daugiau viengungiams, kuriems kraustymasis be komplikaciju. Vedusiems, patartina tik be vaikų ar mažoms šeimoms, nes butų stoka ir pragyvenimas brangus.

Atvykę į Wawą neprapulsit, lengvai susirasite čia gyvenančius lietuvius ir kiekvienas jums mielai padės ir nurodys, kur kreiptis darbo reikalu.

L. Armalis.

Vašingtonas. — JAV finansiniai metai birželio 30 d. užbaigti su 12.5 bilijono deficitu. Jis atsirado svarbiausia dėl ryšy su 1958 m. ūkiniu atoslūgiu sumažėjusiom pajamom, kai išlaidos padidėjo.

. . ŠYPSENOS . .

Nesuprato

Daktaras ligoniui:

— Blogai su kepenimis.

— Aš mieliau valgyčiau makaronus su kiaulienos kukuliais,— pastebi ligonis.

Transfūzija ir konfūzija

Daktaras patikrinęs ligonę taria raminančiai:

— Transfūzijos nereikia.

— Taigi, ir aš taip galvojau, ir kam man reikia taip konfūzytis? Bėda sarmatlyvam žmogui...

Miršta sveikas

Keli daktarai atėjo aplankyti bei nuraminti labai sergantį ligonį.

— Tamstos plaučiai tvarkoje, — taria vienas.

— Skilvis neblogai veikia, — sako antras.į

— Inkstai smarkiai pagerėjo, — ramina trečiasis.

— Vadinasi, mirštu pilnoj sveikatoj...

Negi paskutinis

Holywoodo žvaigždė pasiunčia telegramą kitam: "Gailiuosi negalįs dalyvauti tavo vestuvėse. Tikiuosi pribūti sekančioms"...

Šykštūs ir šykštesni

Du keliauninkai traukinyje kalbasi, pasakoja apie savo gyvenviečių monotoniškumą.

— Pas mus žmonės tokie šykštūs, kad prieš laidojant mirusį išvelka iš rūbų!

— Čia tai niekis, pas mus dar šykštesni — numirėlius pakasa iki juosmens palikdami galvą ir krūtinę kaip paminklą.

Teisusis

Atidaręs klausyklos duris kunigas pastebi tamsoje žibančias akis.

— Kas čia?

Plonytis balselis atsiliepia:

— Tai aš, kunigėli. Mano broliukas jau toks melagis, kad aš atėjau įsitikinti ar jis visą tiesą pasakys...

Parinko Regina Kutka

Taiklus kaip žaibas

Naujavedys vyras taiso lizdą, lopo namus, kala vinis kad net kibirkštys laksto, o jo jaunoji žmonelė stovi greta ir vyro darbu gėrisi.

— Kai jau kali vinis, tai kaip žaibas! — sako ji.

— Ar tikrai? — patenkintas vyrelis žmonos komplimentais.

— Tikrai ,tikrai, — ji sako. — Žaibas irgi niekuomet į tą pačią vietą dukart nepataiko...

Mieloji jaunuomenė

— Mamyt, ar tėvelis nupirko kailinius, kurių taip labai norėjai? — klausia motinos dvimetis pampūzas.

— Ne, mažyti, nenupirko. Tėvelis nenori, negali ir nepirks.

— Mamyt, padaryk kaip aš darau. Pavirsk ant grindų, pradėk rėkti ir smarkiai kojomis spardytis, — patarė sūnelis iš savo praktikos.

Gal ir jam?

— Dėduk, kodėl tu lašini alieju į durų kenges? — klausia vaikaitis.

— Kad durys negirgždėtų.

— O, sakyk, dėduk, ar negalėtum įlašinti mano jaunesniam broliukui, kad jis daugiau miegotų ir mažiau girgždėtų?

Rytoj išsiverks

Gražuolė Alonzo kunigaikštienė Florencijoje grįžo iš baliaus ir rado žinią, kad staiga miręs jos tėvas. Kunigaikštienė iš karto atrodė susijaudinusi, bet greitai nuėjo į lovą ir tarė savo kambarinei:

— Šiandien aš labai nuvargusi. Rytoj išsiverksiu...

Kas keliatės į kitą butą ir norite pigia kaina pervežti savo baldus, kreipkitės telefonu
LE. 3-1435
BR. STONČIUS

VALAU FOTELIUS
ir įvairius kilimus, taip pat išimu rašalo dėmes. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus.
Skambinti LE. 3-4912
P. KARALIŪNAS

Piano ir Grand-Piano specialistas
A. BRIČKUS
Atlieku visus pianinų remonto darbus. Perku ir parduodu naudotus pianinus. RO. 9-5866.

PADAROMI
minkšti baldai
pagal užsakymus ir aptraukiami seni labai pigia kaina. Darbas garantuotas.
Telefonas WA. 2-7981
Atostogose nuo birž. 15 iki liepos 23.

LIETUVIS STOGADENGYS
Dengia naujus ir taiso visų rūšių stogus, taip pat deda skardines rinas.
Abest Roofing & Tinsmithing Company
144 First Ave., Toronto 8.
Tel. HO. 6-8252.
C. SWANKAS

Elektros - Electronic Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Visi elektros įrengimai ir pataisymai atliekami greitai ir garantuotai.
Tel. LE. 3-1080
44 Gwynne Ave., Toronto

Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas
K. ARDAVIČIUS
High Park rajone
2102 DUNDAS ST. W. Tel. LE. 3-2220
(tarp Howard Pk. ir Roncesvalles)

DĖMESIO VISIEMS KLIJENTAMS DĖMESIO!
WESTERN TEXTILES
PERSIKĖLĖ iš 766 Dundas St. W. į naujas, gražiai atremontuotas patalpas 876 B DUNDAS ST. W. Telefonas EM. 3-0984.
Dabar turime didelį pasirinkimą vilnonių angliškų medžiagų kostiumams, paltams ir visokių kitų siuntiniams į tėvynę ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

Taisau RADIO ir TELEVIZIJOS aparatus
Darbą ir dalis garantuoju 90 dienų.
A. STANČIKAS **Tel. LE. 1-5982**

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
/prie Dufferin/
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.
VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.
V. JUSKEVIČIUS,
Licenced master electrician.
Telef. HI. 7-1601
Toronto

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

Dr. E. Zubrienė
Dantų gydytoja
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108
Priėmimo valandos:
nuo 9-12 ir 3-8 val. v.
Šeštadieniais pagal susitarimą

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. N. Novošickis
DANTŲ GYDYTOJAS
459 BLOOR ST. W.,
Toronto, Ont.
(Starkman vaistin. namuose)
Darbo valandos susitarus telefonu.
TEL. WA. 3-2003

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Akių specialistas L. LUNSKY, R.O.
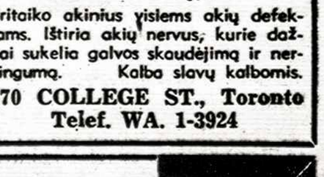
Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
DRAUDIMAS
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL DUDA

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Nuo praėjusio šeštadienio naujai pastatytame parapijos Gerojo Ganytojo stovyklos pastate prasidėjo jaunimo stovyklavimas. Pirmąją grupę sudaro parapijos altoriaus berniukai. Stovyklai vadovauja du parapijos kunigai, klierikas ir keletas talkininkų. Šiai grupei stovyklavimas yra nemokamas. Pastate galima apgyvendinti virš 50 stovyklautojų.

— Stovyklavimo metu Springhursto vasarvietėje gyvenantiems vaikams sudaroma "dienos sotvykla". Vaikučiai 6-11 metų dienos metu paskirtomis valandomis galės susirinkti stovyklavietėje pažaisti, pasilavinti dainavime ir bendrai su stovyklaujančiais praleisti keletą valandų, o vakarop vėl sugrįžti pas savo artimuosius.

— Antroji stovyklautojų grupė pradės savaitės atostogas nuo rugpiūčio 1 iki rugp. 8 d. Šiai grupei vadovaus Toronto sporto klubas "Vytis". Trečioji grupė— mergaičių nuo 10-15 metų — įvyks rugpiūčio 9-16 d. Minėtose dviejose grupėse norintieji atostogauti prašomi registruotis klebonijoje. Mokestis už maistą nuo asmens $15 savaitei.

— Lietuviškoms kapinėms gautas galutinis leidimas iš Cooxville miesto tarybos. Tuo būdu esminiai dokumentų tvarkymo reikalai yra išspręsti. Teisinius kapinių tvarkymo reikalus Kanados įstaigose sutiko pravesti parlamentaras adv. Arthur Maloney.

— Tradicinė lietuvių maldininkų kelionė į Midlandą šiais metais įvyks rugpiūčio 2 d. sekmadienį. Pamaldos prie lietuvių kryžiaus įvyks 12 val. Kelionę organizuoja Kanados Liet. Kat. Federacijos Toronto skyrius.

Lietuvių šokėjų grupė

žadėjusi atvykti į Niujorke vyksta tančią sovietinę parodą dalyvauti jos meninėse programose, taip pat 5 muzikantai, Niujorke nepasirodė, matyt, neatvyko. Vadinasi, atpuolė ir jų gastrolių po Ameriką ir Kanadą planai. Matyt, Maskva nusprendė, kad jie nėra patikimi ir dar nelaikas leisti jiems susitikti su laisvojo pasaulio lietuviais.

Dr. A. Šapoka, vyr. "TŽ" redaktorius, su šeima išvyko atostogų į Springhurst, Ont., į tradicinę vasarvietę. Į Torontą jis grįš rugpiūčio 10 d.

A. Saulis, "TŽ" administratorius, išvyksta atostogų į JAV liepos 24 d. ir grįš už dviejų savaičių. Darbe jį pavaduos St. Prakapas.

Kun. K. Rickus ir T. J. Aranauskas, SJ, buvo užsukę į Springhurst vasarvietę, kur aplankė šv. Jono Kr. parapijos naująjį Gerojo Ganytojo vasarnamį ir T. Pranciškonų naujuosius pastatus stovyklai N. Wasagoj. Pailsėję porą dienų jiedu grįžo į Langton, Ont., iš kur kun. K. Rickus aptarnauja tabako ūkiuose dirbančius lietuvius.

Dr. N. Novošickis

išvyko atostogų ir jo dantų gydymo kabinetas uždarytas nuo liepos 6 d. iki rugpiūčio 6 d.

Jadvyga ir Henrikas Paukščiai liepos 9 d. susilaukė pirmojo gražaus sūnelio, svėrusio 8 sv. Jam parinktas vardas Viktoras Karolis.

Stasys ir Marija Jokubauskai susilaukė pirmgimio sūnaus Rimanto Stasio, kuris buvo pakrikštytas praėjusį šeštadienį kun. P. Ažubalio. Krikšto proga įvyko šaunus priėmimas, kuriame dalyvavo daug svečių iš Toronto ir Hamiltono. Kūmais buvo Kristina Erlickaitė iš JAV ir Romas Žiogarys iš Toronto. Pažymėtina, kad Marija Jakubauskienė yra prel. Balkūno sesuo.

Vl. Ulbikas ir E. Vinkauskaitė sutuokti Prisikėlimo bažnyčioje. Vestuvinė puota jiems buvo surengta pas p.Kalūzas, Baltic Exporting Co. savininkus. E. Vinkauskaitė yra Brazilijoj gimusi lietuvaitė, gražiai kalbanti lietuviškai.

J. Budvilaitis, anksčiau gyvenęs Toronte, yra gražiai įsikūręs prie Barrie, Ont., netoli Simcoe ežero. Ten jis turi užkandinę, benzino stotį, eilę mažųjų vasarnamių-motelių, baseiną ir ne mažą žemės plotą. Jo žmona Emilė irgi yra gyvenusi Toronte. Ji yra gimusi JAV, 6 metus gyvenusi Lietuvoje ir gražiai kalba lietuviškai. Judviejų nuosavybė Wonder Valley yra prie 11 vieškelio Orillia link.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Kviečiame visus parapijiečius gausiai dalyvauti tradicinėje maldininkų kelionėje į Midlandą, kuri įvyks rugpiūčio 2 d. Negalį vykti automobiliais, prašomi registruotis parapijos klebonijoje. Jei susidarys pakankamas skaičius bus samdomi autobusai. Autobusai išvyktų nuo šv. Jono Kr. bažnyčios. Kviečiame parapijiečius, kurie turi savo automobilius ir galėtų paimti keliauninkų, paskambinti parapijos raštinėn.

— T. Steponas ir br. Hortulanas yraišvykę trumpo poilsio į savo provincijos vienuolynus JAValstybėse.

— Šiuo laiku centriniame liet. pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte, Me., JAV, vyksta provincijos vadovybės posėdžiai. Numatoma eilė naujų pakeitimų, bet dar nežinoma, kiek jie palies Prisikėlimo parapijoje dirbančius pranciškonus.

— Norį vykti į tabako ūkius prašomi laikas nuo laiko pasiinformuoti klebonijoje. Paskutiniu laiku tabako ūkininkai dažnai teiraujasi darbininkų.

— Parapijos Mišių tarniukai gauna po vieną savaitę nemokamų atostogų Tėvų Pranciškonų vasarvietėje N. Wasagoje. Berniukai gali pasirinkti ateitininkų arba "Aušros" klubo globojamą stovyklą.

— Kviečiame tėvelius skubiai registruoti vaikučius stovyklai Tėvų Pranciškonų stovyklavietėje rugpiūčio 1 d. Nežiūrint, kad šiais metais stovyklavietė yra gerokai praplėsta, bet joje dar daug ko trūksta. Iš anksto žinodami tikslų stovyklaujančių vaikučių skaičių, galėsime geriau pasiruošti .

— Moterystės ryšiais sujungti Morgan H. Sears ir Vanda Dervinytė; Vladas Ulbikas ir Elena Vinkauskaitė. Jaunavedžiams linkime gražaus ir laimingo šeimyninio gyvenimo.

— Pakrikštyta: Prano ir Juzefos Dovidaičių dukrelė Vida Marija Violeta, Antano ir Adelės Giedraičių dukrelė Dana Regina, Vaclovo ir Birutės Poškų sūnus Dalius Kazimieras, Stasio ir Reginos Beržinių sūnus Pranas Petras, Pauliaus ir Rūtos Laurinaičių dukrelė Dalia Rūta, Aloyzo ir Marijos Šinkų dukrelė Marija Hanelora, Broniaus ir Stasės Žūtautų dukrelė Marija Vida. Mieluosius tėvelius nuoširdžiai sveikiname, o mūsų jauniesiems linkime dangaus globos.

Radijo programa

"Tėvynės prisiminimai" paskutinius 4 metus buvo transliuojama iš Toronto, o dar anksčiau per 4 metus buvo transliuojama iš St. Catharines stoties. Liepos 11 d. visos tautybių programos iš Toronto stoties turėjo paskutines savo programas ir turėjo susiieškoti kitas stotis, kurios leidžia svetimomis kalbomis kalbėti. Lietuviška programa persikėlė į JAV, Niagara Falls, N.Y.

Praeitą sekmadienį jau buvo pirmoji programa iš Niagara Falls, N.Y., WHLD radijo stoties banga 1270. Ji bus transliuojama kiekvieną sekmadienį 1 v. p.p. banga 1270. Programa kol kas trunka 45 min. Tikimasi, vėliau bus prailginta. Stotis yra stipri, girdėti JAV ir Kanadoje.

Praeitą sekmadienį vasarotojai Wasagoj, lietuviškoj vasarvietėj Springhurste jau plačiai klausėsi lietuviškos programos. "Tėvynės prisiminimai" bus girdimi beveik visose Ontario lietuvių kolonijose.

Kolonijos, kurios turi kokių nors pranešimų, žinių, kultūrinių parengimų, verslininkų skelbimų, prašomos kiek galima anksčiau tai pasiųsti radijo programos vedėjui J. R. Simanavičiui, 132 Havelock St., Toronto 4, tel. LE. 4-1274.

Kadangi į Niagara Falls yra tolimas kelias, važiuoti kiekvieną sekmadienį būtų per didelis vargas, programa kartais bus įrašyta į magnetinę juostą ir išsiųsta, todėl visi skelbimai pageidaujami gauti kuo anksčiau.

Atkreipkite dėmesį Hamiltono, Niagara Falls, St. Catharines, Welland, Port Colborne, Buffalo, Delhi, London kolonijos, kurios anksčiau ne visos girdėdavo programą. Dabar galėsite pasinaudoti jos patarnavimais.

Įveskime paprotį vieni kitus sveikinti įvairiausiomis progomis — vardinių, gimimo, vedybų, sukaktuvių. Tai kainuos nedaug, o liet. programai padės išsilaikyti. Įstokime nariais į Radijo Klubą.

Radijo programos vedėjas.

Miesto dulkės ir triukšmas vargina visus. Palikite miestą bent vienai dienai ir visi ligi vieno atsilankykite į linksmą

ŠOKIŲ VAKARĄ

kuris įvyks rugpiūčio 1 d. 8 val. vak.

Springhurst vasarvietėje lietuvių salėje.

Maloniai kviečiame visus vasarotojus torontiečius bei hamiltoniečius atsilankyti.

Rengėjos:

Liet. Kat. Moterų D-jos šv. Jono Kr. parapijos skyrius.

Š.m. rugpiūčio 3 d. "Sivic Day" proga, PIRMADIENĮ, rengiama

didelė ir linksma GEGUŽINĖ,

kuri įvyks "SKY CLUB" aikštėje, prie "Brant Inn", Burlington, Ont. (10 mylių nuo Hamiltono).

VEIKS ĮVAIRUS BUFETAS,
TURTINGA LOTERIJA,
VERTINGOS ĮĖJIMO PREMIJOS,
ŠOKIAMS GROS BENNI FERRI ORKESTRAS.
PRADŽIA 7 VAL. VAKARO.

Esant nepalankiam orui viskas įvyks ten pat salėje.

Maloniai kviečiame visus Hamiltono, Toronto ir visų kitų vietovių lietuvius gausiai atsilankyti.

TF A-bės Hamiltono skyriaus valdyba.

MALDININKAI Į MIDLANDĄ

Tradicinė lietuvių maldininkų kelionė į Midlandą, kur yra pastatytas kryžius Lietuvos Kankiniams, įvyks rugpiūčio 2 d. sekmadienį. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti. Neturintieji susisiekimo priemonių galės pasinaudoti specialiais autobusais, kurie išvyks iš Toronto nuo šv. Jono Kr. bažnyčios rugp. 2 d. 8.30 val. ryto. Vykstantieji autobusais prašomi registruotis abie jų parapijų klebonijose iki šio sekmadienio — liepos 26 d. Kelionė autobusais atseis $3-4 asmeniui. Pamaldos Midlande įvyks 12 val. prie leituvių kryžiaus. Šią maldininkų kelionę organizuoja Kanados Liet. Katalikų Federacijos Toronto skyrius, kurio pirm. šiais metais yra kun. P. Ažubalis.

"Aušros" jaunučių stovykla

Vykstantieji į "Aušros" jaunučių stovyklą — 7-14 m., — kuri įvyks T. Pranciškonų stovyklavietėje New Wasaga nuo rugpiūčio 1 iki 16, turi pasiimti su savimi šiuos daiktus: pagalvę, 2 paklodes, 3 antklodes arba miegojimo maišą (sleeping bag), baltinių, rankšluosčių, muilo, šiltą megztuką, ilgas kelnes, maudymosi kostiumą, sportinius batukus, kojines, dantų valymo priemones, nedūžtamą lėkštę ir puoduką, šaukštą, peilį, šakutę, maldaknygę, rožančių, turimus sporto ir žaidimo įrankius; taip pat, jei kas turi, akordeoną ar kitą muzikos instrumentą. Visus daiktus gerai supakuoti ir ant lagamino aiškiai pažymėti savininko pavardę. Vykstą privačiai vežasi daiktus kartu. Likusieji, kurie bus reikalingi nuvežti į stovyklą, savo lagaminus pristato į Prisikėlimo parapijos kleboniją iki sekančio trečiadienio vakaro — liepos 29 d.

Registracija į stovyklą baigiasi liepos 27 d., kitą pirmadienį.

Šiuo metu į jaunučių stovyklą jau yra užsiregistravę virš 90.

Iš JAV per DG Tėv. Provincijolą gauta 75 kar. lauko lovos. Padovanojo lovų bei sofų: P. A. Grigai, V. M., J. D. Petroniai, J. Dvilaitis, V. B. Endzeliai, A. S. Dilkai, A. B. Sapijoniai, J. O. Gataveckai, L. Bilišis. Visiems nuoširdus ačiū. Jei atsirastų ir daugiau turinčių atliekamų baldų, prašom paskambinti į Prisikėlimo parapijos kleboniją.

Ateitininkų stovykla

buvo pradėta praėjusį šeštadienį T. Pranciškonų vasarvietėje N. Wasaga. Jon suvažiavo gražaus jaunimo — 65 stovyklautojai iš Toronto ir Hamiltono. Dalyvavę šioj stovykloj pernai buvo nustebinti didelėais pasikeitimais vasarvietėj — didelė nauja atvirom sienom hale, kuri naudojama pamaldoms, žaidimams ir valgyklai. Ten pat įrengtos patalpos stovyklos štabui. Šalia halės — du nauji pastatai — miegamieji berniukams ir mergaitėms. Tai pakėlė stovyklautojų ir vadovybės nuotaikas. Šiemetinę vadovybę sudaro: Dv. Vadas T. Rafaelis, OFM, stovyklos viršininkas B. Sakalas, komendantas inž. A.Ankudavičius, mergaičių vadovė S. Sakalienė, pavaduotojos — S. Balsevičienė, B. Biretienė, Lisauskaitė; šeimininkės: S. Dilkienė, Stirbienė, Simonaitienė. Stovykla baigsis liepos 26 d. Pamaldos svečiams 11 val., uždarymo iškilmės 12 val. Stovyklautojai atliks atitinkamą programą. Visi kviečiami dalyvauti.

Skautų-čių stovykla čia pat, nuo liepos 25 iki rugpiūčio 3 d. Užsiregistravusiems bus pranešta iš kur išvyksime. Jei dar kas norėtų savaitgaliais pastovyklauti, registruojasi pas D. Keršienę tel. LE. 6-2781, neužsiregistravusieji nebus priimami.

Tuntas kviečia skaučių tėvelius ir visą visuomenę atvykti liepos 26 d. pastovyklauti su skautėm. Provramoje: 11 val. pamaldos (per pamaldas bus šventinama tunto vėliava). Po to įvyks stovyklos atidarymas: pietūs ir vakare — laužas.

Būkite malonūs ir nors vienai dienai atvykite pabūti gamtoje.

Kaip pasiekti stovyklą? Važiuoti Nr. 5 Highway per Waterdown, St. George iki Nr. 24 Highway; pasiekus 24 kelią sukti į kairę Brantfordo link. Brantforde laikytis 24 kelio ir, išvažiavus iš miesto, juo važiuoti toliau iki Oakland vietovės. Nuo čia sukti į dešinę. Už poros mylių privažiuojamas Scotland miestelis. Ten sukti į kairę. Sakojasi du keliai: vienas dešiniau, kitas kairiau. Važiuoti dešiniuo ju iki Vanessa. Visą laiką tiesiai iki New-York Central geležinkelio pylimo. Čia pasukti į dešinę, pravažiuoti po geležinkeliu, pasukti į dešinę ir kairėje prie upelio stovykla.

Iki pasimatymo **Tuntininkė.**

AR ŽINOTE, kad

vaistus, maistą, medžiagas ir kt., laikrodžiai 17 akmenų tik už $24 su muitu. Didelis pasirinkimas medžiagų iš pavyzdžių. Pigiausios kainos ir greičiausias būdas siųsti į Lietuvą ir kt. per

ST. PRAKAPĄ

geriausia paskambinti iki 10 val. ryto telefonu RO. 7-9088

ir tą pačią dieną jūsų užsakymas tiesiog iš jūsų namų bus išpildytas. Pamėginkite, ką jau daug įsitikino ir sutaupė.

Važiavimo mokykla

WALDI

859 COLLEGE ST. LE. 2-5461

Lietuvis instruktorius
Kaina $1.50
Automatinės ir standartinės mašinos.

STATAU MŪRINIUS GARAŽUS,

priestatus IR ATLIEKU KITUS MŪRO DARBUS.

S. ANDRIEKUS. Skambinti tel. RO. 6-5420.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944
kampas Howard Park

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS Phm.B.

Mes siunčiame ORO PAŠTU vaistus į LIETUVĄ ir kitus Europos kraštus.

Jei jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

Mes turime daugybę europietiškų mišinių, kaip trejos devynerios, ramunėlės, zubražolė, "C" termometrai ir kt.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS VELTUI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI .TEL. LE. 5-1944.

MARGIS DRUG STORE
Įsteigta nuo 1900 m.

Tautinių koncertų seriją nuo liepos 23 iki rugpiūčio 30 d. organizuoja C. Council of Christians and Jews bendradrabiaudama su dr. Leslie Bell ir miesto parkų bei poilsio vietų skyrium.

Koncertai vyks ketvirtadienių vakarais nuo 8 val. Willowdale parke prie Bloor ir Christie gatvių, o baigaimasis High Parke, rugpiūčio 30 d., sekmadienį. Programą išpildys įvairių tautybių grupės savo tautiniuose drabužiuose. Tai bus choras, tautinių šokių šokėjai, gimnastikos grupės. Daugumą sudarys europiečiai, bet bus ir Azijos atstovų.

Lietuvių Vaikų Namų Fondui aukojo: $25 K. Vaidila; $20: St. Čeponienė, $10 dr. Matukas; $5: A. Bumbulis, S. O. Dačkai, Rinkūnas, Germanavičius, Steponaitis, Balčiūnas, Jurkšaitis, J.Budrys, Brazys, A. F. Galdikai; $4 J. Petrauskas; $3: J. Barysas, F. Guidokas, J. Jacikas, Zigmantas, Miliauskas, J. S. Beliūnas; $2: J. M. Vaitkus, A.Aspega, J. Bernatonis, F. Kupčinskas, A. Merkelienė, J. Vainauskas, J. Beniušis, M. Kuzmickienė, M. Galinaitis, N. Žolpienė, L. Montvilas; $1: H. Satkas, Zigmantavičienė. M. Sokolovas.

Visiems aukojusiems nuoširdus ačiū.

Nek. Pr. Marijos seserys.

Balasevičiui A. yra laiškas, siųstas 221 Crawford St., Toronto, Ont. Rašo Dreičiūnienė L. Atsiimti "TŽ" administracijoje arba prašome pranešti, kokiuo adresu jį persiųsti.

Išnuomojamas kambarys II augšte su baldais ir maistu. Bloor-Symington rajone. LE. 2-6922.

SPRINGHURST vasaryietėje parduodamas sklypas prie lietuvių bažnyčios, 105 iš 142 pėdų. Tel. BA. 5-2969, skambinti po 7 v. v.

MILNES FUEL OIL CO.
atstovas
VYTAUTAS AUŠROTAS
sudaro alyvos sutartis, priima užsakymus alyvos krosnims įstatyti ir visų rūšių anglių pristatymui.
Skambinkite: LE. 5-0527

A. † A. B.BENDORAVIČIENEI mirus,

jos broliui arch. A. Šalkauskiui su šeima širdingą užuojautą reiškia

V. Balsys ir J. Dragašius.

MONTREAL, Que.

Šią savaitę lankosi kan. prof. dr. Ignatavičius, atvykęs iš Brazilijos pas savo brolį Br. Ignatavičių, kurio nėra matęs ilgus metus. Kun. Petras Dzegoraitis, žinomas Šiaulių visuomenininkas, kuris vikaraują šiuo metu Clevelande, Ohio, lietuvių parapijoje. Tėv. J. Kidykas, Čikagos jėzuitų namų vyresnysis, kuris ilgesnį laiką gražiai darbavosi AV parapijoje Montrealyje.

Reiškiame gilią užuojautą pp. Navikėnų šeimai, giminėms ir bičiuliams liūdesio valandoje, a. a. Juozo Navikėno mirties proga.

Dr. J. Šemogas nuo liepos 21 d. iki rugpiūčio 16 d. yra išvykęs atostogų ir per tą laiką ligonių nepriima.

Jau išmokėta skola už AV parapijos reikalams pirktą koncertinį fotepioną, kuriuo gėrisi visi muzikai.

Rengiasi susituokti inž. Algis Aneliūnas su Irena Dikaityte.

A: † A. kapitonui JUOZUI NAVIKĖNUI mirus,

mielą ponią E. Navikėnienę, sūnų Rimutį, ponią G. Kudžmienę ir jos šeimą, gilioje skausmo valandoje širdingai užjaučia ir kartu liūdi

Naginioniai.

T. Pranciškonų pasikeitimai

Nepatvirtintomis žiniomis, lietuvių pranciškonų vadovybėje vyksta kaikurie pasikeitimai. Dabartinis provincijolas Tėvas dr. Vikt. Gidžiūnas rengiasi išvykti Romon dirbti mokslinio darbo. Baigti jo kadencijai — apie pusantrų metų — paskirtas T. Jurgis Gailiušis, prieš tai buvęs provincijolu 6 metus. Dabartinis Kennebunkport vienuolyno gvardijonas T. Justinas Vaškys numatomas kitai vietai. Jo vieton Kennebunkporte skiriamas naujas asmuo. Ryšium su šiais pasikeitimais gali būti nežymiai paliestas ir Prisikėlimo parapijos T. Pranciškonų personalas.

Vedybinė sukaktis

Liepos 16 d. Jono ir Uršulės Bleizgių šeima Toronte minėjo savo 20 metų vedybos sukaktį. Praeitą šeštadienį Prisikėlimo parapijos salėje buvo susirinkęs būrys giminių ir bičiulių — virš 60 asmenų, kurie kartu su pp. Bleizgių dukrele Rūta surengė jiems ta proga iškilmingas vaišes ir įteikė dovaną — porcelano servizą.

Svečių tarpe buvo iš Čikagos kun. Trakis, kun. P. Ažubalis, T. Placidas, dr. Anysas, pp. Augaičiai, K. Gudinskai iš Hamiltono ir daug kitų. Pokyliui vadovavo J. R. Simanavičius.

Buvo pasakyta gražių sveikinimų ir linkėjimų sukaktuvininkams. **A. B.**

Jonas Matuliauskas, po sėkmingai padarytos ligoninėj operacijos, gydosi namuose — 89 Indian Grove, Toronto.

Asmens pažymėjimų klausimas yra iškilęs Quebec provincijoje. Projekto sumanytojai savo siūlymą paremia tuo, kad į kino teatrus bei į kitokias įstaigas prieina jaunuolių, kuriems įstatymas tai draudžia, ir nėra galimybės patikrinti lengvai jų amžių. Siūlymo priešai sako, jog visokios registracijos užveda ant policinės santvarkos kelio, tad geriau turėti daugiau klapatų su jaunuolių metų nustatymu negu ryžtis tokiai naujovei.

Didžiulis gaisras liepos 10 d. Los Angeles sunaikinęs 28 namus vos nesunaikino Rūtos Kilmonytės tėvų namo. Du jų kieme buvę namai sudegė. Jų namas šiek tiek taip pat nukentėjo — susproginėjo langai, sutrūkinėjo užuolaidos.

Toronto — Ontario provincijos vieno žmogaus asmeninės pajamos 1958 m. pakilo iki $1.696, kai 1957 m. buvo $1.658. Tuo būdu Britų Kolumbija atsidūrė antroje vietoje. Jos gyventojo pajamos 1958 m. buvo $1.633, kai 1957 m. buvo $1.681.

Londonas. — Bedarbių skaičius D. Britanijoj nuo gegužės 15 d. iki birželio 15 d. sumažėjo 67.000 ir bedarbių liko 413.000.

Varšuva. — Nuo 1958 m., kai buvo paskelbtas įstatymas apie galimybę išpirkti savo valdoma žemę. Lenkijoje ją išpirko 11.300 valstiečių, jų tarpe arti 2.000 žemės visai neturėjusių. Prašymų įteikta vra dar 14.000. Apskaičiuojama, kad perkančių bus dar apie 54.000.

DISTRICT ESTATE BROKERS
177 Sherbrooke St. W.
VI. 2-8501

D. N. Baltrukonis	CR. 6-5075
F. Yasutis	LA. 2-7879
A. Markevičius	RA. 7-4097
A. Budriūnas	RA. 2-8035
P. Adamonis	RA. 2-2472
P. Baltuonis	LA. 6-2084
Pr. Rudinskas	HU. 1-2957

Sekite mūsų skelbimus apie paskirus objektus 'NL', 'TŽ', 'Star', 'La Press'.

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403
TORONTO

TAUPYK, SKOLINKIS
savo kredito kooperatyve "LITAS"

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui.

"LITAS" veikia sekmadieniais 11-1 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje. Banko kambaryje.

Pirm. A. Norkeliūnas, RA. 7-3120. Ved. D. Jurkus, PO. 7-4280

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys

1611 Bloor St. W. - - Toronto, Ont.

TELEFONAI: LE. 6-2738, LE. 6-2664. Vakarais — HU. 9-1543

Krautuvė ir 3 butai. $10.000 įmokėti, vienas morgičius balansui. Randasi ant College gatvės prie Rusholme Rd. Kaina $30.000.

Glenlake - dupleksas. $10.000 įmokėti, 11 kambarių, atskiras plytų namas. Pilnai išnuomotas Kaina $25.000.

Indian Rd. $5.000 įmokėti, 8 nepereinamų kambarių, 2 moderniškos vonios ir virtuvės. Vandeniu alyva apšildomas. Garažas. Kaina $19.500.

Alhambra Ave. $3.500 įmokėti. 6 nepereinami kambariai, 2 garažai. 5½% morgičius. Kaina $14.900.

Bloor - Lansdowne, $2.500 įmokėti, balansui vienas atviras morgičius 10 metų. 6 kambariai, gražus plytų namas. Garažui vieta. Kaina $15.500.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.